APR 25 1955
MAY - 4 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel.: Virgina 9-7778.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, APRIL 20, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

30./361. n-rs. TREŠDIEN, 1955. GADA 20. APRĪLĪ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel. — Virgina 9-7778. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

VĀCIEŠI UZ SAVAS ZEMES NEGRIB KAROT

Rietumvācija nemierā ar Ziemeļatlantijas organizācijas aizsardzības plāniem

Bonnā. Tuvojoties Rietumvācijas nac. armijas dibināšanas dienai, vācu militāristi izrāda arvien lielāku neapmierinātību ar sabiedroto plāniem Rietumvācijas aizsardzībai. Vācu militāristi Ziemeļatlantijas organizācijas plānus atzīst par nepieņemamiem, jo tie, pēc viņu domām, jauna kara gadījumā Rietumvāciju neizbēgami pārvērtīs kara laukā, kas nozīmētu jaunu, tagad ar tik lielām grūtībām izveidotās saimnieciskās labklājības iznīcināšanu.

Iztirzājot kara iespējas prez. Eiropā, vācu militāristi visnopietnāko uzmanību veltī Padomju Savienības tankiem, kas, lai pasargātu Rietumvāciju no iznīcības, būtu noteikti jāapstādina jau pie Rietum- un Austrumvācijas robežas. Manāmi lielāku uzmanību Rietumvācijas aizsardzībai sāk izrādīt arī vācu prese, kas aizstāv militāro lietpratēju domas, ka komūnistu agresija ir jāapstādina jau uz robežas. Ziemeļatlantijas organizācijas plāni paredz uzbrucēju spēkus ievilināt tādos apvidos, kur tie varētu tikt iznīcināti ar atombumbām. Bet līdz ar to atombumbu iedarbei būtu padota visa biezi apdzīvotā Rietumvācija. Ziemeļatlantijas organizācijas plānotāju nodoms ir pavisam vienkārši — vispirms laut krieviem palet mazliet uz priekšu un pēc tam tos sakaut un triekt atpakaļ. Lai izvairītos no šādas „pastaigāšanās" pa Vāciju, vācu militāristi lietpratēji nākuši ar priekšlikumu pārvērst austrumu robežu prettanku artilērijas sienā, kas spētu atturēt krievu tanku ielaušanos Rietumvācijā. Šos dzelzs betonā iebūvētos prettanku lielgabalus apkalpotu jaunformējamā Rietumvācijas armija. Sabiedroto divīzijas šādā gadījumā tiktu turētas rezervē, un to uzdevums būtu komūnistu spēku atsviešana Austrumvācijā pēc tam, kad prettanku lielgabali būtu iznīcinājuši komūnistu motorizētās vienības. Par šādas teorijas reklāmēšanu, Bonnā no darba atlaists pulkvedis fon Bonins, viens no galvenajiem plānotājiem. Rietumvācijas aizsardzības komisija Boninu vaino lojālitātes trūkumā, jo viņš esot centies panākt agrāko ģenerāļu atbalstu sava plāna īstenošanai, kas nesaskanot ar aizsardzības ministra Teodora Blanka nākotnes nodomiem. Kopš darba zaudēšanas Bonins ir kļuvis ievērojami populārs, saņemdams morālisku atbalstu no plašām vāciešu aprindām.

Allgemeine Zeitung militāro jautājumu komentātors ieteic pilnīgi pārorganizēt līdzšinējos Ziemeļatlantijas organizācijas plānus Rietumvācijas apbruņošanai: atmest plānus par 12 vācu divīz., vācu gaisa spēkiem un piekrastes aizsardzībai. Tā vietā jūras un gaisa aizsardzība būtu pilnīgi atstājama sabiedroto rokās. 150.000 vīru lielas brīvprātīgo Rietumvācijas armijas rokās nodot 15.000 prettanku lielgabalu, kas, četru vācu tanku divīziju atbalstīti, ne tikai spētu noturēt komūnistu tankus, bet būtu spējīgi arī doties pastāvīgā pretuzbraukumā. Vāciešiem negrib zaudēt nevienu pēdu no savas zemes. Rietumu sabiedrotie šai jautājumā jau ir daudz izšķērdīgāki, protams, kamēr ir runa par vāciešu zemi. Eiropas aizsardzības plānošanas sākumā sabiedrotie bija paredzējuši atvilkties līdz pat Reinai. Ziemeļatlantijas organizācijai attīstoties, tika paziņots, ka ienaidnieku noturēs starp Elbu un Reinu. Vienīgi pašā pēdējā laikā, spiesti rēķināties ar vāciešu neapmierinātību, amerikāņi ir pateikuši, ka cīnīsies par katru pēdu zemes. Bet arī šāds solījums vāciešus neapmierina, jo tas tāpat var nozīmēt, ka Rietumvācija tiek pārvērsta jaunā kara laukā. Vienīgais vāciešiem pieņemamais plāns būtu tādas aizsardzības sistēmas izveidošana, kas dotu iespēju agresoru sakaut, neļaujot pēdējam iespiesties Rietumvācijas teritorijā.

AIZDOMĪGA MASKAVAS LABSIRDĪBA

TUVOJAS AUSTRIJAS BRĪVĪBAS DIENA

Pirms 17 gadiem, 1938. gada martā, vācu armija iesoļoja Austrijā, kas ar Hitlera gādību tika degradēta par Vācijas provinci. Pirms desmit gadiem, 1945. gada aprīlī, Austrijā notika sardzes maiņa, un vāciešu vietā Vines ielas sāka piemēslot „atbrīvotāji" no Padomju Savienības. Tas, ko krievi sauca par atbrīvošanu, austriešiem kļuva par militāru okupāciju. Desmit garus gadus Pad. Savienība liedzās parakstīt Austrijas miera līgumu, lai pēdējā atgūtu savu neatkarību un uzsāktu sagrautās dzīves atjaunošanu

AUSTRIJAI JĀPALIEK NEITRĀLAI AUKSTAJĀ KARĀ

Pirmais cerību stariņš ceļā uz brīvu Austriju pamirdzēja pagājušā nedēļā, kad Maskavā Padomju Savienības valdība apsolīja Austrijas ministru prezidentam darīt visu iespējamo, lai vēl tekošā gada laikā Austrija atgūtu savu neatkarību. Austriešiem un pat visai pasaulei par lielu pārsteigumu Pad. Savienības noteikumi nebija ne tuvu tik bargi, kā to varēja sagaidīt. Padomju Savienība pat atkāpās no dažām savām agrākām prasībām, tai pašā laikā izsakot vēlēšanos saņemt Austrijas solījumu, ka pēdējā paliek neitrāla aukstā karā.

Rietumeiropa, lai gan tā pēdējā laikā ir mācījusies būt piesardzīga pret Maskavas neparasto labsirdību, tomēr nespēja uzņemt krievu nostāju bez zināma optimisma. Ja Padomju Savienība patiesi ir nodomājusi īstenot Austrijai dotos solījumus, tad līdz 4 lielo konferencei vairs nebūtu ilgi jāgaida. Sav. Valstu prezidents Eizenhauers kādreiz sacīja, ka ar Padomju Savienību tiks runāts tikai tad, ja pēdējā būs praksē pierādījusi savu labo gribu sadarboties. Piekāpšanās Austrijā tagad varētu būt tieši tas, pēc kā ilgojās E. Bet, redzot Maskavas piekāpību Austrijā, sabiedrotie nevar nedomāt par Vāciju.

Nav nelespējams, ka neatkarības atdošana Austrijai, par kuru pēdējā samaksās ar neitrālitātes ieturēšanu aukstā karā, nav mēģinājums aplinkus ceļā iestāstīt vāciešiem, ka arī viņi var sākt sapņot par apvienošanu un neatkarību, bet, protams; tikai tad, ja viņi atmet visas savas aplamās iedomas par nacionālās Rietumvācijas armijas dibināšanu un sāk uzvesties kā īsti neitrālie.

Aukstā kara laikā Austrijas fronte ir bijusi samērā klusa. Vienīgi okupācijas sākumā varēja redzēt noteiktu austriešu naidu pret krieviem, kas laupīšanu un izvarošanu sauca par atbrīvošanu. Padomju joslā smagi cieta arī Austrijas rūpniecība, jo krievi veda projām visu, kas bija aizvedams. Krievu uzvešanās izraisīja arī vairākkārtējas domstarpības sabiedroto un Padomju Savienības okupāciju pārvalžu starpā.

Ar laiku apstākļi tomēr sāka uzlaboties. Nāca amerikāņu Māršala plāns, sāka atdzimt Austrijas saimniecība. Austrijai bija sava valdība, kas varēja rīkoties puslīdz brīvi. Arī ar vietējiem komūnistiem, kas citās Eiropas valstīs pēc Otrā pasaules kara nodarīja bezgala daudz posta, Austrijai nebija jācīnās. Vēlēšanās pierādījās, ka komūnismam simpatizē labi ja 5% vēlētāju. Austrija neapšaubāmi sveras uz Rietumiem.

Bet ne tikai apstākļu uzlabošanos vien grib austrieši. Austrija un tās iedzīvotāji ilgojas pēc neatkarības, pēc patstāvības. Tā tiek nolemts, ka Austriju tomēr nu kā atbrīvotu, nevis kā sakautu un uzvarētu valsti. Līdz 1949. gadam sarunas 4 sabiedroto starpā Austrijas jautājumā jau bija pavirzījušās tik tālu, ka varēja sākt gatavoties 49 paragrafu gara Austrijas miera līguma parakstīšanai. **Bet tad krievi sāka savu vilcināšanās spēli. Nāca klāt arvien jauni krievu noteikumi un prasības, jauni paragrafi, veco grozījumi. Šādam amatam īpaši apmācīti maskavīti lietoja visu savu ģeniālitāti, lai aizkavētu Austrijas miera līguma parakstīšanu. Tas krieviem lieliski sekmējās, sasniedzot kulminācijas punktu pagājušā gada Berlīnes ārlietu ministru konferencē, kur Padomju Savienība paziņoja, ka Austrijas miera līgumu varēs parakstīt tikai pēc vienošanās Vācijas jautājumā.**

Šādu nostāju bez pārspīlējuma varēja iztulkot kā pilnīgu Padomju Savienības atteikšanos turpināt diskusijas Austrijas miera līguma parakstīšanai. Sav. Valstu ārlietu ministrs pēc konferences izteicās, ka Padomju Savienības nostāja Austrijas jautājumā esot bijusi tāda, ka viņam sākuši iet drebuļi caur kauliem.

Padomju Savienības ārlietu ministrijas nostājas zināmu maiņu varēja nojaust šī gada sākumā, kad Parīzē un Bonnā notika spēkošanās Rietumvācijas apbruņošanas līgumu ratificēšanai. Maskava pēkšņi kļuva pavisam vēlīga un paziņoja, ka ir gatava atkāpties no savas Berlīnes ārlietu ministru konferencē izteiktās prasības, ka Austrijas miera līgumu var parakstīt tikai pēc vienošanās Vācijas jautājumā. Marta mēnesī Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs aicināja Austrijas ministru prezidentu Rābi ierasties Maskavā, lai panāktu vienošanos Padomju Savienības un Austrijas starpā.

Rābe tūliņ pēc Lieldienām ieradās Maskavā kur viņu sagaidīja vesela dižvīru izlase ar ārlietu ministru Molotovu, viņa vietnieku Gromiko un premjēra pirmo vietnieku Mikojanu priekšgalā. Sarunas sākās jau nākamā dienā un ilga līdz pat piektdienai. Austrijas ministru prezidents Rābe varēja telefonēt uz Vīni, ka sarunas sekmējas un ka Austrija tuvākā laikā būs pilnīgi brīva.

Krievu piekāpība bija pavisam apbur̄iga. Reparācijas tika samazinātas. Ja agrāk teica, ka okupācijas karaspēks tiks izvākts ne vēlāk kā 90 dienu pēc Austrijas miera līguma parakstīšanas, tad tagad krievi sacīja, ka okupācijas karaspēku izvāks, kad līgums būs parakstīts, bet ne vēlāk kā līdz 1955. gada 31. decembrim. Kā reparācijas krievi sākumā pieprasīja 150 miljonu dolaru skaidrā naudā. Tagad krievi naudas vietā ir gatavi ņemt Austrijas ražojumus. Līdz šī gada beigām krievi apsolīja atbrīvot visus Austrijas kara gūstekņus, kā arī personas, kas apcietinātas Austrijas okupācijas laikā. Padomju Savienība nepārprotami norāda, ka Austrijas jautājums ir pietiekami svarīgs, lai sāktu nopietni domāt par 4 lielo konferences sasaukšanu.

EIZENHAUERS BRĪDINA INDONĒZIJAS KONFERENCI

Komūnistu Ķīna kļūst spēcīgāka

Augustā. — Nedēļas nogalē Sav. Valstu prezidentu Eizenhaueru apmeklēja ārlietu ministrs Dalless, kas bija spiests prezidentam ziņot, ka pēdējā laikā strauji augušī komūnistu Ķīnas ofensīvie gaisa spēki iepretim Formozai. Dalless sacīja, ka jaunais atklājums, vismaz materiāli loti stipri pallielina komūnistu spējas — ja arī ne viņu nodomus — nenovēršamam uzbrukumam.

Pēc Dallesa informācijas par stāvokļa nopietnību Formozas apkārtnē prezidents Eizenhauers nekavējoties reaģēja, likdams pie sirds Āzijas un Afrikas konferences dalībniekiem Indonēzijā cīnsties atrast tādu ceļu, kas bez bruņotas varas lietošanas palīdzētu īstenot viņu nacionālās ambīcijas.

„Miers pašreiz ir nopietni apdraudēts," sacīja ārlietu ministrs Dalless, un prezidents Eizenhauers, minēdams šos draudus kā piemēru Indonēzijas konferencei, uzsvēra, ka pēdējai tagad ir dota iespēja, kritiskā stundā parādīt, ka iedzīvotāji visā pasaulē īstenībā tīko tikai pēc miera. Tādā veidā Bandungas konference varētu praktiski ietekmēt miera saglabāšanu. „Šāda ietekme, ja vien tā turpinātos ilgāku laiku, atvērtu durvis jaunam sociālās un saimnieciskās dzīves augšupejas laikmetam Āzijas un Afrikas iedzīvotājiem un dotu viņiem iespēju izveidot drošus un pastāvīgus pamatus kā pašvaldībai, tā arī ilgstošai nacionālai neatkarībai."

Kamēr Dalless brīdināja Eizenhaueru par stāvokļa nopietnību Formozas frontē, pamatojoties uz jau minēto komūnistu aviācijas pieaugumu, viņš lika arī saprast, ka Eiropā sakarā ar komūnistu nostāju Austrijas jautājumā var rēķināties ar 4 lielo konferenci. Dalless izteica cerību, ka priekšdarbi jaunajām sarunām ar Padomju Savienību varēs tikt veikti jau maija sākumā, kad notiks Ziemeļatlantijas organizācijas valstu ārlietu ministru konference, kuras darba kārtībā paredzēta arī Rietumvācijas valdības uzņemšana Ziemeļatlantijas organizācijas padomē — solis, ko Padomju Savienība cenšas aizkavēt visiem spēkiem.

PSRS spiež sabiedrotos pārtraukt spiedienu pret Vidējiem Austrumiem

Maskavā. — Padomju Savienības valdība brīdināja sabiedrotos, ka tā nevar vienaldzīgi noskatīties uz Rietumu atbalstītiem militāriem nolīgumiem Tuvo un Vidējo Austrumu valstu starpā. Padomju Savienība izteicās, ka, šādām alianšēm turpinoties, tā būs spiesta iesniegt sūdzību Apvienotajām Nācijām.

Maskava ar visielāko neapmierinātību noskatās uz katru aizsardzības līgumu, īpaši uz tādu līgumu, kas saista Vidējos Austrumus ar Rietumiem. Tā, piemēram, nesenais savstarpējās palīdzības līgums Irakas un Turcijas starpā Maskavas acīs izrādījies par dunča dūrienu mugurā visām pārējām arabu valstīm. Turcija ietelp Ziemeļatlantijas organizācijā. Arī tas izraisīja asus Padomju Savienības protestus. Minētās organizācijas bazes Turcijas territorijā Padomju Savienība ieskata kā tiešus draudus savas zemes drošībai. Komūnistu protesti bija dzirdami arī tad, kad Anglija, kā trešā valsts, pieslējās Irakas un Turcijas līgumam. Pēc Padomju Savienības domām Rietumu sabiedrotie strādā pēc iepriekš izstrādāta plāna, atraujot Tuvo un Vidējo Austrumu kopībai te vienu, te atkal otru valsti un kādreiz pat divas reizē. Tā tas bija ar Turciju un Pakistanas un Turcijas un Irakas līgumiem. Tagad sabiedrotie uzsākuši savu spiedienu pret Sīriju, un arī tādas valstis, kā Ēģipte, Saudi Arabija un Persija, jau vairākkārt esot izjutušas Rietumu spiedienu pret kavēšanos iestāties minētās aizsardzības un savstarpējās palīdzības organizācijās vai blokos.

VARMĀKAS UN NERRI PIE VIENA GALDA

Sākusies divu kontinetu konference

Bandungā, Indonēzijā — 29 Āzijas un Afrikas valstis pārstāv piecas astotdaļas no visas pasaules iedzīvotājiem. Bez mazāk pazīstamiem konferencē ieradušies tādi vīri kā komūnistu Ķīnas Čuenlajs, U Nu no Burmas, Indijas ministru prezidents Nēru, Ēģiptes militārais diktātors Nasers, Muhameds Ali no Pakistanas, sērs Džons Kotelavaca no Ceilonas un daudz citi.

Bandungā. — Pēc ilgas berzēšanas un pārkrāsošanas Bandunga Indonēzijā beidzot ir sagatavota tālo viesu uzņemšanai no 29 Āzijas un Afrikas valstīm, kas, pārstāvot piecas astotdaļas no visiem pasaules iedzīvotājiem, ir ieradušies Bandungā, lai mēģinātu atrisināt problēmas — savstarpējas un starptautiskas — ar kurām visa pasaule līdz šim ir cīnījusies bez sekmēm.

Bandungā ieradies, Indijas ministru prezidents Nēru jau lidlaukā žurnālistiem paskaidroja, ka Formozas jautājums nebūtu uzņemams konferences darba kārtībā. To Nēru mēģinās pārrunāt privātā ceļā ar visām ieinteresētām partijām. Domā, ka Indonēzijas sarunas ilgs vismaz vienu nedēļu, bet iespējams, ka dažādo un sarežģīto jautājumu dēļ konference var turpināties arī ilgāk.

Zinātnieks Alberts Einšteins miris

Dr. Alberts Einšteins pasaulē slavenais fiziķis, kura teorijas ieroslnāja atomlaikmetu, 76 gadu vecumā miris 18. aprīlī Princetonas (Ņudžersijā, ASV) slimnīcā.

Viņa relātīvitātes teorija, ko viņš atrada 1905. gadā, kad viņš bija tikai 26 gadi vecs, viņu vēlāk darīja pazīstamu kā „atombumbas tēvu". Viņa hipoteze, ka materiju var pārvērst par enerģiju, ko sākumā apšaubīja, pierādījās praksē pēc 40 gadiem, kad pirmā atombumba eksplodēja Hirošīmā. To bija ražojuši zinātnieki, pamatodamies uz Einšteiņa teoriju.

Einšteins dzimis Ulmā, Vācijā, 1879. gada 14. martā žīdu vidus šķiras pilsoņu ģimenē.

Dr. J. SALKS DAŽĀS DIENĀS IEGŪST PASAULES SLAVU

Izgudrotājam piešķir goda un naudas balvas. Daudzas Eiropas un Amerikas valstis steidz pasūtināt serumu

Kā jau iepriekšējā L.A. numurā minējām, ziņa par Dr. J. Salka seruma atklāšanu īsā laikā pārsalkusi visu pasauli. Jaunais serums aizkavē bērnu paralitisko trieku 80—90 un pat 100 gadījumos. Savam atklājumam Dr. Salks patenti nav izņēmis. Tas nozīmē, ka serums tūdaļ nāk visas cilvēces lietošanā. Par šī sevišķi ieņemošā pretlīdzekļa atklāšanu cilvēcei paziņoja F. Rūzvelta nāves 10. gada dienā, jo viņš pats bija bērnu triekas upuris.

Seruma atklājējs Dr. Jonass Salks dzimis Ņujorkā 1914. gadā, viņš ir precējies un vairāku bērnu tēvs. 1934. g., beidzis Ņujorkas universitātes medicīnas fakultāti, pēc kam dažus gadus strādājis par ārstu slimnīcā, kur iepazinies ar Dr. T. Frensis, kas vēlāk vadījis Mičigenas universitātes epideminoloģijas nodaļu, kurā tad strādājis arī Dr. Salks. Pašlaik Dr. Frensis ir zinātnieku komisijas, kas pārbauda Salka izgudrojumu, priekšsēdis un ar viņa paraksta publicēts ziņojums par seruma atrašanu.

Savus pētījumus bērnu triekas apkarošanai Dr. Salks sācis pirms 10 gadiem, izmantojot viņam piešķirto Bērnu triekas apkarošanas nacionālā fonda stipendiju. Un tagad jau 40 gadus vecais zinātnieks ieguvis pasaules slavu. Viņu fotografē un intervē simtiem žurnālistu, viņš runā radio un televīzijas raidījumos, viņa vārds jau veselu nedēļu nenozūd no laikrakstu slejām.

Jauno serumu Dr. Salks vispirms izmēģinājis pie paša bērniem, to iešļircinot saviem trim zēniem. „Es negulēju trīs mēnešus," teica zinātnieks, „kaut gan zināju, ka mēģinājums izdosies un riska nekāda nav."

Dr. Salkam piešķirti ordeņi un naudas balva

ASV republikāņu partija iesniegusi likumprojektu apbalvot Dr. Salku ar zelta medaļu. Iesniegums abās palātās guvis nedalītu piekrišanu. Minnesotas apdrošin. s-ba Mutual of Omaha viņam piešķirusi zelta medaļu un $10,000 naudas balvu. Dr. Maio, godinot seruma atklājēju, teicis: „Dr. Salka panākumi ir lielākais mūslaiku sasniegums medicīnā." Arī Gvatemalas prezidents Armass piešķīris viņam augstāko balvu — Kvelkala ordeni.

Serumu ražos 6 ASV firmas

Federālā valdība izdevusi licences 6 firmām, kas ražos vērtīgo Dr. Salka serumu. Licences parakstījusi Veselības aizsardzības ministre Avote Hobbi.

Ņujorkā 281.853 bērniem nekavējoties iepotēs jauno serumu. Šim vajadzībām pilsēta asignējusi $100.000.

Gandrīz arī visas Eiropas valstis serumu pasūtinās ASV. Lielbritānija gan paziņojusi, ka nogaidīs Pārbaudes komisijas galīgo atzinumu, to darīs arī Rietumvācija. Turpretim Francija paziņojusi, ka tai jau esot Dr. Salka serumam līdzīgs, kas atklāts Pastēra institūtā. Visas trīs Skandināvijas valstis atvēlējušas lielākas naudas summas seruma iegādei. Arī Kanadas valdība paziņojusi, ka bērnus potēs ar Dr. Salka serumu un to iegādīsies ASV.

Dr. Salka mēģinājumu rezultāti

No 440.000 bērniem, kas dabūjuši trīs jaunā seruma potes, ar poliomeliti saslimuši tikai 71; no 210.000 bērniem, kuriem potes vietā iešļircināts ūdens, saslimuši 115, bet no 1.080.580 bērniem, kas nemaz nav potēti, saslimuši 330. Piecpadsmit bērni, kas nebija dabūjuši Dr. Salka poti (4 no grupas, kurā iešļircināja ūdeni un 11 no novērojamo grupas), miruši. Turpretim no tās grupas, kurā potēja ar Dr. Salka serumu — miris nav neviens. Mēģinājumi izdarīti ASV 44 valstīs.

Seruma ražošanai vajadzīgs 100.000 pērtiķu

Dr. Salka seruma iegūšanai vajadzīgi dzīvi pērtiķi. Zinātnieks sava pretlīdzekļa īsteno kultūru attīsta pērtiķu nierēs spec. inkubātorā. Lai iegūtu 3.000 cb./cm. seruma, kas nepieciešams 1.000 bērnu potēm, vajadzīgas divu pērtiķu nieres.

Indijas valdība bija aizliegusi pērtiķu izvešanu, bet tagad tirdzn. ministrs paskaidrojis, ka pret ASV pieprasījumu pārdot 100.000 pērtiķu nav iebildumu, ja tos izlieto seruma rašošanas un citām laboratorijas vajadzībām.

ĪDENS SAGĀDĀ PĀRSTEIGUMU

Anglijas parlamenta vēlēšanas 26. maijā

Pretēji visiem pēdējā laika minējumiem min. prezidents Īdens šī gada 26. maijā paredzējis izdarīt vispārējas vēlēšanas Anglijā. Strādnieku partijas vadītājs Etlijs spiests samazināt savu braucienu pa Kanadu, lai atgrieztos Anglijā un uzņemtos savas partijas vēlēšanu kampaņas vadību. Kā konservātīvie, tā sociālisti uzvaru vēlēšanās paredz savai partijai.

Londonā. Savā pirmajā radiorunā Anglijas jaunais ministru prezidents Īdens paziņoja, ka šī gada 26. maijā paredzētas vispārējas vēlēšanas Anglijē. Īdens sacīja, ka Čerčilam aizejot un viņam stājoties ministru prezidenta amatā, Anglijas iekšpolitikā un ārpolitikā iestājies zināms atslābums, kas nedara godu Anglijas prestižam. Tādēļ ar izšķiršanos nedrīkst kavēties un vēlēšanas izdarāmas jau pavasarī.

Iepriekšējās vispārējās vēlēšanas Anglijā notika 1951. gadā, kad Čerčila vadībā konservātīvie izspieda strādnieku partiju no valdības, iegūdami nelielu vairākumu parlamentā. Anglijā valdību ievēl uz pieciem gadiem. Jaunu vēlēšanu datumu nosaka ministru prezidents, kas, ja vien tas viņa partijai izdevīgi, var vēlēšanas noteikt arī pirms 5 gadu termiņa notecēšanas. Pašreizējai valdībai vēl būtu tiesība darboties līdz nākamam gadam.

Savā radiorunā ministru prezidents Īdens pavēstīja, ka parlaments tiks atlaists jau 6. maijā, nepilnas trīs nedēļas pēc sesijas atklāšanas. Jaunais parlaments, vadoties ar 26. maija vēlēšanu rezultātiem, tad tiktu sasaukts 14. jūnijā, kad to oficiāli atklātu karaliene Elizabete II. Pašreizējais parlaments savu darbību izbeigs ar pagaidu budžeta pieņemšanu. kamēr galīgā budžeta sastādīšanu uzticēs jaunai valdībai.

Pašreiz Anglijas parlamentā valdības partijai ir 320 pret 294 sociālistu balsīm, sešām liberāļu un dižām īru nacionālistu balsīm, kamēr trīs vietas ir vakantas.

Šīgada vēlēšanas tiks izdarītas saskaņā ar jauniem parlamenta pārkārtojumiem. Par vienu no svarīgākiem pārgrozījumiem uzskata parlamenta locekļu skaita palielināšanu no 625 uz 630.

Politiskie lietpratēji no Londonas ziņo, ka ministru prezidentam Īdenam ir vairāki iemesli, kas viņu mudinājuši sarīkot negaidīti agras vēlēšanas. Viens no iesmesliem 26. maija vēlēšanām ir premjēra pārliecība, ka konservātīvo partija Anglijā pašreiz ir daudz stabilāka kā jebkad pēc Otrā pasaules kara. To pierādīja vairākas apgabalu vēlēšanas, kur ar lielu pārākumu uzvarēja valdības partija. Otrkārt, valsts finances pašreiz atrodas tādā stāvoklī, ka pat visskeptiskākais anglis ir spiests atzīt straujo saimniecisko augšupeju konservātīvo valdības laikā. Treškārt, Anglija stāv vairāku lielu politisku konferenču priekšā, kur var tikt pieņemti tālejoši lēmumi. Ministru prezidents Īdens grib būt pārliecināts, ka viņam ir pietiekami spēcīga aizmugure šādu nepieciešamu lēmumu pieņemšanai.

Īdena paziņojums par vēlēšanām maijā nāca tik negaidīti, ka pat strādnieku partijas lielie dūži — agrākais ministru prezidents Etlijs, kas pašreiz atrodas Kanadā, un bijušais ārlietu ministrs Morisons, kas atrodas Vācijā, par to iepriekš neko nebija zinājuši un tagad būs spiesti saīsināt paredzēto ceļojuma laiku, lai veltītu savus spēkus vēlēšanu kampaņas organizēšanai Anglijā. Vēlēšanās kandidēs arī bijušais Anglijas ministru prezidents Čerčils, kas pašreiz atrodas atpūtā Sicilijā.

Admirālis Stamps pie Eizenhauera

Augustā. — Pie Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera no Vašingtonas bija ieradies admirālis Stamps, lai ziņotu par stāvokli Tālajos Austrumos vispār un jo sevišķi par gaidāmiem notikumiem Formozas šaurumā. Uz žurnālistu jautājumiem par gaidāmiem notikumiem Formozā, adm. Stamps tikai smaidīja un sacīja, ka viņa dzīve būtu nesalīdzināmi vieglāka un patīkamāka, ja viņš patiesi uz šiem jautājumiem spētu atbildēt.

PRASA PILDĪT SOLĪJUMU

„Anglija un Francija gatavojas iztirgot Formozu komūnistiem" — saka Dienvidkorejas ārlietu ministrs Pjuns.

Seulā. — Dienvidkorejas ārlietu ministrs asā runā uzbruka Anglijai un Francijai, kā tās sevišķi pūlas panākt pamieru Formozas šaurumā, kas būtu pirmā faze Formozas atdošanai Ķīnas komūnistiem. Ārlietu ministrs Pjuns brīdināja Sav. Valstis, ka padošanās viņu sabiedroto plāniem var nozīmēt visas Āzijas krišanu komūnistu rokās, pēc kam nebūtu ilgi jāgaida, ka arī Rietumeiropā jau valdītu komūnisti. Pjuns sacīja, ka Sav. Valstis var droši eksistēt tikai tad, ja tās aizsarga visu brīvo pasauli. Runas nobeigumā Dienvidkorejas ārlietu ministrs aicināja savu kolēģu Sav. Valstīs, ārlietu ministru Dallesu sākt domāt par 1952. gada prezidenta vēlēšanu kampaņas laikā izteikto solījumu pildīšanu — atbrīvot visus tos cilvēkus, kas atrodas aiz dzelzs priekškara.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

KOMŪNISTU CĪŅA AP JAUNIEŠU PRĀTIEM

Nekur komūnisti tik intensīvi necīnās kā ap pasaules jaunatni. Bērni ir rītdienas karogu nesēji robotīti „iegūstiet tos pletiekami jaunus," māca šī sātanīskā teorija, „un tie būs jūsu."

Kanadā, tāpat kā Eiropā, Āzijā, un Afrikā, komūnistu internacionāle rauga iegūt jauno prātus. Šīs jaunatnes kustības virsvadība atrodas „Pasaules demokratiskās jaunatnes federācijas" rokās. Tās galvenā mītne ir Budapeštā.

Kanadā šīs „demokratiskās" jaunatnes pasaules federācijas roka ir „Nacionālā darba jaunatnes federācija" ar galveno mītni Toronto.

Nacionālā darba federācija darbojas visā Kanadā un pūlas iespiesties visās organizācijās. Tā organizē jaunatnes klubus fabrikās, tāpat universitātēs un vidusskolās. Šie klubi veicina sabiedrisku darbību: dejas un izbraukumus, kultūras un sporta sarīkojumus un dibina studiju grupas.

Komūnisti cenšās iegūt jaunos strādniekus, uzsvērdami „jaunatnes jautājumu" un pārspīlēdami īstās un izdomātās netaisnības. Pastāvīgi atkārtojamā tema ir, cik nesaliedzināmi labāk klājas strādniekiem Pad. Sav.-bā, T. s. „fabrikas lapas" izplata strādnieku starpā pie rūpniecības uzņēmumu vārtiem. Priekšlasījumos un studiju pulciņos uzsver tikai padomju viedokli.

Iecienītais un pastāvīgais paņēmiens ir nesaskaņu radīšana, lai izmantotu neapmierinātību: persona, kas nurd pret sabiedrību, ir nobriedusi komūnistu mērķim.

Universitātes Darba jaunatnes nacionālā federācija darbojas studentu starpā, apellējot valrāk pie prāta, nekā pie jūtām, pretēji tam, kā viņa mēdz pielet strādnieku jaunatnei. Vidusskolās komūnisti infiltrējas jau pastāvošos jaunatnes klubos vai organizē paši savus klubus.

Federācija, spriežot pēc Kanadas komūnistu partijas (Strādnieku progresīvās partijas) pārskata, „ir partijas jaunatnes rokā... Partija īpaši mācības iestādēs var visai vērtīgi palīdzēt Darba jaunatnes nacionālās federācijas kustībai vidusskolās."

Galvenais komūnistu jaunatnes laikraksts Kanadā ir Champion — „jaunās Kanadas balss." To dzdod Toronto pilsētā un izplata visā valsti.

Laikraksta Champion propaganda ir smalkāk apslēpta nekā agrāk, kādēļ tā kļūst bīstamāka. Propagandas technika, kas arvienu kļūst ietekmīgāka, ir rakstīt par prominentām personām, kuŗām nav sakaru ar komūnismu.

„Miers," protams, ir galvenais līdzeklis, ko lieto jaunie komūnisti, tāpat kā vecie, lai maldinātu publiku.

Un tā, ja kāda organizācija sludina „mieru" un strādā „mieram," lai arī loģiku nostādītu ar kājām gaisā, tai ir izredzes pievilkt zināmu skaitu lētticīgo un pat dažus nopietnus cilvēkus.

Sogad Pasaules federācija izplata „Jaunatnes dienas grāmatu" — glīti izdotu. Tā iesieta sarkanā ādā un tā iet ar karoga sauklī: „Jaunatne, apvienojieties! —Uz priekšu par ilgstošu mieru." Iekšpusē citas informācijas starpā minētas Pasaules federācijas publikācijas un Federācijas īsviļņu raidījumu laiks un viļņu garums.

Pašlaik Federācija appludina pasauli, ieskaitot Kanadu, ar pievilcīgu divkrāsu izdevumu ar nosaukumu Festival. Šis izdevums reklāmē „Pasaules jaunatnes un studentu miera un brīvības festivālu," kas notiks Varšavā no 31. jūlija līdz 14. augustam. Var sagaidīt, ka drīz vien uzsāks darbiņu „Kanadas jaunatnes festivāla komitejas" visā Kanadā, lai vāktu naudu ar visāda veida pasākumiem, kuŗu lielākā daļa ir visai nevainīga, lai varētu sūtīt komūnistu delegātus uz šo sapulci.

Cīņa ap jauniešu prātiem neaprobežojas ar lieliem pilsētu centriem. Visai aktīva kampaņa ir uzsākta arī lauku apgabalos.

Ļaunums nepazīst robežas.

CS

KANADAS LATVIEŠU NACIONĀLĀS JAUNATNES PIRMAIS KONGRESS HAMILTONĀ

APVIENĪBA IZDOS JAUNATNES ŽURNĀLU

Šestdien, 16. aprīlī, Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības pagaidu valde nolika savas pilnvaras un Hamiltonā delegātu kongress ievēlēja vadību. Valdē ievēlēja un amatus uzņēmās: pr-ža T. Kronbergs no Toronto, pr-ža biedra — G. Brikmanis no Londonas un R. Grigors no St. Katerinas, kasiera un biedrziņa — J. Briedis no Bramptonas, sekretāra — V. Ptersone no Toronto. Kandidātos palika A. Banga un V. Ādlers. Revīzijas komisijā ievēlēja G. Liepiņu no Londonas, O. Volmeri no Hamiltonas un M. Roždārzi no Toronto. Priekšēža plenākumus uzņēmās A. Liepiņš.

LNJAK delegāti, skaitā 19, pulcējās Hamiltonas YWCAs telpās. Lielāko delegātu skaitu deva Toronto — 10, deleģējot T. Kronbergu, V. Ādleru, V. Bebri, L. Brikmani, P. Celmu, U. Gustavu, V. Mileiko, V. Pētersoni, A. Pūci un M. Roždārzi. Bramptonu pārstāvēja J. Briedis un A. Kauliņš, Londonu — G. Brikmanis, G. Liepiņš, A. Banga, Hamiltonu — D. Kalva un O. Volmere, bet St. Katerinu un Niagarū — R. Grigors un B. Reboks. Kongresu atklāja pagaidu valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Par kongresa vadītāju ievēlēja Londonas pārstāvi A. Bangu, bet par sekretāri V. Pētersoni no Toronto. Mandātu komisijā ievēlēja V. Ādleru, O. Volmeri un A. Liepiņu. Kongress sākās plkst. 10.30 rītā un atskaitot īsu pusdienas pārtraukumu, ilga līdz četriem pēcpusdienā. Debates kongresā ritēja loti spraigi un domas bieži vien krasi dalījās, tomēr noskaņa bija loti laba, delegāti varēja šķirties apmierināti.

Apspriežot statūtus, garākas debates izcēlās par Apvienības nosaukumu, un tikai pēc 2 stundām vienojās par Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā nosaukumu. Liela daļa delegātu vēlējās Latviešu nacionālās jaunatnes pulciņu apvienības Kanadā nosaukumu. Statūtu apspriešanu pārtrauca ar 4. punktu, kas nosaka, ka aktīvi biedri var būt latviešu jaunieši vecumā no 14 līdz 30 gadiem un tiem jābūt kādā pulciņā. Jaunietis, kas nesastāv nevienā pulciņā, var būt tikai biedrs veicinātājs. Statūti biedriem veicinātājiem nenosaka vecuma robežu. Tā nu ir iznācis, ka Apvienība gan ieguvusi vadību, bet vēl nav tikusi pie pilnīgiem statūtiem.

Kongress noteica biedru naudas lielumu — 25 centi no personas, ko apvienībai iemaksā pulciņi. Biedri, kas sastāv Apvienībā, biedru maksas nokārto tieši. Turpmākās darbības jautājumos pieņēma Vinipegas pulciņa priekšsēža ierosinājumu pārvērst Informācijas biļetenu par jaunatnes žurnālu. Par žurnāla redaktoru izraudzīja ierosinājuma autoru Mārtiņu Štaueru. Žurnālu izdos reizi mēnesī rotātora tehnikā, tas maksās 25 centi.

Vispārējās jaunatnes dienas nolēma apvienot ar Hamiltonas jaunatnes pulciņa iecerētājām jaunatnes dienām, kas notiks 9. un 10. jūlijā Hamiltonā.

Pārstāvja izraudzīšanu pie LNAK Jaunatnes audzināšanas padomes atstāja valdes ziņā. Kongresa laikā paziņoja Londonas pulciņa izsludinātās sacensības rezultātus. Sacensībā jauniešiem bija jāatbild uz daudziem jautājumiem. Uzvarētāja V. Pētersone saņēma R. Blaumaņa Kopotos rakstus.

T. Kronbergs ziņoja, ka arī LNJAK pirms kāda laika aicinājusi jaunatni atbildēt uz jautājumiem, kas palīdzētu noskaidrot latviešu jaunatnes domas, uzskatus un vēlējumos. Pagaidām ienākušas ap 50 atbilžu, ap 30 no tām ir no ASV. Atbildes joprojām turpina ienākt.

Par delegātu uzņemšanu un pusdienām bija rūpējies Hamiltonas jaunatnes pulciņš. Kongresam beidzoties, tālākie delegāti tūdaļ devās uz mājām, bet daļa torontiešu atgriezās svētdienas rītā.

Vecāku uzdevums

Savienoto Valstu un Kanadas sabiedriskās domas institūts publicējis interesantus datus un aptaujas rezultātus par vecāku uzdevumu un pusaudžu izlaidībām. Par to, ka šis jautājums ir vairāk kā nopietns,vajadzētu būt skaidrībā visiem vecākiem, kam rūp savu bērnu nākotne. Tik bieži mēs lasām pēdējā laikā traģiskus gadījumus, kur vainīgie bijuši gados jaunāki vai vecāki bērni. Bet cik ir no mums tādu, kuŗi meklē tam izskaidrojumu?

Pēc institūta sakopotiem datiem galvenie nepareizās audzināšanas iemesli ir šādi:

1) Morāles trūkums ģimenē, par daudz liela brīvība bērniem.

2) Vecāku norādījumu trūkums.

3) Vecāku intereses trūkums par savu ģimeni un bērniem.

4) Māte par daudz nodarbināta ārpusē.

Tālāk 77 procenti amerikāņu un 78 procenti kanadiešu ieskata par nepareizu, ja bērni zem 16 gadiem uzturas ielās pēc pulksten 9 vakarā. Ja mēs, vecāki, apzināmies savu uzdevumu, kas bez šaubām ietekmē mūsu bērnu nākotni, tad dzīvosim viņiem — ne tikai sev. S.

PATEICIBA

TLB sestdienas skola izsaka sirsnīgu paldies I ev.-lut. latv. draudzei, draudzes padomei un māc. A. Čopam par skolai ziedotiem $105.00 un par skolas sarīkojumam bez atlīdzības atvēlētām telpām. Sirsnīgs paldies arī režisorei M. Bērziņai par izpalīdzību, dodot skolai bez atlīdzības savas dekorācijas.

TLB Sestdienas skolas padome

KANADĀ

TORONTO

Toronto organizāciju vadītāju apspriede notiks svētdien, 24. aprīlī, plkst. 10 no rīta sv. Andreja baznīcā, Jarvis un Carlton ielu stūrī. Darba kārtībā: 1. Informācijas centra līdzekļi. 2. Latviešu namā Toronto fonda valdes vēlēšanas. 3. Ziņojumi. 4. Dažādi jautājumi. Visi organizāciju vadītāji vai arī to pārstāvji lūgti ierasties neizrūkstoši. Laikus noskaidrojami arī kandidāti latviešu nama fonda valdei, un tie pieteicami jau iepriekš ar rakstu vai pa telefonu MO 9283, vai arī apspriedes dienā LNAK valdes pr. A. Svennem.

14. aprīlī pie Dr. B. Kokina bija ieradies E. Plūme, lai pārrunātu jautājumu par latviešu bāreņu apzināšanu Kanadā, kuŗu te esot 8—10, bet zināmi tikai 2. Tā kā Dr. K. Kokinam jau agrāk bijusi darīšana ar Kanadas bāreņu iestādēm, viņš uzņēmies darīt iespējamo, lai bāreņus atrastu, ja tādi te vēl būtu bez jau zināmiem. E. Plūme izteicās, ka pie LNAK būtu dibināms bāreņu un jaunatnes palīdzības fonds. Pārrunās atzīts, ka vispirms jāpēti apstākļi un tikai tad, ja šāda vajadzība rastos, varēs konkrēti runāt par fonda dibināšanu.

Sestdien, 16. aprīlī notika latviešu YMCAs valdes sēde, ko vadīja priekšsēdis Ž. Zentiņš. Nolēma tuvākā laikā sasaukt biedru pilnsapulci, termiņa izraudzīšanu atstājot priekšsēža ziņā. Biedru pilnsapulcē paredzēta valdes un revīzijas komisijas ziņojumi un vēlēšanas. Ž. Zentiņš ziņoja par YMCAs konferenci Parīzē, kur atzīmēs organizācijas 100 gadu pastāvēšanu. Valde vienprātīgi atzina, ka ļoti vēlama būtu arī Kanadas latviešu YMCAs pārstāvja piedalīšanās Parīzē, it īpaši tādēļ, ka tanī laikā tur notiks Latviešu JKS konference, kas mēģinās panākt trimdā esošo nacionālo YMCAs organizāciju patstāvības atzīšanu. Valde bija domās, ka piemērotākais kandidāts no Kanadas latviešiem būtu Ž. Zentiņš, kas vislabāk pazīst šīs organizācijas dzīvi un ir personīgā kontaktā ar vairākiem Kanadas un ASV vadošiem YMCAs darbiniekiem. Ž. Zentiņš tomēr izteica šaubas, vai būs iespējams kādam vispār YMCAs jubilejas svinības piedalīties, jo kaut arī ne pārāk daudz, tomēr ir vajadzīgi līdzekļi.

Valdes priekšsēdis ziņoja, ka viņš kopā ar revīzijas komisijas locekli V. Rozenbergu apsveikuši YMCAs labvēli A. Gailīti viņa dzimšanas dienā, pasniedzot nelielu albumu ar attēliem, kas uzņemti viņa mājā YMCAs labvēļu un valdes kopējā vakarā.

Tuvākā laikā latviešu YMCA spriedīs par kopēju ekskursiju latviešu pagastā, apciemojot latviešu YMCAs goda priekšsēdi V. Zvanītāju. Iespējams, ka YMCA rīkos arī Jāņu svinēšanu uz laukiem. Valde konstatēja, ka latviešu YMCAs sportistu saimē arvien vairāk sāk darboties jaunu sportistu audze, kas sola labus panākumus nākotnē.

TLB Drāmatiskais ansamblis sestdien, 23. aprīlī, plkst. 8 vakarā sv. Andreja baznīcas zālē atkārtos E. Zālītes komēdiju 3. cēlienos Maldu Mildas sapņojums, bet 14. maijā ar šo izrādi viesosies Hamiltonā, latviešu sestdienas skolas sarīkojumā.

LONDONĀ

DV Londonas nodaļa kopīgi ar Londonas latviešu kopu dāvinās grāmatu Singing Among Strangers visām Londonas vidusskolām, Londonas pilsētas bibliotēkai un Rietumontario universitātei.

Nesen notikušajā Londonas latviešu organizāciju vadītāju apspriedē piedalījās Londonas latviešu kopas valdes priekšsēdis prof. A. Dreimanis, DV Londonas nodaļas priekšnieks A. Beitāns un prāva vietnieks V. Štengels, Londonas latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieks E. Ūdris, Londonas latviešu jaunatnes pulciņa priekšnieks G. Brikmanis un Londonas latviešu katoļu kopas priekšnieks J. Pakulis.

Sanāksmē starp citu tika apspriests sarīkojumu kalendārs līdz š. g. beigām.

Daugavas Vanagu teātris Kanadā viesosies Londonā š. g. 30. aprīlī ar Mārtiņa Zīverta drāmu Cilvēks grib dzīvot. Izrāde notiks sestdien, 30. aprīlī, plkst 7.00 vakarā (precīzi) Ukraiņu zālē — 625 Layard ielā, Londonā. Ieejas biletes — $1.25 pirmās sešās rindās, pārējās vietās $1.00; skolēniem un studentiem puscenas.

Biļetes rezervējamas pie nodaļas kultūras daļas vadītāja — A. Raibekasa, 97 Smith St., tel. 3-0858-W.

Kopīgi tiks rīkots Ģimenes dienas sarīkojums 7. maijā, bet Ģimenes dienas dievkalpojums būs 8. maijā.

Londonas latviešu skola paredzējusi 4. jūnijā rīkot sestdienas skolas izlaiduma aktu.

14. jūnija akts tiks rīkots kopīgi ar citām baltiešu un eventuāli pārējām Austrumeiropas tautām 11. jūnijā. Piemiņas dievkalpojums būs 12. jūnijā.

Visas Londonas latviešu organizācijas kopīgi rīkos Jāņu svinības 25. jūnijā, kā arī bērnu svētkus 10. jūlijā.

No 29. jūlija līdz 1. augustam Londonā notiks Kanadas latviešu jaunatnes dienas.

HAMILTONĀ

DV Hamiltonas nodaļas Vanadžu kopas rīkotā modes skate un pēcpusdienas tēja notiks svētdien, 1. maijā, plkst. 2.00 pp., 69 Princess St. Skatē piedalās M. Šverna ar cepurēm un E. Pērkone ar skaistumkopšanas līdzekļiem. Būs redzami arī jaunākie pavasara un vasaras dāmu tērpi. Turpat būs iespējams iegādāties cepures un kosmētiskos līdzekļus. Pie klavierēm Regina Martinaite. Ieeja 50c. Apmeklēt līdz Hamiltonas Vanadzes.

DV Hamiltonas nodaļa un HLB rīko 15. maijā plaši pazīstamās perdziedones Ludmillas Sepes koncertu.

Hamiltonas latviešu biedrības gadskārtējais koncerts notiks sestdien, 28. maijā, Hamiltonas konservātorijā. Kā zināms, koris sācis savas gaitas 1949. g., kad to noorganizēja Imants Sakss. Šogad koŗa darbs ieiet 7. gadskārtā. Tā pašreizējais diriģents ir komponists J. Cīrulis. Savā pastāvēšanas laikā koris savas dziesmas skandinājis daudzās Kanadas pilsētās, pat Montreālā. Nenogurt un skandināt tās joprojām ir koŗa vienīgais nodoms. Koŗa priekšnieka pienākumus ar lielu neatlaidību un atbildības sajūtu veic Alfrēds Atvars.

Latviešu skolas Ģimenes dienas sarīkojums notiks sestdien, 7. maijā, plkst. 6 vak., Franču kluba telpās, 16 Catharine St., N. Svētku runu teikt aicināts vēsturnieks P. Dreimanis no Londonas. Ar priekšnesumiem piedalīsies visu klašu skolnieki. Uz vecāku un tautiešu vēlēšanos tiks atkārtots M. Timmas pasakas Aizmirstītes valsti uzvedums. Bez tam paredzēta krāsu filmas izrāde, kas uzņemta skolas Jāņu izbraukumā pagājušā vasarā. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. J. G.

Hamiltonas latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komitēja, sarīko sestdien, 30. aprīlī, plkst. 7.00 vak. Dalewood skolas zālē (Main St. W. un Haddon ielu stūrī) Rūdolfa Blaumaņa stāsta Brīnumzālīte drāmatizējumu 5 cēlienos, Toronto Nacionālā teātŗa izpildījumā. Režisore Milda Bērziņa. Piedalās 20 personas. Ieeja $1.00, skolēniem 25c, bērniem ieeja brīva.

Latviešu skolas otrā izlaiduma svinīgs akts un mācības gada nobeiguma sarīkojums paredzēts 11. jūnijā. Skolai pašreiz nav pietiekami līdzekļu, tādēļ skolas padome pēdējā sēdē nolēma rīkot mantu loteriju un griežas pie visiem tautiešiem ar sirsnīgu lūgumu ziedot šai izlozei piemērotus priekšmetus vai arī naudu to iegādei. Ziedojumus pieņem visi skolotāji un padomes locekļi: V. Avens, L. Bražus, E. Gulbe, P. Kiķauka, E. Luidmanis, E. Pavasars, N. Pulciņa, B. Sirmgalvis, K. Smiltnieks, L. Vilks un P. Zariņš. Ziedojumi pieteicami līdz 1. maijam un nododami ne vēlāk kā līdz 20. maijam. Izloze notiks 11. jūlijā skolas sarīkojumā.

NĀKOŠIE SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

23. — Kristus ev.-lut. draudzes dāmu komitejas pavasaŗa sarīkojums.

30. — Hamiltonas ev.-lut. draudzes dāmu komitejas teātŗa izrāde.

1. maijā — DV Hamiltonas nod. Vanadžu kopas modes skate un pēcpusdienas tēja.

7. — Latviešu skolas Ģimenes dienas sarīkojums.

15. — Operdziedones L. Sepes koncerts.

28. maijā — HLB koŗa gadskārtējais koncerts ar solistu piedalīšanos.

11. jūnijā — Latviešu skolas mācības gada nobeiguma sarīkojums.

18. — Jāņu sarīkojums Bridžmaņa farmā.

PATEICĪBA

Nevarēdams visiem personīgi pateikties un pateicībā roku spiest, visiem, kas mani apsveikuši sirsnīgiem vārdiem un apdāvinājušī ar lielām balvām uz maniem 85 pavadītiem mūža gadiem, sirsnīgi jo sirsnīgi šinī veidā pateicos.

Bet mana pateicība kļūst par aizlūgšanu; lai Dievs svētīdams svētī visus, kas līdz ar mani tuvumā un tālumā šo dienu svētīja kā pateicības dienu Dievam par viņa mūsu visu žēligo vadību un svētību. Slavēts lai ir Dievs par visu.

Mūs padlies visiem par visu man parādīto labvēlību. Jes. 51,11.

Pazemīgā pateicībā Jūsu
T. Grīnbergs

Baigais gads igauņu valodā

Kā jau agrāk ziņojām, kāds jauns igauņu autors Roberts Raids vācu valodā sarakstījis grāmatu Kad krievi nāk (Wenn die Russen kommen). Šinī grāmatā saistošā veidā aprakstīts baigais gads Igaunijā. Grāmata atradusi lielu piekrišanu un iespiestie 10.000 eksemplāru izpirkti īsā laikā.

Par grāmatu ieinteresējušies citu tautu izdevēji un to tagad tulko vairākās valodās. Grāmatu gatavo izdošanai latviešu, angļu, zviedru, turku un ukraiņu valodā. Latviešu tulkojums parādīsies tirgū jau tuvākā laikā. Tulkojums igauņu valodā jau iznācis.

PLAŠI PROJEKTI TĀLAJOS ZIEMEĻOS

Kanadas ziemeļu apgabalu ministrs Žans Lesāžs paziņojis jauno programmu, kuŗā paredzēts 6 gadu laikā sniegt plašu saimniecisku un sociālu palīdzību Kanadas tālo ziemeļu iedzīvotājiem, eskimosiem un indiāņiem. Kanadas valdības palīdzība ziemeļu iedzīvotājiem izmaksāšot no 8—10 miljoni dolaru, un tā galvenokārt būšot veltīta iedzīvotāju izglītošanai un dabas bagātību plašākai izmantošanai. Izglītības nolūkā paredzēts celt eskimosu un indiāņu bērniem jaunas skolas un bērnu atpūtas namus. Šie atpūtas nami būs valdības īpašumi, bet tos pārzinās katoļu un protestantu baznīcu pārstāvji. Skolas atradīsies Ziemeļu apgabalu ministrijas tiešā pārraudzībā. Valdība tā nolēmusi, lai palētinātu dārgās kažoku ādas, kuŗas iegūst Kanadas ziemeļos, un lai eskimosiem un indiāņiem mācītu apstākļiem piemērotus arodus.

Būvdarbi sāksies šajā vasarā un būšot plaša apmēra. Daudz pūļu prasīs ceļu ierīkošana, jo līdz šim uz Kanadas ziemeļiem var nokļūt tikai pa gaisa ceļu. Šajā sakarā cer uz lielo dzelzceļu sabiedrību un gaisa satiksmes sabiedrību atsaucību.

KAS NOTIEK KANADĀ?

Jaunais Kanadas federālās valdības projekts paredz paaugstināt bezdarbnieku pabalstus. Augstākā kategorija saņems 30 dolaru nedēļā. Paaugstinājums paredzēts arī pārējām kategorijām. Bez šī vispārējā paaugstinājuma valdība apspriedīšot vēl citus atvieglinājumus sakarā ar bezdarba pabalsta saņemšanu: pabalsta ilgumu, saņēmēja tiesības un speciālu likumu ziemas perioda bezdarbniekiem. Jaunajā likumā paredzētas šādas pārmaiņas: vieninieki saņems $23, ja viņu izpeļņa bijusi minims 57,00 dol. nedēļā. Turpretim personas ar ģimenes locekļiem iedalītas kategorijās, atkarā no ģimenes lieluma un izpeļņas, 26, 28 vai 30 dol. nedēļā. Speciālā kategorijā tiks iedalīti tie, kuŗu algas nepārsniedzot 9 un 15 dol. nedēļā.

Pasaules YMCAs konferencē Parīzē Kanadu reprezentēs 124 personu jaunatnes delegācija no 31 YMCAs nodaļām. Delegācija apmeklēs arī Šveici, Lichtenšteinu, Austriju un Angliju.

Kanadas YMCAs internais mēnešraksts jaunatnei — Keeping U Posted brīdina no komūnistu organizētās parakstu vākšanas pret atomieročiem. Žurnāls aicina jaunatni, kas vēlas gūt informāciju par komūnistiskās propagandas paņēmieniem un komūnistu aktīvitāti jaunatnes aprindās, grīzetties Marjorie Lamb, Victory Building, Toronto 1, kur var saņemt arī komūnistiski noskaņoto jaunatnes grupu sarakstus. Aizrādīdams, ka nebūtu gudri krist par upuri propagandai, kas kalpo komūnistu mērķiem.

Sākot ar 18. aprīlī rītos un vakaros, kad pilsētnieki dodas uz darbu un atpakaļ, Long Branch tramvaja satiksmi TTC pagarinās līdz iekšpilsētai. Braucējiem nav jāpiemaksā zonu piemaksas, bet derīga prastā biļete.

Iespējams, ka Toronto Sunnyside izpriecas laukums līdz ar ātrās satiksmes izbūvi tiks pārvērsts par auto novietni, kur būtu vietas 1200 mašīnām. To ierosinājusi Toronto satiksmes komiteja.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTĀJU VĒSTULES

IR STARPĪBA

Kādā latviešu laikrakstā lasīju par „Čerčila atkāpšanos." Čerčils nav atkāpies, bet gan aizgājis, atstājis dienestu vecuma dēļ, aizejot pensijā. Ir liela starpība starp atkāpšanos un aiziešanu. Valdības galvas atkāpšanās notiek parasti tad, kad valdībai izteic neuzticību. Un Lielbritanijā tas neizbēgami saistīts ar jaunām vēlēšanām. Kā zināms ne viens, ne otrs nav noticis.

Tāpat bieži tiek nepareizi lietoti termiņi, runājot par valstu savienībām un savienotām valstīm, federācijā un ūnijām. Teiksim Eiropas vai Baltijas valstu savienība, vai savienotās valstis, tā ir starpība.

Cīkāgas Agnis

KAS ISTI BRAUKS UZ EIROPU?

Latvijas Amerikā 16. aprīļa izdevuma Lasītāju vēstulēs Sporta draugs -is nonāk pretrunās ar tajā pašā izdevumā sporta nodaļā ievietoto rakstu, kuŗā minēts, ka latviešu basketbolistu vidū, kas gatavojas Eiropas turnejai, būs ne tikai spēlētāji no Toronto, bet arī no Hamiltonas, Montreālas, Londonas un Vindzoras. Sporta draugs-is turpretim runā tikai par Toronto DV komandu.

Tā nu esmu nesaprašanā, kas īsti brauks un kam dot savu dolaru.

Ja vēlamies panākt kādu Kanadas latviešu propagandu, tad gan komanda būtu jāsastāda no visas Kanadas labākajiem latviešu basketbolistiem.

Sportists draudzene, -si, Toronto

„GODIGIE LATVIEŠI"

Izlasot Jaunā Apskata 8. apr. nrā ievietoto rakstu A. Valdmanim piederējis latviešu laikraksts Toronto, kuŗā Kanadas DV vadība vainota laikraksta Latvija Amerikā īstā īpašnieka slēpšanā, šķiet, nav šaubu, ka jaunā avīzīte sākusi negodīgu konkurenci ar Latviju Amerikā. Kā gan citādi var izskaidrot apzināti nepatiesu apgalvojumu ievietošanu J. A.? Solida laikraksta uzdevums taču ir publicēt objektīvas — pārbaudītas ziņas, ko Jaunais Apskats nav darījis, kā tas pierādīts LA 16. aprīļa rakstā — Apzināta maldināšana.

Liekas, arī Nūfaundlendas premjēra Smolvūda 30. martā parlamentā teiktie vārdi, ka A. Valdmanim Toronto piederējis latviešu laikraksts — nav gluži bez pamata. Proti: 25. marta numurā Jaunais Apskats publicējis pret premjēru Smolvūdu vērstu rakstu — Dr. A. Valdmaņa vārds neapkļust. Nav neiespējams, ka premjērs, būdams iepazīstināts ar min. raksta saturu — Jauno Apskatu noturējis par A. Valdmaņa laikrakstu. Ļoti zīmīgi ir tas, ka A. Valdmaņa lietas izmeklēšanas laikā un vēl 6 mēn. pēc A. V. notiesāšanas — Smolvūds par A. V. laikrakstu nekad un neko nav minējis, bet tieši tagad — 6 dienas pēc raksta parādīšanās Jaunajā Apskatā, atbildot opozicijai, viņš runā par kaut kādu Valdmaņa laikrakstu Toronto, kas uz Latviju Amerikā, kuŗai nekādas prasības nav pieteiktas, tātad nevar attiekties.

Zīmīgi ir arī tas, ka Jaunais Apskats savos 8. un 15. aprīļa numuros visvairāk „krepķējas" par DV slegtajām sēdēm, kuŗās, cik man zināms, Vanagi apspriež sava laikraksta nākotnes projektus. Saprotams, ka Jaunā Apskata vadībai šīs sēdes ir dadzis acīs. Lai attīstītu savu negodīgo konkurenci — baltu pataisīju par melnu, — ko Jaunais Apskats jau pierādījis, neizpaužamie LA nākotnes nodomi to loti ziņkārō. Un vispār, lai grautu uzticību Latvijai Amerikā, Jaunais Apskats savā Augšāmcelšanās svētku n-rā sācis brāļu kaŗu pret Daugavas Vanagiem. Bet vai spēciņi nebūs par vājiem? — Ar demagoģiskiem paņēmieniem DV organizācijas vadību, cerams, šie „godīgie latvieši" nespēs pievilkt.

Vienu gan Jaunā Apskata atbildīgais redaktors V. Upeslācis ar savu baumošanu ir veicis: 2 mēneši vecajai Daina Press Ltd. avīzītei, kas vēl ķepurojas zīdaiņa autiņos, viņš piekabinājis nesolidas firmas izkārtni.

Kanaks, Toronto

Sarīkojumu kalendārs Toronto

23. apr. TLB drāmatiskā ansambļa izrāde.
6. maijā Sv. Andreja baznīcas zālē TLN Teātŗa pirmizrāde R. Blaumaņa komēdija Brīnumzālīte M. Teteres drāmatizējumā.
8. maijā Kurzemes kapitulācijas atceres akts ar vīru koŗa Viesturs Toronto vienības piedalīšanos.
13. maijā Maija balle Kolumbus zālē.
14. maijā, plkst. 8 vakarā, L. Sepes koncerts 570 Shaw ielā.
15. maijā sv. Andreja baznīcas zālē komp. T. Keniņa 6. atklātais audzēkņu vakars.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus nenzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

VĀRDI UN DARBI

Drīz paies deviņi gadi, kopš Beļģijā lielākā nabadzībā, badā, aukstumā un nebrīvībā viri lika stūrakmeni Daugavas Vanagu organizācijai. Toreiz mums nebija nekā, izņemot skaidras sirdis, gaišas domas, cietu apņēmību un ticību, ka Latvijas kalnus vēl rotās brīvības saule. Tie bija priekšnoteikumi, kas deva mums spēku celt, veidot un paplašināt mūsu organizāciju. Un ja šodien tā ir viena no spēcīgākajām latviešu organizācijām trimdā, tad tikai tāpēc, ka tai pamatā stāv solījums — palīdzēt trūkumcietējiem, kaŗa bāreņiem un atraitnēm, nespējniekiem, veciem ļaudīm un visiem tiem, kuŗi vēl šodien dziedina kaŗa cirstās brūces. Un tas ir netikai solījums, 'o tāds pats par sevi nekā nedod, bet gan darbi, kuŗus veicam, lai pildītu šo solījumu. Ka šie darbi nav mazie, to zina katrs no mums, bet palīdzība par lielu nevar būt nekad.

Un otrkārt, ja mūsu organizācija, citu trimdas latviešu biedrību starpā ir viena no lielākajām, tad tikai tāpēc, ka plaša mūsu tautas daļa palīdzības darbā vienmēr mums sniegusi savu devīgo roku. Ko tas pierāda? — Uzticību Daugavas Vanagiem, kas nenoliedzami ir viņu darba augļi.

Kas mūs vieno? — Dotais solījums, kuŗu turēt mācāmies ne tikai šodien, bet, ko devām jau toreiz, kad stāvējām pret Dieva un cilvēces taisnības zaimotāju — Kremļa varu. Mūs vieno atmiņas par trūkumā, nabadzībā un salā kopā pavadītiem brīžiem, un cilvēks bez atmiņām ir kā nokaltis koks bez lapām.

Tādēļ mūsu pienākums ir pildīt savu aiz dzeloņstiepļu žoga doto solījumu un turēt vienmēr spēcīgu un vienotu Daugavas Vanagu organizāciju, lai par spīti visiem jaunajiem vējiem tā nevis kalstu un nīktu, bet kā augošs koks plauktu un zarotu. Lai to panāktu, mums jābūt pašiem stipriem un vienotiem, bet pāri visam — taisnīgiem.

To visu atceroties, nekļūsim skaŗā nošā sudraba gabala vergi, jo vergam jādzīvo verga dzīve, bet palikšim vienmēr un visur uzticīgi mūsu dotajiem solījumiem. Būsim kā Vanagi, kas paceļas pāri launās dzīves ikdienai, skaužu valodām, naidam, neatlaidībai un meliem. Atstāsim šīs lietas tiem, kam tās tik ļoti tīk un, kuŗu prāta ievirze mudina ar tām nodarbotos. Tikai žēl, ka šie cilvēki aizmirsuši, ka, pateicoties nosalušā latviešu kaŗavīra drosmei un pašaizliedzībai, viņi vardzīvot brīvajā pasaulē. Bet pateicības vietā kaŗavīri toreiz saņēma nepatiesus apvainojumus, viņus tiešāja un nomelnoja un, kamēr miltu maisu un žāvētā šķiņķa vedēji omulīgi sildījās UNRRAs paspārnē, aiz pelēkā drāšu žoga badā sala puskurlais Latvijas karoga nesējs — tā pēdējais aizstāvis.

Vienu gribas likt šiem ļaudīm pie sirds, un proti: atstājiet melus un nepatiesību. Ja jūtaties spējīgāki par mums, tad rādiet to darbos.

Ind. Skrastiņš

Eizenhauera jachtas

Šajās dienās Baltais nams paziņojis, ka prezidenta Eizenhauera rīcībā atrodas divas jachtas, kas novietotas Potomac upē pie Vašingtonas, lai steidzamas vajadzības gadījumā amerikāņu valdības vīri varētu atstāt Vašingtonu. Prezidenta preses atašejs Džeims Hagertijs atteicies sniegt tuvākus paskaidrojumus, piebilzdams, ka tās lietošot tikai trauksmes gadījumā. Abas jachtas nokristītas prezidenta mazmeitu vārdos Barbara Anne un Susie E. Pirmā 91 pēdu gaŗa un apgādāta 4 dīzeļa motoriem. Tās ātrums 15 jūŗas jūdzes stundā. Otrā — Susie E ir mazāka. Sešas personas varot uz tās pavadīt nakti. Bij. prezidentam Trūmenam bijusi daudz lielāka jachta Williamsburg, ar kuŗu Trūmens un viņa ģimene izdarīja vairākus izbraukumus. Kad Baltajā namā nāca Eizenhauers, Williamsburg izņēma no apgrozības kā nevajadzīgu luksu.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

KO AMERIKAŅI DOMĀ PAR MŪSU ORGANIZACIJAM

Nereti ir nācies dzirdēt, ka viens otrs niekalbis no mūsu pašu vidus izteicies nievājoši par mūsu daudzajām organizācijām un par „kungiem, kas gribot valdīt". Šie lautiņi nesaprot, ka tikai ar organizēšanos mēs trimdā pastāvēsim kā tauta un darbošanās organizācijās nedod nekādus materiālus labumus, ne arī godu, bet tā ir uzupurēšanās un nepateicīgs darbs.

Šinī sakarā ir interesanti dzirdēt amerikāņu spriedumu par mums. Kāda amerikāņu kompetenta persona neoficiālā sarunā izteica šādu vērtējumu: Baltiešu immigranti stipri atšķiras no parasto immigrantu tipa, kas ieradušies šeit ar nolūku atrast labākus dzīves apstākļus. Baltiešu lielākā daļa atzīst sevi par trimdiniekiem, un šinī virzienā izpaužas arī viņu aktivitāte. Salīdzinot ar citām immigrantu grupām,baltieši daudz labāk organizēti un izrāda daudz lielāku aktivitāti un kultūrālo rosību. Baltieši izveidojuši daudz organizāciju ar speciāliem uzdevumiem, kā kultūras un mākslas darbinieku, zinātnieku, juristu, agronomu, inženieru, ārstu, žurnālistu, jūrnieku, kas reti sastopams citās immigrantu grupās. Interesanta parādība ir arī tas, ka latvieši, lietuvieši un igauņi savā darbībā viens otru atbalsta un izveidojuši kopīgās organizācijas. Amerikāņi vērtē baltiešu darbību ļoti pozitīvi un ieskata šos immigrantus kā vērtīgu ieguvumu amerikāņu valstij. **Merkurs**

KAD REDAKTORI AZĒJAS

„Brīvības" atbildīgais izdevējs, Dr. Emīls Ogriņš, saņēmis no kāda tautieša Zviedrijā, kas, starp citu, vēl nesen pūlējies aizstāvēt soc.-dem. idejas, bet smagi pievīlies, šādu vēstuli:

„Mīļais dakter! Lūdzu pieņemt manus sirsnīgākos apsveikumus par „Brīvības," š. g. 1. (56.) numuru. Tavam redaktoram un pantu tēsējam Dzilleja dzīves lieliski izzāzēt otro redaktoru un vadoni Bruno.

Ja nu Tev laika izlasīt to rakstiņu „Prozit — jūs tur — Sibirijā," kurā jaunais literāts šķendējas par korporāciļām, „dibinātām pēc vācu baroneļu tradicijām" (kas gan ir pilnīgs struntprat, bet to viņam var piedot, jo viņš par šo jautājumu nekā nesajēdz), un pēc tam atgriezties pirmajā lapas pusē, kurā lasāms par apspriedēm Vācijā, kur partijas priekšsēdim bijusi garāka draudzīga saruna ar baronu G. Mantelfell, tad jāsaka, ka vienam redaktoram izzāzēt otru dzīves lieliski.

Kā redzams tanī pašā Universitas, 39. lpp., ko Dzilleja citē, tad latviešu korporācijas pārtrauca sakarus ar vācu korporācijām jau 1932. g. maijā, un tie nav atjaunoti vēl līdz šai dienai, turpretim Anno Domini MCMLV partijas vadītājs uzmeklēšus Bonnā kādu baroneli, lai ar to gari un draudzīgi izplāpātos. Interesanti, vai tas ir tas pats Teifelmantels, kurš 1919. gadā rīkoja latviešu strādnieku apšaušanu citadelē? Un kā tad nu ir tanī slavas un varondarbu pārpildītajā partijā vai nebūs jāsaka: „Prozit, jūs tur, citadelē apšautie?"

Mīļais dakter, ceru ka neņemsi launā manu vēstuli: Kaut arī man nav pamata iejaukties redaktoru savstarpējos apzirgošanās centienos, bet, tā kā esmu pie zirgiem dienējis un arī man zirgošanās dikti patīk, tad nevarēju nocilstīties neizteicis savus komplimentus. Un biletens arī izvēršas arvien krāšņāks: sākās gan drusku tā nesmuki ar podu gāšanu tiešī 50 gadu jubilejas numurā, bet nu jau iet labāki, un drīz biletens varēs aizstāt Grēnčepingas nedēļas lapu. Ar sirsnīgiem sveicieniem Tavs E. B."

Jā, par smagām nesaskaņām soc. dem. partijas iekšienē ir dzirdēts bieži, bija brīdis, kad runāja jau par smagu krīzi partijas augšgalā, kas draudējusi saskelt visu klubu, bet nav par launu šo to pabikstīt arī ar jokiem. Katrā ziņā tautietis E. B. ir bijis brangi acīgs. -als

TEATRA IZRĀDE UN SPIRITISKS SEANSS

Jā, tā tas ir!" — izsaucās kāds kritiķis, aprakstot Indīgās ēfejas izrādi Čikāgā. „Skatītājs savā priekšā redz tēlotājus svaigām sejām, raksturīgos grimmos, dzidrām balsīm un tādām kustībām, it kā tie nebūtu aktieri... Degpunktā jāliek Jānis Šāberts, kas tik dzīvu uztvēris autora zīmēto un mūsu vidū biežī sastopamo tipu, ka tur uav ko pielikt, atliek tikai izsaukties: „Jā, tā tas ir!" Nav jau arī ko brīnīties — ko tad tādam „tik dzīvam" tipam vēl pieliksi! Tad jau drīzāk jābrīnās par to, ka Čikāgā rakstītā kritika iekluvusi Ņujorkas laikrakstā. Bet tā tas ir.

Tai pašā laikrakstā iekluvis arī ziņojums no Berklejas (Calif.) par notikušo rakstnieku vakaru Ziemeļkalifornijā. Ziņotājs raksta: „Bija aicināti, bet, darba apstākļu kavēti, nebija varējuši ierasties — Zinaīda Lazda un Valdemārs Kārkliņš. Pēdējais tomēr bija klāt ar saviem sacerējumiem un atklāja rakstnieku parādi ar humoresku Bada atslēga..." Vai nav jocīgs gadījums?! Viņš nav ieradies, bet tomēr bijis klāt un atklājis rakstnieku parādi! — Vai tur sapulcējušies rakstnieki — Aida Niedra, Anšlavs Eglītis, Elvīra Kociņa, Jānis Klīdzējs un Olāfs Stumbris būtu sarīkojuši spiritistu seansu un izsaukuši Valdemāra Kārkliņa garu materiālizētā veidā? Varbūt padancināja galdiņu vai šķīvi, un viņš bija klāt? Un iznāca lēti — nebija jāmaksā ceļa nauda. To turpmāk vajadzētu ievērot visiem rakstnieku vakaru rīkotājiem: rakstniekus pašus nemaz neaicināt — izsaukt tikai viņu garus! **Omega**

KAD UZVARĒTĀJI BRĀLOJĀS

Toreiz: Eizenhauers Maskavā bija goda vietā

DEMOKRATIJAS UN PROLETĀRIĀTA DIKTATŪRAS DRAUDZĪBAS GARĀ

Pirms neplniem desmit gadiem, kad Vācija bija sakauta un padevusies, ASV valdības vēlēšanās bija visiem līdzekļiem veicināt kapitālistisko Rietumu draudzīgu sadzīvi ar komūnistisko Austrumu sabiedroto. Dārgi pirktais uzvaras prieks ātri pārvērstos rūgtās mielēs, ja sabiedroto starpā izceltos nesaskaņas, un demokratijas nostātos pret sarkano diktatūru. Tāds bija Baltā nama viedoklis Vašingtonā. To pārstāvēja arī rietumu sabiedroto bruņoto spēku virspavēlnieks ģen. Eizenhauers, kurš uzsvēra, ka nekas nespētu satricināt pasaules mieru un vienību, ja vien PSRS un ASV attieksmes veidotos uz savstarpējas uzticības pamatiem. Aikam vajadzēja vērīgu skatu, dzirdīgas ausis un asu prātu tai laikā, kad divu pasauļu uzvarētājas armijas nostājās šaurā Vācijas telpā viena otrai pretim, lai sāktu nāvei nolemtā vācu Miķeļa mantojuma dalīšanu, lai tās nenokļūtu naidīgos pretpolos. Kārtojamo problēmu nasta kļuva arvienu smagāka, bet lietas bija risināmas „draudzīgas sadarbības garā," kas nebija viegli, jo krievi rietumniekiem neuzticējās. Kaut gan ASV neinteresējās par Padomijas iekšlietām, Kremlis vietā un nevietā bazūnēja, ka ASV izdaudzinātā daudzveidīgā personas brīvība nav nekas cits kā politisks nenobriedums, kas atļauj kapitālismam eksploatēt masas. Proletāriāts ASV iemidzināts snauž...

STAĻINS IELŪDZ AIKU CIEMOS

Par garu, kādā notika 1945. g. 17. jūlija Potsdamas konference, kurā Trūmens ar Čerčilu prātoja, kā paziņot Staļinam negaidīto vēsti par Jaunmeksikā „piedzimušiem bēbīšiem" (nobeigts veiksmīgs atombumbas eksperiments), nenokaitinot labo tēvoci Džo ar to, ka viņam šīs lietas visu laiku apzinīgi slēptas, jau rakstījām mūsu laikrakstā agrāk (sk. Nr. 1. u. c.). Vēl būtu tikai piebilstams, ka pēc Potsdamas konferences, kad prezidents Trūmens apmeklēja ASV joslu Vācijā un šajā braucienā inspicēja 84. kājnieku divīziju ģen. Bradleja klātienē, Trūmens piedāvāja Eizenhaueram atbalstīt viņa kandidātūru 1948. g. ASV prezidenta vēlēšanās, ja viņš kandidētu. Aiks šo prezidenta sensācionālo piedāvājumu uz vietas laipni noraidīja. Trūmena brauciens uz atbrīvoto Norvēģiju un Dāniju izpalika (jau Potsdamas konferences laikā uz šīm zemēm izlidoja ASV slepenā dienesta pārstāvji kārtot ASV prezidenta apmeklējuma drošības jautājumus) un 1945. g. 2. augustā viņš devās atceļā uz ASV. Neilgi pēc tam prezidents saņēma no PSRS vēstniecības Vašingtonā notu, ka ģenerālisims Stalins ielūdz sabiedroto SHAEF virspavēlnieku ģenerāli Eizenhaueru 12. augustā apmeklēt Padomiju, kad Maskavā notiek fizkultūrnieku parāde. Aiku jau no Berlīnes pavadītu maršals Žukovs (par Aika un Žukova visai nedraudzīgo un drāmatisko pirmo sastapšanos Berlīnē, Vendenas pilī, jau rakstījām LA 12.n-rā), kurš tad arī pildītu oficiālos namatēva pienākumus Aikam sērīšot varenplašajā.

AIKS LIDO UZ MASKAVU

Kad ģen. Eizenhaueram šo ziņu ar Baltā nama laba ceļa vēja novēlējumiem pārraidīja uz stābu Frankfurtē, viņš nekavējoties posās ceļā, izvēloties sev par ceļa biedriem mums labi pazīstamo ģen.-ltn. Luciju Kleju, Aika vietnieku un Vācijas ASV. joslas militāro gubernātoru, vēlāko ASV bruņoto spēku komandieri Vācijā, brig. ģen. Dēvisu, Aika draugu, un piekomandēto sevišķu uzdevumu virsnieku leitn. Džonu Eizenhaueru (tagad majors, Aika dēls). Staļina ielūgums Aikam nebija negaidīts pārsteigums: viņu apmeklēt Padomiju jau agrāk bija ielūdzis padomju maršals Žukovs, kad tas 1945. g. 10. jūnijā Frankfurtē bija apciemojis Aiku viņa stābā, lai viņam un feldmarš. Montgomerijam svinīgi pasniegtu 80 briljantiem rotātā Sarkanās zvaizgnes ordeni. Toreiz gan nekas noteikts netika sarunāts, jo Aikam bija jālido dienesta darīšanās uz Vašingtonu.

Šoreiz Aiks no Berlīnes izlidoja savā lidmašīnā 11. augustā, krievu pilotam pārņemot vadību. Pēdējais ir tik „apdāvināts", ka aklai lidošanai neuzticas un visu laiku vēlas zemi paturēt redzes aplokā, kādēļ lidojot zem 1000 pēdu augstuma, gaŗais ceļa gabals nav diezcik patīkams. Pēc goda sardzes parādes Maskavas lidlaukā, amerikāņu viesi dodas uz savu vēstniecību, kur vēstnieka Herimeņa meita viņam jau sakārtojusi patīkamas mājvietas.

STAĻINS IELŪDZ AIKU UZ ĻEŅINA MAUZOLEJA JUMTA

Tā kā karš ar Japānu vēl turpinājās un ziņas, kas ienāca ASV vēstniecībā, bija vecākas par krievu informāciju, Aiks vispirms dodas pie sarkanarmijas stāba priekšnieka ģen. Antonova, lai noskaidrotu frontes stāvokli Mandžūrijā. 12. augusta rītā Aiks ar pavadoņiem un ASV vēstnieku jau laikus ir Sarkanajā laukumā, lai noskatītos izdaudzināto sportistu parādi. Parādes laukumā ieeja vienīgi pāris simtiem valdības ielūgtiem viesiem, kuŗiem vietas ierādītas betona tribīnēs, bez soliem un krēsliem. Treji militāri posteņi rūpējās, lai neviens vienkāršais mirstīgais neiekļūtu parādes laukumā. Tie jau it labi varēja novērot 20.000 sportistu masu gājienu Maskavas ielās, ārpus Sarkanā laukuma. Aikam, kurš gan bija padomju valdības oficiāls viesis, īpaši ielūgts Maskavā sakarā ar šo parādi, nekāda atsevišķa goda parādīšana nenotiek un viņš ar pavadoņiem uzmeklē ASV vēstniecībai rezervētās vietas tribīnēs. Bet tas nevelkas ilgi: drīz pie viņa pieskrien ģen. Antonovs un ģenerālisma Staļina uzdevumā ielūdz Aiku, „ja vien viņam tas būtu pa prātam," piebiedroties Kremļa diktātoram virs Ļeņina mauzoleja.

Aiks nu neērtā situācijā: viņš bija taču arī ASV vēstnieka Herimeņa viesis, kuŗš šajā parādē reprezentēja ASV prezidentu, Aika augstāko šefu. Piepeši pamest viņu un vienam doties līdzi krievam nozīmētu aizvainot ASV prezidenta pārstāvi. Ja ģen. Antonovs saprastu angliski, vai Aiks runātu krieviski, personiskās pārrunās viņi abi kļusu varētu noskaidrot nejauko stāvokli, bet caur tulkiem šādas tīri personiskas lietas abu ģenerāļu starpā nevarēja kārtot. Redzēdams Aika vilcināšanos ģen. Antonovs tikai tagad atskārst, ka viņam vēl kas ziņojams: Staļins esot teicis, ka ja ģen. Eizenhauers vēloties nākt pie viņa, viņš varot ņemt sev līdzi vēl divus citus amerikāņus. Nu tā jau cita lieta, Aikam nu novelās no sirds smagas rūpes. Pārmijis dažus vārdus ar vēstnieku, viņš lūdza pateikt ģen. Antonavom, ka ģenerālisima ielūgums viņu ļoti pagodina un ka viņš ieradīsies pie Staļina kopā ar ASV vēstnieku un ASV militārās misijas vadītāju Maskavā maj. ģen. Džonu Dīnu. Neko darīt, pārējiem amerikāņiem nācās palikt tribīnēs. Vēstnieks Harimens jau bija paguvis Aikam pavēstīt, ka Staļina ielūgums ir vēsturisks — vēl līdz šim nevienam ārzemniekam nav ticis atļauts spert kāju virs Ļeņina mauzoleja! Pats Aiks šajā brīdī domājis (kā to vēlāk ģen. Dīns savās atmiņās Savādā Savienība piemin), ka pieņemot Staļina ielūgumu piebiedroties viņam, ievērojami tiktu celts ASV vēstniecības prestižs Maskavā. Lielisks karavīrs, izcils diplomāts un pārliecināts patriots!

K. Kursa

Nobeigumā —

5 stundas virs Ļeņina mauzoleja

BĒGLIS NO IGAUNIJAS LONDONĀ

15 g. vecam zēnam komūnisti piesprieduši 9 gadi cietumā

Igauņu bēglis, kas ar kuģi ieradies Londonā, par kuŗu jau ziņojām iepriekš, tagad atbrīvots no apcietinājuma un viņam piešķirtas patvēruma tiesības. Laikrakstu pārstāvjiem viņš pastāstījis par savu dzīvi un laimīgo izglābšanos no verdzības.

Viņa vārds ir Manivalds Restass, viņš ir 20 gadu vecs. Viņa tēvs ir mīris, Igaunijā viņam paliek māte un trīs māsas. Pirms 8 gadiem, kad viņš bija 12 gadu vecs zēns, viņš dzīvodams Igaunijas vidienā uz laukiem, atradis patšauteni un to noslēpis. Pēc trīs gadiem viņš savu noslēpumu izpaudis kādam draugam, bet tas viņu nodevis milicijai. Krievi apcietinājuši 15 gadus veco zēnu un par „bandītu" atbalstīšanu viņam piesprieduši 9 gadus cietuma, tomēr pēc diviem gadiem amnestējuši.

Viņš sācis kalt plānus, kā izbēgt no Padomju Savienības un šinī nolūkā meklējis darbu Tallinas ostā, bet tur viņu kā politiski neuzticamu noraidījuši. Tomēr viņam palaimējies dabūt darbu ostā bez atļaujas. Kad tas atklājies, viņu sodījuši ar trīs mēnešiem cietumā un pēc tam atstājuši vecā darbā, bet par sodu samazinājuši algu par 15 proc. Viņš ostā pelnījis 500 rubļu mēnesī, no kuŗiem 30 proc. aizgājis dažādos atvilkumos un „brīvprātīgos ziedojumos."

Beidzot pienākusi ilgi gaidītā diena. Viņš dabūjis zināt, ka 14. martā kuģis Tartu izbrauc uz Angliju ar papīrmalku. Iekraujot malku, viņš slepeni ierīkojis sev paslēptuvi kravas telpas dibenā. Apgādājies ar pārtiku un ūdeni 7 dienām, viņš nemanot ielīdis savā paslēptuvē. Tomēr kuģis izgājis jūrā nevis 14. martā, bet nogulējis ostā vēl trīs dienas. Arī brauciens uz Angliju ilzdzis nevis 7 dienas, kā paredzēts, bet 9. Bēglim aptrūcis pārtikas, un pēdējās dienas nācies badoties.

Beidzot kuģis bijis Londonas ostā, un to sākuši izkraut. Bēglis izlīdis no savas paslēptuves un nevienam nepamanīts nokāpis no kuģa kopā ar angļu strādniekiem. Ticis uz ielas, jaunais igaunis vairs nezinājis, ko tālāk darīt. Ieraudzījis policistu, viņš tam sekojis. Kad policists iegājis iecirkņa telpās, igauņu bēglis gājis tam līdz. Tā kā viņš nepratis ne vārda angliski, viņš uzrakstījis uz papīra Tallin, izbraukšanas datumu un uzzīmējis krūzīti. Policisti sapratuši, ka viņš grib dzert un parūpējušies, lai viņš varētu apmierināt savu izsalkumu. Ar tulka starpniecību angļu policija dabūjusi zināt viņa stāstu.

ČĀKLIE LATVIEŠI NEBRASKĀ

Šai 1955. mācības gadā Nebraskas universitātē studē šādi latvieši: Ādmine Elga, Balode Rasma, Balodis Valdis, Bergmanis Ilmārs, Bergmane Maija, Būmanis Osvalds, Cilinska Laila, Circenis Edvins, Eglīte Jānis, Freibergs Antons, Grava Eva, Jansone Valida, Jēriņš Gunārs, Jodais Valdis, Jostone Māra, Kleinhofs Andris, Krolls Uldis, Kundziņš Miervaldis, Lipiņš Jānis, Maldava Lidija, Millere Nora, Krieva Vivita, Nodievs Valdis, Pavloviča Rasma, Raņķe Viktorija, Savelis Aivārs, Silenieks Juris, Širks Illars, Sirks Hārijs, Šmits Kuno, Stakle Biruta, Staklis Jānis, Štauers Olģerts, Vairogs Juris, Vidberts, Circenis Arvids.

Jau graduētie studenti ir šādi: Aumalis Arnis, studē fiziku, Baumane Raele, Matisone Brigita — ģermāņu valodas, Nollendorfs Valters — ģermāņu valodas, Sīneps Jānis — klinisko psiholoģiju, Sirka Aina — ģermāņu valodas. Vakara kursus apmeklē šādi studenti: Didrichsons Ilmārs; Jansone Astrida; Jēriņa Rita; Jodais Alberts; Jostsone Ruta; Liepiņš Ārijs; Pavlovičs Oskars; Ronis Aivars; Staķēns A.

E. A.

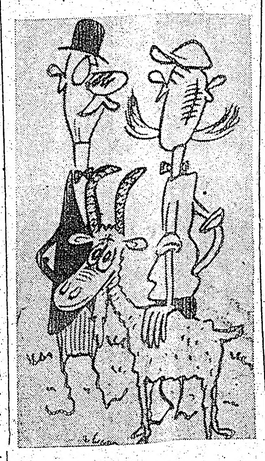

— Nē, pret vecām, bagātām atraitnēm man patiešām nav nekādu citu iebildumu, kā vien tas, ka es, diemžēl, nevienu tādu nepazīstu.

AMERIKAS LATVIEŠU ADRESES

KĀDS LAIKA DOKUMENTS PIRMS 58 GADIEM

Latviešu vajadzībām 1897. gadā A. Kaufmanis Klīvlendā izdeva īpatnēju, iespiedloksni biezu brošūriņu — Amerikas latviešu adreses. Aclmredzot tautiešiem toreiz bijusi vajadzība pēc šādām adresēm, lai viņi varētu labāk sazinātles plašajā zemē. Jo ne par velti ievadā izdevējs saka: „Mēs, latvieši, esam pa Savienotām Valstīm tālu izkaisīti un tādēļ ceru, kad tāda grāmatiņa kā šī, būs mums ļoti derīga, bet es ņēlētos, lai tā varētu turpmāk savu pienākumu izpildīt jo pilnīgāki, un tādēļ laipni lūdzu visus tos tautiešus, kuŗu vārdi vēl šinī grāmatiņā neatrodas, bez kavēšanās savas adreses man piesūtīt. Bet ja varbūt kāda še atrodama adrese būtu nepareizi nodrukāta, vai arī kāds tautietis savu dzīves vietu pārmainītu, tad lūdzu arī to man paziņot.

Bet es ceru, ka būs labi ja arī ārpus Savienotām Valstīm dzīvojošie un no mūsu tēvijas tālu šķirtie tautieši savas adreses piesūtītu, jo tad mums būtu iespējams, mazākais caur vēstulēm, satikties ar dažu labu pazudušu vai jau par mirušu draugu vai piederīgo."

Sarakstā ievērota alfabēta kārtība un tur atrodami latviešu vārdi un uzvārdi gan toreizējā rakstībā, gan ļoti daudzi jau amerikanizēti. Nav vairs neviena Jāņa, Kārļa, Jēkaba, bet ir jau Džoņi, Čarļi un Džeki. Šī vārdu pielāgošana amerikāņu videi notikusi samērā ātri, nepilnu 5 līdz 10 gadu laikā. Kaufmanim izdevies no toreiz ASV dzīvojošiem 1000 latviešiem iegūt tikai ap 350 personu vārdus. Adrešu sarakstā visvairāk pārstāvēti Čikāgas latvieši — ap 112, Sanfrancisko 63, Filadelfijā 60, Ņujorkā 53, Bostonā 30, Klīvlendā 24, Bijuši arī vientulnieki: Arizonā 2, Sietlā 4, Ņūdžersijā 5, Alaskā 2, Viskonsinā 1, Montanā 1, Ņūhemširā 3, Kanadā 31, Dienvidafrikā 2.

Kanadā visu reģistrēto tautiešu adrese ir kopēja: P.O. Medicine Hat. Pēc uzdotās adreses Sanfrancisko uzturējušies daudzi latviešu jūrnieki. Ir arī atzīmētas pirmās biedrības: Letonia Society, Sanfrancisko, Letonia Society Ņujorkā, Filadelfijas latviešu biedrības bibliotēka, māc. Kārlis Lēmans, Latviešu Strādnieku Avīzes izdevējs — Mr. H. Hermens Londonā, Anglijā utt.

Bet iztrūkst daudz citu jau toreiz nodibinātu biedrību un draudžu adreses, visvājāk pārstāvēta Bostona, kas jau toreiz veidojās par ASV latviešu galvaspilsētu. Šai sarakstā pazīstamākie latviešu darbinieki ir Jēkabs Siebergs un Roberts Cers, kas vēl abi dzīvi sava laikmeta lieciniekl. Kaufmaņa izdotie adresu saraksti, tagad nodoti Jēkaba Sieberga mūzejam Bostonā, ir ievērojams laikmeta dokuments, ar kuŗu mūzeja apmeklētāji varēs iepazīties.

Osvalds Akmentiņš

BALTIEŠU DIENA VĀCIJĀ

Vācu un baltiešu biedrība, kuŗā ietelp latviešu, lietuviešu un igauņu sekcijas, paredzējusi rīkot Baltiešu dienas Štutgartē septembrī vai oktobrī. Šī pasākuma organizēšanā piedalās Štutgartes raidītājs un Vācu ārējo attieksmju institūts. Baltiešu dienas aptvers sekojošus sarīkojumus: Latviešu, lietuviešu un igauņu mūzika Štutgartes radio simfoniskā orķestŗa izpildījumā ar baltiešu solistu piedalīšanos; kamermūzikas koncerts; tautas dziesmas koŗa izpildījumā; raibais vakars; grāmatu, laikrakstu un foto uzņēmumu izstāde; baltiešu mākslas izstāde; tautas mākslas izstāde; vācu, latviešu, lietuviešu un igauņu zinātnieku kongress; kino izrādes par Baltijas valstīm.

AMERIKĀNIS ATGRIEZIES NO VORKUTAS

Labāko liecību par dzīvi padomju vergu nometnē sniedz Džons H. Noble, kas publicējis savu stāstu vairākos NYT numuros. Šīs liecības nozīmi amerikāņu lasītāju acīs cel tas apstāklis, ka to sniedz amerikānis, dzimis Detroitā, kas pavadījis krievu apcietinājumā 10 gadus un atbrīvots š. g. janvārī.

Noble stāsta, ka krievu vergu nometnēs atrodas vēl citi amerikāņi, to skaitā arī 8 amerikāņu lidotāji, kuŗu lidmašīnu krievi notrieca virs Baltijas jūras. Noble pats ar viņiem tomēr nav ticies. ASV valsts departaments, apsvēris Nobles liecību, domā, ka trūkst pierādījumu, kas nepieciešams, lai iesniegtu pieprasījumu padomju valdībai. Krievi oficiāli paziņoja, ka šie lidotāji gāguši bojā.

Noble apcietināts Vācijas austrumu joslā 1945. gadā. Viņam nezināmu iemeslu dēļ viņš notiesāts uz ilgiem gadiem un nosūtīts uz Vorkutu. Š. g. janvārī viņam tāpat nezināmu iemeslu dēļ viņš atbrīvots un varējis atgriezties mājā.

Noble savā stāstā piemin, ka Vorkutā esot simtiem latviešu, igauņu un lietuviešu, to starpā arī komūnisti, kas krituši nežēlastībā. Tāpat viņš sīki attēlo vergu streiku pag. gada jūnijā, ko čekisti apslāpējuši ar asiņainu izrēķināšanos.

Igauņu korporāciju apvienība

Igauņu namā Ņujorkā 2. aprīlī igauņu korporāciju locekļi atzīmēja savas korporāciju apvienības 40 gadu pastāvēšanu. Svinībās piedalījās arī Latviešu korporāciju apvienības pārstāvis J. Vītols.

Igauņu korporāciju apvienība dibināta 1915. g. Tērbatā. To nodibināja piecas igauņu korporācijas: Vironia (Rīgā), Fraternitas Estica, Sakala, Ugala (visas 3 Tērbatā) un Rotalia (Pēterpilī). Toreizējā cara valdība nedeva atļauju apvienības dibināšanai, tomēr tā darbojās slepeni. Igaunijas brīvības laikā igauņu korporāciju skaits pieauga līdz 11. Tagad tās darbojas brīvajā pasaulē. Trimdā korporāciju saimei pievienojušies daudzi jauni studenti.

Igauņu jūrnieku arodbiedrība brīvajā pasaulē

Igauņu jūrnieki brīvajā pasaulē izveidojuši savu arodbiedrību, kuŗai ir līgums ar Starptautisko transporta federāciju Londonā. Pēc šī līguma igauņu, kuģu īpašniekiem jāslēdz kollektīvs līgums ar igauņu jūrniekiem. Pēdējā laikā radies konflikts starp šo arodbiedrību un divu kuģu īpašniekiem, kas pieņēmuši uz saviem kuģiem citu tautību jūrniekus; vienīgi kapteiņi uz šiem kuģiem ir igauņi. Šie divi kuģi peld zem Libērijas un Kostarikas karogiem, to īpašnieki ir igauņi, kas dzīvo Zviedrijā, bet daži līdzīpašnieki ir amerikāņi. Īpašnieki atsaucas uz šo pēdējo apstākli, kas it kā atbrīvojot viņus no saistības ar igauņu jūrnieku arodbiedrību. Starptautiskā transporta federācija ir pretējos ieskatos un uztur prasību, lai pieņem igauņu jūrniekus. Konflikts vēl nav nokārtots.

24. APRĪLĪ SĀKAS VASARAS LAIKS

Kanadā un daudzās AS Valstīs vasaras laiks sākas 24. aprīlī. Nakti uz svētdienu plkst. 2 pulkstenis jāpagriež vienu stundu uz priekšu.

PAZĪSTI ČIKĀGU

LA š. g. 9. aprīļa numurā, Lasītāju balsīs, Kārlis Ķezbers ar dziļu nopietnību cenšas aizstāvēt Arvīda Elgūta grāmatiņu Pazīsti Čikāgu, pārmetot man, ka mans nodoms esot bijis pelt, nevis nodot objektīvu kritiku.

„Vispirms jau izdevums ir moderns, glīts, — tas nav nekāds trūkums," konstatē Ķezbers. Bet vai es ar kādu vārdu esmu pateicis, ka tas ir nemoderns, neglīts un ka tādēļ būtu kādi trūkumi? Ka ārstu sarakstā pieminēti 12 labākie ārsti, ieskaitot zobārstus, man nav nekādu iebildumu, varēja būt arī vairāk vai mazāk. Cik ārstu Elgūtam patikās atzīt par cienīgiem grāmatiņā iekļaut, tā bija viņa darīšana. Bet Čikāgā ir ap 30 licencētu ārstu (sk. interviju ar Dr. A. Kalniņu LA 2. aprīļa n-rā), un Elgūts pats savā grāmatiņā raksta, ka informācija ievietota tikai par tiem iestādījumiem, kas atbalstījuši grāmatiņas iznākšanu. Tad nu iznāk gan, ka autoram„ labākie" ārsti bijuši tie, kas viņam samaksājuši skaidrā naudā. Bet Kārlis Ķezbers to vai nu nesaprot vai negrib saprast. Un vai līdz ar to grāmatiņa nav sludinājumu izdevums, kādus parasti piedāvā par brīvu, nevis izreklāmē un pārdod par naudu? Mans raksts par šo grāmatiņu nav nekāda kritika, bet gan norādījums, kāda vieta tai jāierāda, un ja es savā rakstā neesmu pateicis, ka šai grāmatiņai nav nekādas kultūrālas vai sabiedriskas vērtības, tad tagad to daru, jo, izrādās, Kārlis Ķezbers un citi to no mana raksta nav varējuši izlobīt. Kas vēl grāmatiņā atrodams bez sludinājumiem — ir lappušu aizpildījums ar „lasāmvielu", ko, liekas, Elgūts pats un viņa „advokāti" augstu vērtē. Bet grāmatiņa ar dažādiem sagrābstītiem fragmentiem citādu raksturu neiegūst — sludinājumu brošūra tā ir un paliek, un vai grāmatiņas pircējs 80 centus, to iegādājoties, nomet zemē vai uzsviež gaisā, nav mana darīšana, jo katrs ar savu naudu var rīkoties, kā viņam tīkas.

Neesmu domājis grāmatiņu nopelt kā veikalniecisku izdevumu, man pat liekas, ka tā ir par daudz laba, lai to pie baznīcas izsniegtu par brīvu. Varbūt pret ziedojumiem gan.

Vai kritika ir pakalpojums latviešu kultūrai, tas Ķezberam ir jautājums. Kritika jau tikai kultūru ir uzcēlusi, bet šeit par kultūru nav jārunā, šeit ir pārpratums, varbūt arī pats autors savu darbu ir pārpratis, tas var gadīties, un ja manā rakstā dažas vietas ir ar humora nokrāsu, tad nav jāsaprot tā, ka esmu gribējis iznīcināt „kultūru." Ķezbers norāda, ka grāmatiņā ir materiāli, ko citur nevar atrast, piem., gaidām vien esot veltīta vesela lappuse, esot plaša informācija par latviešu skolu. Es gan neko neatrodu, tikai skolas prezidija un skolotāju adreses. Varēja būt gan šīs skolas vēsture, vecāko skolotāju īsas biografijas, kā skola darbojas, vai ir labi panākumi. Un tas pats varēja būt arī par otru — **Cīņas draudzes svētdienas skolu. Tas** pats varēja būt arī par draudzēm un biedrībām. Tad mēs runātu citādi.

Pēc Ķezbera raksta gandrīz iznāk, ka mūsu jaunatnes pulciņu un gaidu sanāksmju vietas tiek turētas lielā noslēpumā, ka tās tikai Elgūtam izdevēs atrast un publicēt. Kāda vajadzība gan mūms tās zināt, ja jaunieši un gaidas mūs savās sanāksmju vietās nevēlas redzēt? Un ko mēs arī tur darītu, kur notiek kādas internas apmācības vai kas cits?

Vai jauniešu pulciņu sanāksmju adreses Elgūts bez maksas būtu ieliicis?

Un beigās Ķezbers saka: „Ja kādreiz pienāks laiki, kad trimdas latvieši vairs nevarēs izdot nevienu grāmatu vai žurnālu, tad lielā mērā tas būs šo „kritiķu" nopelns." Nesaprotu, kā mans raksts par Elgūta sludinājumu brošūru varētu attiekties uz grāmatām un žurnāliem, nudien — nesaprotu, piedodiet, bet te ir liels pārpratums, un pārpratumus novērst ir katra trimdas tautiešа pienākums, domāju — arī mans pienākums. Un vēl reiz uzsveru: A. Elgūta grāmatiņa pazīsti Čikāgu ir sludinājumu brošūra. Punkts. **S.**

SAVIENOTĀS VALSTĪS

TAKOMĀ

⓫ 9. aprīlī liels pavadītāju pulks pēdējā ceļā Takomas Jaunajā kapsētā izvadīja 80 gadu veco Lizeti Atkalni. Šis bija 5. miršanas gadījums šinī Takomas mazajā latviešu saimē.

⓬ Roberts Jaunzems nesen mainīja savu latvisko uzvārdu pret amerikānisku un tagad saucas Robert (Bob) Madison.

⓭ 8. aprīlī Gunārs un Aina Lapiņi sagaidīja savu pirmo mantinieku — dēlu Andri.

⓮ 11. aprīlī ASV pavalstniecību ieguva 37 jaunieceļotāji, kuŗu vidū bija arī latviete Elvīra Purgale.

⓯ Takomas latviešu jaunatnes pulciņš nodomājis rīkot 21. maijā, pl. 7 Odd Fellows Templa telpās plašāku raiba satura sarīkojumu — Maija balli. Jaunieši šim sarīkojumam citīgi iestudē Ed. Vulfa vienčēliena komēdiju Līnis murdā. Programmā vēl paredzētas solo dziesmas, humoristiskas deklamācijas, Maija karalienes un princešu vēlēšanas, dažādas sacensības un deja. Atlikums paredzēts rietumpiekrastes jaunatnes kongresam Sietlā.

Takomas latviešu nama fondam un citiem labdarīgiem mērķiem:

G. A.

SIETLA

⓰ Pie Sietlas ev.-lut. draudzes pastāv neliela jaunatnes diskusiju grupa, kas sastādās galvenokārt no bijušajiem un nākamiem iesvētes mācības dalībniekiem. Jaunieši sanāk kopā regulāri katra mēneša pirmajā svētdienā, lai pārrunātu kādu no iepriekš iesūtītiem jautājumiem.

Līdz šim notikuši jau pieci diskusiju vakari, katrā piedaloties apm. 10-15 jauniešiem. Jaunatnes diskusiju grupas sanāksmes vada kāds iepriekšējā sapulcē izraudzīts dalībnieks, kuŗš uzņemas jautājumu savācēja un sakopotāja pienākumus un izziņo sanāksmes. Sanāksmēs vispirms nolasa iesūtītos jautājumus, pēc tam atbildes uz tiem sniedz kāds no ielūgtajiem viesiem, kuŗš labi informēts attiecīgā jautājumā. Atbildes sniedz īsu referātu veidā; pēc tam diskusijās piedalās visa jauniešu grupa. Pārrunas parasti beidzas, jautājumiem izsīkstot vai arī ar to, ka gala atbilde visus apmierina.

Līdz šim jau apskatīti un iztirzāti šādi jautājumi:

Vai mainīt pavalstniecību? Kas ir Bilijs Greihams un kā izskaidrojami viņa panākumi? Kā cilvēkā rodas mazvērtības sajūta? Kas darāms, lai jaunieši runātu latviešu valodu savā starpā?

Uz pēdējo jautājumu atbildes sniegs cand. phil. Elza Simsone 1. maijā, plkst. 3.00 latviešu namā.

⓱ Sietlas latviešu namā notika Sietlas un Takomas jaunatnes draudzības vakars, uz kuŗu bija pulcējušies vairāk kā 70 jauniešu. Vakaru ar īsu uzrunu atklāja SLBJK priekšsēža vietniece Biruta Segliņa, pēc kam uz takomiešu ierosinājumu nodziedāja kopēji Daugav's abas malas mūžam nesadalās. Pag bagātīgiem un skaisti klātiem galdiem bija rūpējušās SLBJK meitenes. Ar Ivāra Dālberga dzejoli „Kāda policista mājās nākšana," visus uzjautrināja Viktors Pūpols, kuŗš arī vēlāk humoristiskā veidā iepazīstināja takomiešus ar Sietlas jauniešiem. Pēc kopēj

LATVIEŠU SADZĪVE TRIMDĀ (2)

Mūsu biedrību informācijas daļa...

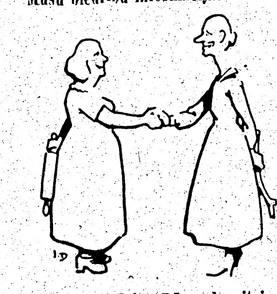

...organizāciju Dāmu komiteju jaukā satiksmē...

...attleksmju normāllzēšanās...

...un kad laikraksts sedz visādas nebūšanas

J. Dekšņa zīmējumi

Pirmā zemūdene Kanadai

Šajās dienās Kanadas ilote saņēma pirmo zemūdeni. Tā ir Astute, kuru britu flote izīrējusi Kanadai, lai dotu iespēju apmācīt kanadiešu jūrniekus zemūdenes vadīšanā. Bez šīs kanadiešiem noīrējuši vēl divas britu zemūdenes: Ambush un Alderney, kuras Kanadas ūdeņos ieradīsies malja mēnesī. Daļa kanadiešu jūrnieku savas apmācības gaitas jau sākuši Lielbritanijā. Pirmo zemūdeni Halifaksā sagaidīja ar militāru maršu un sirēnu svilpieniem. Zemūdene Atlantijas okeānu šķērsojusi deviņās dienās. Tā ir viena no modernākajām britu zemūdenēm, apbruņota ar šešiem torpēdu aparātiem un vienu 4 collu lielgabalu.

Toposās vācu armijas karavīrus, kas tērpti amerikāņu uniformās, jau intensīvi apmāca rīkoties ar modernajiem amerikāņu ieročiem

VAI SAPŅI ĪSTENOJAS?

Jau no seniem laikiem pastāv dažādi nostāsti par sapņos redzētā notikuma piepildīšanos. Vai nu mēs šķirstām garīgo rakstu vai arī vēstures grāmatas, visās atrodam ziņas par sapņu īstenošanos. Ir daudz cilvēku, kas par to smejas un zobojas, bet ir daudzi, kas sapņiem tic. Kam nu ir taisnība? Par to vēl šodien strīdas ārstī-psīchologi, bet paraudzīsimies dažos oficiāli reģistrētos gadījumos.

Savienoto Valstu bijušais prezidents Abrams Linkolns kādā aprīļa naktī 1865. gadā nosapņojis savu nāvi, — tikai dažas dienas pirms traģiskā notikuma Linkolns stāstījis savam draugam, ka sapņos devies cauri Baltajam namam, un kaut kur dzirdējis skaņas, kas atgādinājušas raudas. Nonācis pie austrumu telpas, viņš redzējis pūli raudam. Istabas vidū bijis zārks. „Kas miris?" jautājis Linkolns. „Prezidents," kāds atbildējis. „Viņu nogalināja kāds slepkava."

Karalis Krēzus sapņojis, ka noslepkavots viņa dēls Etics. Pēc tam tiešām atrada zēnu nogalinātu, un viņa slepkava bijis tas vīrs, kam sapņa iespaidā karalis uzticējis gādību par savu dēlu.

Bet vēl interesantākas ir liecības, kas stāsta, ka piepildās sapņos redzētie notikumi. Kādu nakti Dr. Valters Prenss īsā murgojumā redz šādu ainu: kādā tunelī saskrienas divi vilcieni. Viņš to stāsta savai sievai, kura, dzirdot vīra skaļo murgošanu, atmodusies. „Es redzēju sadauzītus sēdekļus, dzirdēju ievainotos saucam pēc palīdzības. Redzēju glābējus, kas centās atbrīvot iestrēgušos. Jaucās dūmi un tvaiki, nelaimīgie kliedza." Dažas stundas vēlāk, apm. 70 jūdžu tālumā, arī notika sapņi redzētais. Tunelī saskrējās divi vilcieni, pēdējie vagoni bija sagrūsti gaisā, un daudz bija nogalināto un ievainoto. No lokomotīves vēl plūdis karstais tvaiks... Nevienu no katastrofā cietušiem Dr. Prēns nav pazinis.

Kādā citā gadījumā sapņotājs redz sevi ievainotu. Kāds jauns cilvēks, kuram nākošā vakarā paredzēta saderināšanās kaimiņu pilsētā, nolēmis turp doties ar vilcienu Bet naktī viņš redz šādu sapni: negadījuma dēļ viņam uzkritusi un to ievainojusi kāda vecmodīga vagona apsildāmā krāsns. Sapņa iespaidā viņš braucienu atliek, bet vilcienā tiešām kādam pasažierim uzkrita krāsns un to ievainoja.

Bieži arī sapņi redzētās ainas parādās tieši tādas tuvākā nākotnē. Tipisks ir šāds gadījums: Kāds jauns vīrs, nejauki murgoja, un sievai tikai ar grūtībām izdodas viņu atmodināt. Kā atvainodamies viņš stāsta sava murga iemeslu. Viņam licies, ka atrodas kādā lielā baltā telpā, kur virs galvas, degušas spožas ugunis. Galda vidū pie griestiem bijusi novietota liela spuldze. Uz galda gulējis kāds vīrs, novietots uz muguras un izstieptām kājām, apklāts ar baltu drānu. Nākošā dienā sapņotāju izsauca uz slimnīcu. Viņa krusttēvs bija cietis nelaimes gadījumā. Ieejot operācijas telpā, viņam atklājusies visa pagājušā naktī redzētā aina.

Ir reģistrēti arī šādi gadījumi: kāds vīrs, Džons Viljams, kurš savu mūžu nav interesējies par zirgu skriešanās sacīkstēm, sapņojis, ka sēd pie uztvērēja un klausās sacīkšu rezultātus. Spīkers ziņojis par zirgu skaitu, kāds piedalās sacīkstēs, un beigās pateicis četru pirmo uzvarētāju zirgu vārdus. Nākošā rītā Viljams savu sapni pastāstījis citiem. Pēcpusdienā, klausoties spīkera ziņojumus par sacīkšu gaitu un sacīkšu rezultātiem, izrādījies, ka viņš tos zināji jau pirms sacīkstēm.

Kāds cits gadījums stāsta par sapņotāju, kura bijusi gudrāka kā Viljams. Gleidi Klerka, kāda angļu mājsaimniece, nedēļas nogales parasti pavadījusi uz laukiem Vortingā. Stacijā viņu vienmēr sagaidījis nama tēvs ar mašīnu. Pirms došanās uz Vortingu viņa sapņi reiz, ka sagaidītājs nav šoreiz ar mašīnu, bet ar poniju divriteņos. Ceļā viņa atrod melnu naudas maku ar papīra un sīknaudu. Divas vedēļas vēlāk Klerka dodas uz Vortingu, un tiešām stacijā to sagaida nama tēvs ar poniju, aizbildinādamies, ka mašīna nodota labošanā. „Brauc lēnām, es gribu atrast naudu", viņa saka, un pēc trijām jūdzēm viņa to tiešām arī atrada.

PREZIDENTA UN KARAĻNAMA UZTURĒŠANAS IZDEVUMI

Karalienes uzturēšana Anglijai izmaksā 528.240 dolaru mazāk nekā ASV prezidenta Eizenhauera

Kanadai nav jāmaksā karalienes uzturēšanai. Bet kanadieši maksā Kanadas ģenerālgubernātora Vincenta Meseja vajadzībām: katrs iedzīvotājs apmēram pus centu gadā.

Turpretim Sav. Valstu pilsoņi izdod apmēram trīs reizes vairāk, lai uzturētu prezidentu Eizenhaueru (1,5c gadā), pie kam ASV iedzīvotāju skaits ir ap 160 milj., bet Kanadā apm. 15. miljonu.

Lielbritanijas 50 miljoni iedzīvotāju savas karalienes uzturēšanu sedz vieni paši, kaut gan karaliene Elizabete skaitās valdniece par 560 miljoniem ļaužu. Britiem tas izmaksā 3 centi gadā katrem, bet īstenībā karaliene saņem daudz mazāk kā prezidents Eizenhauers, taču daudz vairāk par Kanadas gubernātoru V. Meseju. Kanadas ģenerālgubernātors, kā karalienes Elizabetes pārstāvis Kanadā, saņem 88.000 dolaru gadā, no kuriem 40 tūkst dol. ir viņa alga.

Faktiski karaliene Elizabete britu valdībai atdod vairāk naudas nekā saņem, jo karaliskie ienākumi no „kroņa" īpašumiem, kurus viņa mantojusi, ir apmēram 3,5 miljoni dolaru gadā. To visu ieņem britu valdība. Pusi no šīs summas valdība patur valsts vajadzībām un otru daļu atmaksā karalienei. Karalienes personiskie privātie ienākumi nav minēti. Bez karalienes Elizabetes britiem vēl jāuztur septiņi karaliskās ģimenes piederīgie: karalienes Elizabetes māte saņem 96.000 dol., princis Filips $112.000, Gloučesteras hercogs $98.000; princese Margareta $16.800.; tikpat princese Rojāla un princese Anne un princis Čārlis $28.000 gadā.

Savām vajadzībām karaliene var izmantot šādas pilis un mājas: Bekinghēmas, Vindzoras, Belmoreles pilis un Sendringham māju. Bet viņa nevar tās pārdot vai atdāvināt. Bekinghemas pils vērtība ir 9 milj. dolaru. Šīs pils zelta trauku vērtība ir 6 miljoni dolaru un gleznu — 3 miljoni. No karalienes īpašumiem vēl jāmin zirgu stallis ar vairāk kā 20 jājamo zirgu, bet karaliskā jahta Britannia ir kroņa īpašumi.

Anglijas karalienes un ASV prezidenta izdevumi:

Personīgā alga karalienei — $168,000, prezidenta — 190,000. Namturības izdevumi — $341.000, ($355.000). Personāla algas — $1,004.800, ($1.800.000). Dāvanas — $302.960.

Kopā $1.816.760, ($2.345.000). Bet kanadieši tiek cauri ar $88.000 dolariem.

Pasaules zelta produkcija

Pasaules kopējā zelta produkcija 1954. gadā bijusi 27.7 milj. unces, pārsniedzot 1953. gada zelta produkciju par 1.45 milj. uncēm. Reizē ar to pēckara periodā sasniegts jauns zelta produkcijas rekords, kas tomēr vēl joprojām nesasniedz pēdējo pirmskara un 2 pirmo kara gadu produkciju. Dienvidafrika viena pati ieguvusi 13.24 milj. unces, bet Pad. Savienība iegūto zeltu vērtē uz 2 milj. unču, tomēr šis skaitlis ir tikai minējums, un daudzi speciālisti domā, ka Pad. Savienība ražo daudz vairāk zelta. Anglija, ieskaitot domīnijas, 1954. gadā viena pati ieguvusi 74 proc. no pasaules zelta.

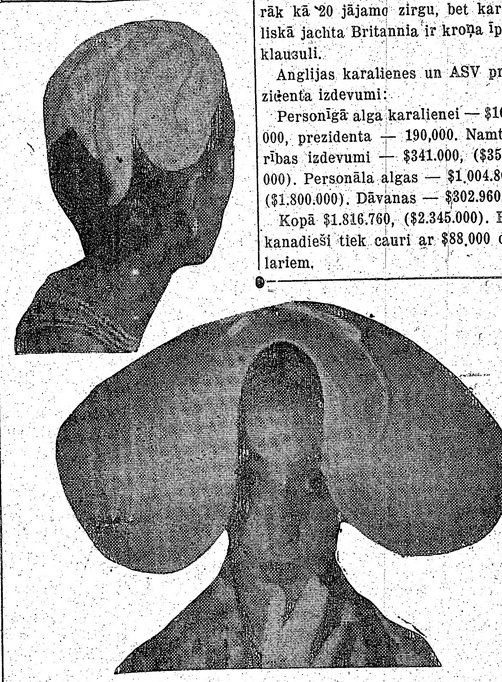

Modes karalis Diors pēdējā modes skatē demonstrējis divus jaunus cepuru modeļus šim pavasarim, kas ieguvuši ārkārtīgu atzinību.

SKOTLENDJARDA SERŽANTS STĀSTA PAR ČERČILU

Britu lauvas raksturīgās īpatnības

II

Kad priekšdarbi ir veikti, Čerčils liek piekabināt pasažieru vilcienam īpašu vagonu un paziņo ārstiem, ka dodas ceļā. „Bet mēs taču vēl neesam izņēmuši diegus no jūsu brūces," ārsti protestē. „Es tos valkāšu, kā dārgu piemiņu no jums, kungi," skan Čerčila atbilde. Pēc pāris stundām viņš jau ir ceļā. Viņa seja bieži liecina, ka viņš cieš lielas sāpes. Tompsonam viņš jānes augšā pa vagona kāpnēm, jānes uz viesnīcu un runātāju tribīnēm. Bet — Čerčils negrib, ka aklās zarnas iekaisums izjauc viņa nodomus. Un tomēr — cīņa viņam šoreiz jāzaudē. Vēlētāji izrauga parlamenta locekļa godam opozicijas kandidātu. Neviens pravietis netiek cienīts savā tēvu pilsētā.

Ievērojot Čerčila raksturu, lasītājiem, varbūt, būs vieglāk iedomāties, cik rūgti sēram Vinstonam bija notikumi, kas sekoja Otram pasaules karam. Brīdis, kuram vajadzēja izvērsties par Čerčila mūža lielāko triumfu — viņam sagādāja smagu vilšanos; viņa partija zaudēja parlamenta vēlēšanās. Un Čerčils Eiropai un visai pasaulei tik izšķirīgā brīdī zaudēja arī savu ministru prezidenta amatu. Ka viņš šo amatu ir kārojis un pēc tā ilgi un pacietīgi gaidījis, liecina Tompsona atmiņas par laiku, kad, Otram pasaules karam uzliesmojot, Anglija uztic savu likteni Vinstonam Čerčilam.

„Šai laikā Čerčilam bija jau 65 gadi," lasām Tompsona atmiņās: „un es šaubījos, vai viņš vispār jebkad iegūs ministru prezidenta amatu, kas tam jau sen pienācās. Bet tad — 10. maija pēcpusdienā — karalis viņu izsauca pie sevis. Anglijai viņa vajadzēja. Ar neaprakstāmu lepnumu es viņu pavadīju uz Bekinghemas pili. Kad viņš atgriezās un atstāja auto mašīnu, es viņam vēlēju laimes un teicu: „Kungs, es esmu iepriecināts, ka jūs beidzot esat ieguvis šo vietu; no sirds es vēlētos, kaut tas būtu noticis labākos laikos, jo tagad jūs esat uzņēmies ārkārtīgi grūtu pienākumu."

Čerčils tad sirsnīgi satvēra manu roku un teica: „Tiešām, tikai vienīgi Dievs zina, cik šis pienākums ir grūts. Viss, ko es ceru, ir, ka vēl nebūs par vēlu. Bet man ir bail, ka jau ir par vēlu. Mēs varam darīt tikai labāko mums doto iespējamību robežās..." Sakot šos vārdus, Čerčila acis pildījās asarām. Bet tad viņš saņēmās. Ap viņa lūpām iezīmējās ass un izaicinošs smīns. Un lepnjem, smagiem soļiem viņš kāpa augšā pa kāpnēm, lai sāktu savu pienākumu kā Anglijas ministru prezidents."

Čerčila izturēšanās pret cilvēkiem ir nemākslota. Parastās, konvencionālās pieklājības formas viņu saista tikai līdz zināmai robežai. Savus draugus viņš dievina. Savus pretiniekus nevar ieredzēt.

VISVAIRĀK VIŅŠ CIENĪJIS PREZIDENTU RŪZVELTU

Vislielāko cieņu un godbijību Čerčils sajūt pret bijušo Savienoto Valstu prezidentu — Franklinu D. Rūzveltu. Vēsts par prezidenta Rūzvelta pēkšņo nāvi Čerčilu satriec līdz dvēseles dziļumiem. Šo notikumu Tompsons attēlo šādi:

„Čerčils bieži mēdza jokoties par trīspadsmito datumu, kas iekrīt piektdienā, bet es domāju, ka tie nebija tikai joki, man liekas, šai ziņā viņš bija ļoti māņticīgs.

Tas notika 1945. g. aprīlī, piektdienā, trīspadsmitā datumā. Pulkstenis rādīja trešo rīta stundu. Atskanēja modinātājs zvans. Es steidzīgi piecēlos. Čerčils rēti zvanīja tik vēlu: „Vai jūs, Tompson, varat steidzīgi ierasties pie manis?" viņš teica vājā, nogurušā balsī. Es pakēru savu ieroci un steidzos gulamistabā.

Čerčils jau bija piecēlies un soļoja pa istabu — no vienas sienas līdz otrai — bez mitas, bez apstājas...

„Vai jūs esat jau dzirdējis briesmīgo vēsti?" — viņš man jautāja.

„Nē, kungs" — es atbildēju, „Vai kaut kas noticis jūsu ģimenē?"

„Tas ir Savienoto Valstu prezidents! Mans — un jūsu draugs, Tompson..."

„Vai viņu ķērusi trieka?"

„Nē, kaut kas daunāks, Tompson. Prezidents ir miris.'

Un tad, staigājot no vienas sienas līdz otrai, Čerčils sāk stāstīt savas atmiņas par prezidentu Rūzveltu. Viņš nevar nomierināties. Vairākkārt viņa acis pildās asarām. „Es esmu zaudējis labu draugu," Čerčils saka: „labāko, kāds man jebkad ir bijis. Tagad mums atkal jāsāk viss no gala... Un šodien ir piektdiena, trīspadsmitais..."

Daudz citādākās domās Čerčils ir par Hitleru, Musolīni un Staļinu — šiem vīriem, ar kuriem politisko cīņu arēnā, tik bieži un tik liktenīgi krustojies viņa ceļš. Uz šiem politiķiem Čerčils raugās ar neslēptu pārākuma apziņu, varētu pat teikt — izaicinošu nicināšanu.

Kad Čerčils Itālijā ierodas vizītē pie Musolīni, mutē viņam, kā parasts, kūp garais, smaržīgais Havannas cigārs. Dučes adjutants, Čerčilam vēl soļojot caur uzgaidāmām telpām, norāda, ka Musolīni neciešot, ja kāds smēķē viņa tuvumā. Pēc šāda paskaidrojuma Čerčils mierīgi izņem cigāru no mutes un atdod to dučes adjutantam.

Bet, tikko viņš iegājis Musolīni istabā, viņš aizver durvis aiz sevis ar kājas spērienu un aizkūpina jaunu cigāru, tikai pēc tam sasveicinādamies ar vīru, kura priekšā uz celiem gulēja visa Itālija.

Arī varenais Staļins, par kuru tik labās domās bijis sēra Vinstona sirsnīgākais draugs Franklīns D. Rūzvelts, uz Čerčilu atstāj sliktu iespaidu.

Čerčils nevar Staļinu ieredzēt, un viņa izturēšanās pret Staļinu nav pēdējam glaimojošs.

ČERČILA „SASKRIEŠANĀS" AR STAĻINU

„Kad Čerčils pirmoreiz ieradās Kremlī," atceras seržants Tompsons, „mums bija jāiet garām septiņiem sargiem. Es nedrīkstēju Čerčilam sekot Staļina darbistabā. Bet man nebija ilgi jāgaida. Pēc īsa brīža Čerčils atgriezās un, neskatīdamies ne pa labi, ne pa kreisi, sāka soļot pa Kremļa koridoriem. Reiz viņš apstājās, uz Kremļa sienas uzrāva sērkociņu un tad, nikni kūpinot savu cigāru, devās tālāk. Viņa pirmā „saskriešanās" ar Staļinu bija notikusi."

Turpmākos gados tādas „saskriešanās" atkārtojušās vairākkārt. Lai liktu Staļinam sprast, ka viņš ir Anglijas ministru prezidents, ne kāds no satelītiem,

Čerčils atstāj Staļina rīkoto raušu Kremlī tad, kad sarkanais diktātors, ar vodku un kaviāru mielodamies, ir tā aizrāvies, ka neatrod laika sarunām ar Anglijas premjeru divātā. Pēc tam, kad Berlīnes aspriežu laikā krievi un amerikāņi ir „pacienājuši" savus viesus ar garu un nogurdinošu „programmu" — Čerčils, banketu rīkojot, nelielā telpā liek spēlēt huzāru pūtēju orķestrim, kura mūzika ir par skaļu un nogurdina pat pie trokšņa un tostiem pieradušo Staļinu...

Interesantas ir arī Tompsona atmiņas par Čerčila izturēšanos kara laikā un briesmu brīžos. Tad, kad vācieši sāk bombardēt Londonu, Čerčils kādu laiku meklē drošību patvertnēs. Bet vēlāk Tompsonam viņu ir ļoti grūti pierunāt doties pazemē. Briesmas, risks it kā pievelk veco karavīru. Vairākkārt, trauksmes signālam atskanot, Čerčils neiet vis patvertnē, bet rāpjas uz namu jumtiem, lai redzētu, kas pilsētā notiek un kā angļu aviācija atvaira uzbrucējus. „Kad mans laiks būs piepildīts, es nāvei neizbēgšu," kādreiz Čerčils atzīstas savam uzticīgam miesassargam, ko viņa pārgalvība vienmēr nostāda grūtā un neērtā situācijā.

Čerčils nebaidās no nāves. Atcelā no Teherānas konferences Čerčils ierodas Ziemeļafrikā. Tunisā, kur tas grib satikties ar ģenerāli Eizenhaueru. Te sirmo valstsvīru piemeklē smaga slimība — plaušu karsonis. Naktī, mocīdamies ar smagu drudzi un bezmiegu, Čerčils atzīstas Tompsonam: „Es esmu piekusis. Mana miesa, dvēsele un mans gars ir noguruši..." Un tad, raudzīdamies pa logu teiksmainā, zvaigžņotā naktī, Čerčils turpina: „Mēs atrodamies Tunisā... tuvu pie senās Kartāgas drupām. Tās stāsta par romiešiem un par Hasdrubalu... Nav labākas vietas, kur es varētu mirt, kā šeit... šeit, Kartāgas drupās"...

Vai slima cilvēka murgos sirmais Eiropas sargātājs būtu vizionāri skatījis sava laikmeta kultūras un civilizācijas nākošo bojā eju?...

Kā visiem cilvēkiem arī dižgaram Čerčilam ir savas, izteiktās vājības. Viņš dažreiz ir ass, neapvaldīts. Viņu diezgan ātri var saniknot. Viņš ir ietiepīgs, viņu grūti pārliecināt. Viņa dīvainībām jāpieskaita viņa neslēptā nepatika pret visiem, kas staigā spožās uniformās (viņam tāda bieži vien pašam jāvalkā), viņu pārņemot dusmas katrreiz, kad savā tuvumā viņš dzirdot kādu svilpojam. Čerčila vaļas brīžu nodarbošanās esot atmiņu rakstīšana un gleznošana. Viņš labprāt klausoties arī mūziku un skatoties filmas — pēc iespējas satraucošākas, raibāka satura...

Loks pamazām noslēdzas.

Līdz ar Čerčilu no šī gadu simteņa skatuves nenoliedzami aiziet viena no spilgtākajām personībām.

L.

Dzēms Istvūds

TRAUKSME REDAKCIJĀ

ROMĀNS PAR AVĪŽNIEKU DZĪVI

Tulkojis I. F.

(24. turpinājums)

Hučesons cerēja, ka saruna būs daudz tiešāka un atklātāka, ja tanī neklausīsies viņa redakcijas personāls.

„Jūs droši vien gribat runāt par savu dēlu," viņš iesāka. „Man tiešām ir ļoti žēl...", Hučesons patiesi bija satraukts.

„Es nenāku šurp tādēļ," viņa teica. Viņas runas veids šķita ļoti svešāds, jo viņa lēni un skaidri pūlējās izrunāt katru vārdu, kā cilvēks, kas tikai nesen iemācījies svešu valodu. Un Hučesons atcerējās, ka viņa bija ieceļojusi šai kontinentā no Vācijas, sen, ļoti sen, pirms vēl nebija dzimuši abi viņas bērni, kas viņai bija sagādājuši tik daudz rūpju.

Viņš aizvēra durvis un lūdza viņu apsēsties, un viņa izvēlējās to pašu krēslu, kur bija sēdējis Hermanis Šmits, viņas dēls — pirms vēl nebija ieradies Vaitlejs, lai to pievāktu.

Viņa paraudzījās Hučesonā un sniedza tam sainīti, kas bija ievīstīts laikraksta lapā.

„Šeit," viņa teica.

Hučesons paņēma sainīti, parastu kartona kārbiņu, kādā iesaiņo kurpes, pārsietu ar auklas galu. Hučesons atraisīja auklu un izbēra saturu uz rakstāmgalda, un kļuva gluži mēms aiz pārsteiguma.

Tur bija naudas zīmju saiņi — vismaz ducis vai vairāk. Jā, tā bija ievērojama summa, kas nu gulēja viņa priekšā. Tā bija Rijencija nauda, atskaitot tos četrdesmit tūkstošus, kas bija samaksāti par obligācijām. Bet tur bija vēl kaut kas — neliela piezīmju grāmatiņa, pierakstīta pilna slīpā, izteikti sieviškīgā bezrakstura rokrakstā.

Šmita kundze aplūkoja viņu diezgan ziņkārīgi.

„Betija," viņa teica, „nāk pie manis un saka — klausies, māt, tu to pievāc, ja man kas notiek, tad tev nebūs jāuztraucas."

Hučesonam bija grūti apvaldīt savu uztraukumu, redzot piezīmju burtnīcu, ko vecā turēja viņa acu priekšā.

„Vai tā ir Betijas dienas grāmata?" viņš jautāja.

Šmita kundze pamāja.

„Viņa pastāsta, kas notiek ar viņu un Rijencija kungu."

Hučesons ieslēdza lokāltelefonu.

„Jā, sēr?" jautāja sekretāre.

„Atsauciet šurp nekavējoties komisāru Finleju. Un pasakiet Allenam, ka pēdējais izdevums iznāks kā parasts."

„Jā, sēr," atbildēja sekretārs, un viņa balsī izskanēja grūti apslāpējams lepnuma un entuziasma apakštonis. Tas bija lepnums, kādu sajūt veca, lieliska zēģelnieka komanda savā pēdējā braucienā...

Hučesons noraudzījās vecajā sievā ar mazu izbrīnu, kas savādi jaucās ar to lielisko uzvaras sajūtu, kas plosījās viņā.

„Sakiet, kādēļ īsti jūs negājāt uz policiju, Šmita kundze?" viņš jautāja.

„Uz policiju?" viņas pārsteigums, kā šķita, bija pilnīgi neviltots. „Es nezinu policiju. Es zinu avīzi. Jūsu avīzi. Es to zinu divdesmit gadus," un viņa to uzlūkoja ar vāju, trauslu smaidu, smaidu, kas bija uzticības pilns.

„Es atbraucu uz Ameriku," viņa turpināja, „es gribēju būt te laba. Kā? Ar avīzi! Tā man mācīja, kā lasīt, rakstīt. Mana Betija nomirst — jūs nerakstāt sliktu par viņu..." un asaras sāka līt viņai pār seju. „Un jūs neliekat avīzē nesmukas bildes par viņu. Jūs gribat atrast, kas darījis sliktu manai Betijai. Tas labi. Es gribu palīdzēt. Es braucu ar sabīveju, braucu visu dienu. Un domāju. Un nu es atnācu."

Hučesons jutās savādi aizkustināts. Viņš bieži bija uzlausījis slavinājumus un glaimus — dažreiz pat līdz apnikumam. Viņš bija ieguvis divas Pulicera balvas. Bet nekad viņš nebija saņēmis tādu atzinību kā šodien...

Un viņš teica:

„Bet to darīdama, Šmita kundze, jūs dodaties briesmās — tieši tādās pašā kā jūsu dēls."

Viņa lepni saslējās:

„Jums nav bail. Jūsu avīzei nav bail. Man arī nav bail."

Dienas Ziņas nekad nebija piedzīvojušas lepnāku brīdi...

Hučesons nodeva Betijas vēstījumu Apvienotās Preses ziņu dienestam. Viņas dienas grāmatas saturs jau pats par sevi vien bija spīdošs materiālu krājums Dienas Ziņu pēdējam izdevumam. Bet nākošā dienā katrs laikraksts Amerikas kontinentā publicēs patieso stāstu par Rijenciju un Salliju, par meiteni, kuru viņš bija cerējis aprakt zem minkādas un pēc tam aizmirst. Bet tas bija Rijencijs, kurš bija tiešais atbildīgais par Sallijas slepkavību. Dienas grāmatu izlasot, nebija vairs nekādu šaubu par to, no kā Sallija bija baidījusies visvairāk savas dzīves pēdējās dienās.

Lielais redakcijas nams bija nepieredzēti kluss šīs dienas pēdējās minūtēs, pirms sāka rūkt lielā rotācijas mašīna. Hučesons bija nogājis lejā spiestuvē, lai pats tuvumā dzirdētu pēdējo reizi spiestuves dunoņu.

Lielākā daļa redakcijas darbinieku bija jau aizgājuši, — jo šonakt nebija vairs vajadzīgas nakts dežūras. Allens sēdēja viens pats pie sava rakstāmgalda. Un lielajā klusumā viņš pēkšņi dzirdēja kādu skaņu un pacēla acis. Viņš noņēma acenes, lai labāk varētu saskatīt ienācēju. O, viņa bija patiešām jauka!

„Labvakar, Hučesona kundze," viņš sveicināja. „Jeb varbūt man jāsaka — Šāfera kundze?" viņš piebilda ātri. Viņam tas šķita augstākā mērā oriģināli, ka līgava uzmeklē savu bijušo vīru pašā kāzu vakarā.

„Kur viņš ir?" viņa jautāja.

„Spiestuvē."

Viņš pavadīja viņu līdz durvīm, kas veda uz kaķa laipu.

„Vai viņš ir pazaudējis laikrakstu?" viņa jautāja.

„Jā."

„Un ko viņš domā darīt tālāk?" viņa jautāja.

„Izdot pēdējo numuru," teica Allens.

Allens noņēma acenes un tās rūpīgi nospodrināja. Patiesi, pēdējā laikā viņa aceņu stikli bieži aizsvīda...

„Un pēc tam?" viņa jautāja.

„Vai man ir gods runāt ar Šāfera kundzi?" Allens jautāja otrreiz.

Bet viņa neatbildēja. Viņa tikai smaidīja, smaidīja jauku, neizprotamu smaidu un pagriezās uz durvju pusi, kas veda uz kaķa laipu. Allens noraudzījās viņai pakaļ izbrīnas pilns.

Hučesons uzmanīgi vēroja pulksteni, kas spiestuvē pie sienas. Tas rādīja 22.29. Vēl atlika viena minūte. Viņam blakus, cieši pie vienas no lielajām rotācijas mašīnām stāvēja Aleksis iespiedējs, kas strādāja laikrakstā tikpat ilgi kā viņš.

Tātad viņi tomēr mūs pieveica," teica Aleksis nopūzdamies.

„Jāāā," atbildēja Hučesons.

Viņi stāvēja un vēroja pulksteni, sekodami sekunžu rādītāja vienmērīgajai gaitai. Viņš nepacēla acis augšup un neredzēja Noru, kas bija apstājušies uz kaķa laipas, rokām atbalstīdamās pret žogu.

Pienāca kāds no iespiedējiem un teica:

„Jums tālrunis, Hučesona kungs."

Hučesons paņēma sienas aparāta klausuli.

„Jā," viņš teica, „kas runā?"

„To viņš negrib teikt," atbildēja laikraksta centrāle, „bet viņš saka, ka saruna ir ļoti svarīga."

„Labi, savienojiet," teica Hučesons.

Nora noņēma cepuri, skatījās lejup, un klausījās Eda balsī. Tā nāca kā no lielas tālienes. Un tomēr viņa dzirdēja katru vārdu. Beigu beigās viņš tomēr ir lielisks goda vīrs, viņa domāja. Un tomēr viņš izskatās pēc tāda, kam nepieciešama patiesa atpūta. Un man būs nopietni jāparūpējas, lai viņš tādu arī izbaudītu. Un arī īstu medus mēnesi šoreiz...

„Hučesons?" krekšķināja kāda balss otrā galā. Tā bija Rijencija balss.

Hučesons atplauka.

„Hallo, dārgumiņ! Kā jūtaties?"

„Kā es jūtos?" rūca Rijencijs. Nevajadzīga spriedelēšana nebija šai brīdī viņa nolūkos. „Es esmu dabūjis dzirdēt, ka jūs ir apciemojusi Šmita kundze," viņš teica tieši.

„Tā ir," teica Hučesons. „Un manā ziņā ir nodota arī kāda prāvāka naudas summa, kas reiz piederēja jums. Tuvāk izsakoties — apmēram 200.000 dolaru. Un manā ziņā ir arī vēl kas cits."

Un Hučesons vēsā un rāmā balsī izstāstīja, kas tas ir. Iestājās īss klusuma brīdis. Ļoti smags klusuma brīdis maitu karaļa namā. Bet tad mazais vīrelis eksplodēja:

„Kas par dienas grāmatu? Kam gan ienāktu prātā ticēt tam, ko sarakstījusi kāda trešās šķiras nakts-lokālu dejotāja?"

Hučesons iesmējās.

„Ardienu, Rijencija kungs," viņš teica.

(Turpmāk beigas)

SARKANGAVĪTE O. KROLLA TEĀTRA STUDIJAS UZVEDUMĀ

Čikāgas latviešu bērniem Lieldienās bija ko paprieciāties, jo Hull House zālē izrādīja Sarkangalvīti; un kas netika uz pirmizrādi, varēja noskatīties atkārtojumu. Bet diena bija tik silta un jauka, ka diezgan daudz vecāku labāk kopā ar savu jaunaudzi aizbrauca zaļumos. Tādēļ vecāku vaina šoreiz bija, ka par abām izrādēm kopā nebija vairāk kā ap 100 bērnu. Pieaugušo toties bija vairāk.

Pasakas ir grūti drāmatizējamas, vēl grūtāk inscenējamas un uzvedamas, jo romantiskais elements jāpārveido reālistiskajā, lai skatītājus pārliecinātu, bet tik uzmanīgi, lai netiktu izdzēsts pasakas kolorits. Nevar teikt, ka Roberts Birkners (Burckner) šo problēmu laimīgi būtu atrisinājis, Sarkangalvīti drāmatizējot.

Teātra studijas vadītājai Zinaīdai Avotiņai tas ir bijis ciets rieksts, bet pēc 20 mēģinājumiem viņa savus audzēkņus tomēr laidusi uz skatuves, un kaut vairākiem šīs bijušas pirmās uguns kristības, viņa esot apmierināta. Avotiņa kā režisore sākusi darboties Kuldīgas latviešu teātrī, kad tur izrādīts Zelta zirgs, vēlāk Jelgavas teātrī, tad pievērsusies bērnu ludziņām. Viņas Sarkangalvītes inscenējums jāatzīst par labi izdevušos, kaut arī turpat visi aktieri ir iesācēji.

Tā kā šeit ir darīšana ar teātra skolu, bet ne ar diletantu trupu, tad arī var atļauties kādu vārdu pateikt par katras lomas tēlotāju. Un nav arī tā, ka kāda teātra trupa vienmēr skaidri zinātu, kā tai jārīkojas, jo, kā sabiedrisks institūts, tā var pastāvēt un darboties tikai ar sabiedrības atbalstu, tādēļ sabiedrībai ir tiesība nodot savu spriedumu un vērtējumu, un to tā arī mēdz darīt, vairāk gan mutvārdiem, kamēr kritiķis savu vērtējumu mēģ uzrakstīt. Tad rodas pārspriedumi, kritiķa domām dažreiz nepievienojas aktieri, dažreiz teātra vadība ,dažreiz sabiedrība. Gadās arī tā, ka kritiku neatzīst ne viens, ne otrs, ne trešs. Bet tas arī nekas, ja kritika būs pamatota patiesībā, tad patiesība kritiķi izglābs. Kritiķim par sulaini nav jāpaliek, „uz vēdera" neviena priekšā nav jālien, bet jābūt drošam cīnītājam, saprotams gan — bruņotam ar zināšanām. Kritiķim jāpārzina ne tikai drāmatiskā, bet visa literātūra, jāzina drāmas technikas un drāmaturģijas principi, un viņam jābūt audzinātājam, jaunu talantu atklājējam, iedvesmotājam.

Un tagad par Sarkangalvītes tēlotājiem.

Elfa Gensbīgele — māte. Viņa klāja galdu un sarunājās ar Sarkangalvīti un citiem tā, it kā viņai kāds būtu pavēlējis to darīt, vēl vairāk — likās, ka viņai būtu jādarbojas vienās bailēs, no „pavēlnieka," sak', ka tik viņš mani nesāktu rāt! Tāds iespaids bija, bet es ar to nemaz negribu teikt, ka Elfa Gensbīgele nevarētu kļūt aktrise. Un es novēlu viņai vislabākās sekmes!

Aīda Hincenberga — Sarkangalvīte. Viņai tikai 16 gadu, un viņa spēlēja labi, tikai neprata vēl labi tēlot. Un mazie skatītāji to gaidīja — dzīvu tēlojumu. Bet gan arī tas nāks, gan Aida Hincenberga kādreiz mūs iepriecinās ar savu mākslu.

Skaidrīte Ilstere — vecmāmiņa. Viņa bija savā lomā, jauks tēlojums, paldies.

Jānis Espe — Mežsargs. Viņš bija vairāk zaldāts nekā mežsargs. Vajadzēja taču arī pāris reizes izšaut. Kādēļ tad šautene bija rokā? Kas tas būtu par efektu: bliukt!

Laimonis Kreņģelis — maiznieks. Labs tēlojums, varēja būt vēl vairāk pasakas fonā, vēders varēja būt vēl lielāks, tomēr labi, paldies.

Jānis Tauriņš — drēbnieks. Gandrīz vislabākais aktieris šai lugā, tēlojums viscaur skroderisks, tikai vairāk vajadzēja iedzīvoties pasakas elementā. Bet aktiera dāvanas nenoliedzamas. Skaisti!

Aivars Osis — Vilks. Par daudz maigs, par daudz cilvēcisks, pilnīgi netīcami, ka tāds var aprīt Vecmāmiņu un Sarkangalvīti. Pat bērni laikam neticēja. Bet tā nav Aivara loma. Ne jau katrs var vilku tēlot. Jābūt attiecīgam raksturam. Skola vajadzīga.

O. Krolla teātra studija ar šo iestudējumu tomēr ir parādījusi, ka tā ir darbam spējīga, ka tā audzina jaunus skatuves spēkus.

Studijā darbojas šādi lektori: Zinaīda Avotiņa — dikcija, deklamācija, improvizācija, skatuves prakse; Ernests Aistars — latviešu valodas konsultācija; Jānis Cedriņš — drāmatiskā literātūra; Eižens Mežulis — ķermeņa technika; Dr. A. Vīlipa — skatuves higiēna. Ir cerība piesaistīt arī Kārli Dzeldi — grima technikā Studiju pašreiz apmeklē 7 audzēkņi, bet ir izredzes, ka pieteiksies vēl. Padomā ir Ģirts Vilks. Novēlam vislabākās sekmes!

Spiritus

Pa kr.: Krasta lomas tēlotājs V. Hermanis un teātra administrātors O. Krolls. Pa labi — M. Antena, Ilstere un Ilona Tauriņa pēc Bīstamā vecuma pirmizrādes

Edmunds Zirnītis

PAVASARĪGS SONETS

Birztalas piesaulē rubeņi rubina.
Vizbuļi acis ceļ, lapām caur
spraukdami.
Pūkaini pūpoli pūkojas plaukdami.
Kumeļi zāļainas pieguļas bubina.

Puišeļi vītoliem mizu nost lubina,
Garas un skanīgas stabules
maukdami;
Aizņemti nemana, ledplostiem
braukdami,
Udeņi mazākus ledplostus
skrubina.

Griežas vēl puteņi, gubeņus
jaukdami,
Zēni dēd istabās, degunus
šņaukdami;
Cīruļi cintiņās knābīšus knubina.

Saulstari silti drīz, ziemeli
traukdami,
Cīruļi, laudis no istabām saukdami,
Gavilēm dvēseles atdarīt skubina.

Žila Verna pareģojumi piepildījušies

Amjēnā, Francijā, nesen atzīmēta Žila Verna 50 gadu nāves dienas atcere. Pie ņiņa kapa sapulcējās ap 500 skolas bērnu un lielā bijībā norandzijās tā vīra piemineklī, kas reiz bija sacerējis grāmatu Jūras dibenā un vēl daudz citas.

Parīzē tai pašā laikā pulcējās rakstnieki un zinātnieki no 92 valstīm uz plašu kongresu un izstādi, lai godinātu viņa piemiņu. Izstādē un priekšlasījumos noskaidrojās, ka Žils Verns ar apbrīnojamu, gandrīz mistisku precīzitāti pareģojis 10 dažādus izgudrojumus, no kuriem lielākā daļa vēl 1800-to gadu vidū ar lielu nicību izsmieti. Tie bija: lidmašīna, zemūdene, helikopters, tālšāvēja artilerija, skaņu filma, televīzija, atombumba, radara sistēma kā arī ceļojums apkārt zemes lodei 80 dienās.

Toronto konservātorijas operu vakari

Katru pavasari Royal Conservatory of Music of Toronto Operas skola sarīko Hart House teātra telpās operas vakarus. Šogad, 15. un 16. aprīlī Operas skola turpat uzveda ASV dzīvojošā itliešu Gian Carlo Menotti divas operas: vienčēliena Telefonu un divčēlienu Medijs. Komponists devis operām arī tekstu angļu valodā. Par skatuves iekārtu un dekorācijām bija rūpējies Herman Geiger Torel. Telefonu diriģēja Mario Bernardi, bet pie klavierēm bija Pauls Makintairs, Mediju diriģēja Nikolas Goldšmits, un pie klavierēm bija Mario Bernardi un Pauls Mekintairs. Lūciju Telefonā dziedāja Lesia Zubrak, kas nākotnes zvaigžņu konkursa finālā nesen ieguva lielo naudas balvu, bet Benu dziedāja Roberts Goulets. Medijā pirmajā dienā dziedāja Patria Rideout, Claudette LeBlanc, Joan Augus, James Whicher un Andrēe Trerlault, bet otrā dienā pēdējās trīs lomās bija latviete M. De Jardins, S. Weingort un S. Nadon. Mēmā lomu tēloja Joe Harris.

Zāle bija pilna klausītāju, kas izrādi uzņēma ar lielu sajūsmu. Apmeklētāju vidū redzēja arī latviešus.

ĪSLUGU SACENSĪBA JAUNIEM AUTORIEM

Vadoties ar līdzšinējo pieredzi, ka daudzos jaunatnes pulciņos jauniešu interese noorganizēt drāmatiskus iestudējumus atduras pret piemērotu lugu trūkumu, Amerikas latviešu jaunatnes apvienības valde izsludina īslugu sacensību jauniem latviešu autoriem.

Sacensības noteikumi:

1) Īslugu sacensībā var piedalīties latviešu jaunie autori visā pasaulē, vecuma ziņā — 30. dzīvības gadu ieskaitot.

2) Temata un idejas izvēle autora ziņā.

3) Īslugas izrādes garums drīkst būt apmēram 45 minūtes.

4) Amerikas latviešu jaunatnes apvienība iegūst autora tiesības uz visiem sacensībā iesūtītiem darbiem, bet īslugas autoram maksā 50 proc. honorāra no izrādes ieņēmumiem.

5) Sacensības pirmās vietas ieguvējs saņem $50.00 balvu, otrās vietas $25.00 un, trešās vietas ieguvējs — grāmatas balvu.

6) Sacensības darba iesūtīšanas termiņš ir 3 mēneši pēc tam, kad sacensība izsludināta autoram piekritīgās zemes latviešu laikrakstā.

7) Iesūtītam sacensības darbam jāpievieno slēgta aploksne ar autora vārdu un adresi.

8) Sacensības darbi adresējami: Amerikas latviešu jaunatnes apvienība, 2328 Broadway, Indianapolis, Indiana, USA.

PAVASARIS UN ZIEDI

Piezīmes par sniegpulkstenīšiem, Napoleona mīlestību un vijolītēm, hiacintēm un grēcīgām smaržām

Pavasaris ir klāt! Un līdzi tam arī ziedu klāsts ar burvīgo smaržu! Šo brīnišķīgo smaržu nevar aizstāt neviena cita, pat visslavenākā cilvēka roku darinātā darbnīcā, un pirmo ziedu brīnišķās krāsas nespēj atdarināt cilvēka rokas...

Viens no pirmajiem pavasara ziediem ir baltais sniegpulkstenītis. Tas pirmais iezvana steidzīgo pavasari.

Par sniegpulkstenīti stāsta, ka sirmajā senatnē, kad Dievs radījis pasauli, viņš kā pēdējo radījis arī sniegu, bet krāsu tam licis izvēlēties pašam, jo tas jau tik un tā noklājot visu ar savu segu.

Un tā nu sniegs staigājis no viena stāda pie otra, izlūdzoties krāsas, bet visi viņu apsmējuši un noraidījuši. Roze, vijolīte, pat saulespuķe liegušas sniegam savus košos tērpus. Beidzot par sniegu apžēlojies mazais baltais sniegpulkstenītis: „Ja tev nav nekas pret manu balto mētelīti, tu vari to ņemt." Un tā sniegs ticis pie savas baltās krāsas. Bet kopš tā laika viņš neieredz ziedus, tiem jāmirst, kad viņš tos pārklāj. Vienīgi sniegpulkstenītis ir tā draugs, un tas kā vienīgais un pirmais parāda savu balto galviņu, kad sniegs vēl klāj laukus.

*

Viens no pirmajiem ziediem pēc sniega nozušanas ir gailpiesītis jeb debesu atslēdziņa, kā to sauc vācieši.

Vecmāmiņa stāsta, ka tālajā senatnē, kad Dievs vēl kādreiz staigājis pa zemes virsu, baznīcas torņa zeltītais gailis nolaidies ar pirmajiem saules stariem zemē, lai paziņotu sava Kunga ierašanos, un kur staigājis saviem zelta piešiem, tur arī uzziedējuši zeltītie gailpiesīši...

Vecajās teikās gailpiesītis ir laimes nesējs. Ar tā palīdzību varot atrast pat noslēptas bagātības. Tas palīdzot arī nervu slimībās, un tādēļ tas ļoti daudz lietots senākos gados.

*

Par vijolītēm savukārt saglabājies šāds nostāsts: ir 9. maijs 1808. gadā. Tā ir ķeizara Napoleona kāzu diena. Šajā dienā lielais valdnieks mēdzis savai skaistajai Žozefīnei pasniegt milzu vijolīšu pušķi. Bet taisni iepriekšējā naktī nomiris vecais dārznieks, un valdnieks negribējis šīs vijolītes saistīt ar nāvi. Pa visu Parīzi viņš izsūtījis sulaiņus, bet ir agrs laiks, un vijolītes nekur vēl nezied. Beidzot, dusmās kvēlojot, viņš pats devies tās meklēt un pils tuvumā sastapis vecu sieviņu ar pilnu grozu smaržīgo vijolīšu. Viņš visas tās atpircis un steidzies pie Žozefīnes. Tā viņu gaidījusi, jo vijolītes ir viņas laimes zieds, viņa tās bija piespraudusi pie krūtīm, kad pirmoreiz satikusi Napoleonu ballē Luksemburgā. Arī laulājoties ar Napoleonu, viņas tērps bijis izgreznots ar šiem ziediem, un viņa tos nēsājusi laimes un prieka brīžos.

Kad Napoleons viņai ienes ziedus, viņa uzelpo. Napoleons viņu vēl mīl, kaut gan izplatītas baumas, ka viņa sirds piegriezusies citai. Viņa pārliecas pār ziediem, lai ieelpotu to saldo smaržu, un tad iekliedzas: „Nē, šie ziedi nes nāvi, prom ar tiem...!" Slepenpolicijai pēc dažām dienām izdodas atrast vecenīti, un tā atzīstas, ka ziedus tiešām plūkusi kapsētā, lai nestu tos uz pilsētu pārdošanai.

Žozefīnes vijolītes ir noziedējušas... Napoleons no viņas šķīrās un salaulājās ar Austrijas princesi Mariju-Luīzi. Malmezonas pilī viņa sērās pavada savas dienas, brīnišķīgajā dārzā zied visādi ziedi, iztrūkst tikai mazās vijolītes, kādreizējās laimes vēstneses un liecinieces. Neviens nedrīkstēja tās pieminēt vai audzēt viņas tuvumā, jo pārāk tās atgādina viņas lielās skumjas.

Bet arī Napoleona vijolītes sāk noziedēt. Kad viņš 1815. gada 20. martā atgriežas no trimdas Elbā, viņa piekritēji to saņem ar gavilēm un vijolītēm. Kungiem tās ir pogcaurumos, dāmām piespraustas pie krūtīm. Bet šīs gaviles ilgst tikai dažus mēnešus, un Napoleons ir spiests atteikties no troņa. Kad viņš beidzot mirst St. Helēnas salā, uz viņa krūtīm atrod zelta kapsulu, kurā ir matu sproga un divas novītušas vijolītes...

Lai arī vijolīte ir maza un noslēpta, viņa tomēr ir visu dzejnieku apdziedāts ziediņš. Persieši to sauc par „Rozes pravieti," jo viņa pieteic lepnās puķes ierašanos, bet arābu dzejnieki salīdzina vijolītes rasu ar mīļotās sievietes asarām...

Vijolītes botāniskais apzīmējums ir Viola odorata, smaržojošā vijolīte, un ar viņu apzīmē kautrību un uzticību.

*

Koša un smaržīga ir pavasara hiacinte. Grieķu teika stāsta, ka tā izaugusi no skaistā Hiacinta asinīm, kad tas, skaudīgā Sefīra diska trāpīts, miris pavasara plavā. Citi dievi veltīgi mēģinājuši viņu atdzīvināt, — tas nav izdevies. Kopš tā laika senajiem grieķiem hiacinte kļuvusi par nāves, sēru un bēdu ziedu...

Eiropā hiacinte nokļuva caur Itāliju 16. gadsimtenī. Holandieši tās audzē lielās farmās, krustojot savā starpā un vienmēr atrodot jaunas krāsas. Katrai jaunai šķirnei dod vārdu, saucot ciemos visus pārējos dārzkopjus un rīkojot lielas viesības. Šīs „kristības" ilgst dienām, jo jaunās sugas dod arī jaunus lielus ienākumus, un daži ziedi un to sīpoli tiek pārdoti par ļoti augstām cenām.

Hiacintes smarža ir tik stipra, ka reibina un rada pat galvas sāpes. Kāds 18. gs. chronists ziņa stāstīt, ka ar hiacintes palīdzību notikušas pat slepkavības. Tā kāda Parīzes skaistule nogalinājusi savu vīru, kas slimojis ar sirdi, atstājot katru nakti viņa guļamistabā dučiem hiacinšu ziedu.

Elza Pērkone

TLB DRĀMATISKAIS ANSAMBLIS MALDU MILDAS SAPŅOJUMA PIRMIZRĀDĒ

H. Kligera foto

Pa kreisi: aina pēdējā cēlienā — R. Miglāns, V. Grimba, A. Ķivlenieks, O. Zviedrs un Dz. Indzere. Pa labi — ansamblis pēc izrādes. Pirmajā rindā no kr.: E. Krēmane, rež. V. Pukats, Dz. Indzere, R. Miglāns un V. Grimba. Aizmugurē dekorātors J. Sukurs, St. Butkēvics, sufliere H. Grasmane, I. Dombrovska, ansambļa vadītāja H. Mangale, A. Butāns, O. Zviedrs, apg. H. Strucis un A. Ķivlenieks.

FILMU PASAULĒ

⓫ Žozē Ferērs, kas ar lielām sekmēm filmā Moulin Rouge tēloja Tulūzu-Lotreku, turpinās „gleznotāja karjēru." Šais dienās viņš preses pārstāvjiem ironiski izteicies: „Vienreiz gleznotājs — mūžīgi gleznotājs, tāds ir filmas likums." Žozē pašreiz ir ceļā uz Hamburgu, kur režisora Aleksandra Pīla vadībā tiek uzņemta filma par Rubensa dzīvi, kas sauksies Mīlestības dārzos. Lai tēlotu 1800 gadu spāņu meistaru Francisku Goju, Ferēram bija jādodas uz Spāniju, kur uzņēma šo filmu.

⓬ Džems Stjuarts parakstījis kontraktu, lai tēlotu slaveno okeana pārlidotāju Čarli Lindbergu filmā Spirit of St. Louis. Kaut Stjuartam ir 47 gadi, viņam būs jātēlo Lindbergs 25 gadu vecumā, laikā, kad tas veica savu leģendāro lidojumu.

⓭ Jaunākās ziņas par Marlonu Brando ir tādas, ka viņš citīgi mācās dziedāt, ejot uz stundām katru dienu. Dziedāšana viņam būšot nepieciešama jaunajā lomā Guys and Dolls, kas filmēšanai piemērota pēc kādas Damoņa Ranjona noveles, kas ar nosaukumu Eņģeļi Brodvejā pirms dažiem gadiem ar lieliem panākumiem uzvesta Nujorkas teātros. Brando izteicies, ka jūtoties ļoti laimīgs beidzot pēc ilgāka laika atkal spēlēt lomu, kurā nav jācelas katru rītu septiņos, lai ietu izkautīties kādā priekšpilsētas krodziņā.

⓮ The Canadian Film Institute kas atrodas Otavā 142 Sparks St., nupat publicējis 1955. gada 16 mm filmu sarakstu. Sarakstā ir 4.300 filmu par Kanadas dabu, rūpniecības uzņēmumiem utt. Craeley Films Ltd., 19 Fairmount Ave Otavā katru gadu izlaiž 600 — 700 šaurfilmu, kuras parasti dabūjamas bez maksas, atskaitot filmas pārsūtīšanas izdevumus. Arī United Kingdom Information Office, 275 Albert St. Otavā rīcībā ir šaurfilmas, kas tiek izīrētas pret nelielu maksu.

RĪGAS PRIVĀTDETEKTĪVI

A. Liepas kriminālgrotesks

11. turpinājums

Teobalds, roku mutei priekšā aizšāvis, nedzirdami nokrekšķināja, paminstījās un teica: „Šorīt liekas ļoti jauks laiks."

Sētnieks klusēdams turpināja darbu, un Teobalds bija spiests pārvietoties, lai neieklūtu slotas uzvirpuļoto netīrumu kūlī. „Vispār pēdējā laikā par laiku nevar sūdzēties," vēlreiz atsāka Teobalds.

Pēc brītiņa: „Var cerēt, ka jauks laiks pieturēsies arī vēl turpmākajās dienās."

Sētnieks, galvu nepacēlis, kaut ko norūca.

„Jums, sētniekiem, protams, arī lietus kādreiz ir patīkams. Tad nav tik bieži iela jālaista." Atkal jāpārvietojas, jo sētnieks ar savu slotu aizvirzījies krietni tālāk. „Esmu dzirdējis, ka sētnieki vispār nemierā ar pašreizējiem darba apstākļiem un ar algu politiku. Es domāju: vispār ar algām un darba noteikumiem." Liela sviedru lāse noritēja no deguna.

„Vispār ielu slaucīt, laikam, nav diezcik patīkams darbs?"

Sētnieks lēni, it kā pa paņēmienam atlieca muguru, iespieda slotas kātu padusē un, reizē virsū un garām skatīdamies, atņēma: „Citu mēslus grābāt nekad nav viegli. Bet kas jums, kungs, tur par daļu? Ja gribat ko prasīt, tad prasiet tieši."

Teobalds juta, ka viscaur pietvīkst, bet tomēr stingri palika uz vietas. Viņš tikai nezināja, ko tūlīt bilst.

Sētnieks paškielēja, tad iebilda: „Vai nebūtu labāk, kungs, ja jūs ietu izgulēties? Ir jau rīts, citi sāk darbu."

„Atvainojos, bet nemaz neesmu iereibis, kā jūs laikam domājat. Tas noteikti pārpratums. Es vispār principā esmu atturībnieks.

Sētnieks mirkli gaidīja, tad sāka raust zirgābolus liekšķerē. Teobalds drudžaini domāja. Tad izšķīrās pajautāt tieši.

„Atvainojos," viņš teica. „Bet man tiešām kas runājams. Diemžēl, nevaru sacīt, kāpēc. Bet man jāievāc ziņas par jaunkundzi piektajā dzīvoklī.

Sētnieks paņēma slotu un liekšķeri, devās uz mājas pusi. Vārtos vēl atgriezās: „Nē, nē — jūs neesat īsto atradusi. No manis vis neviens nedabūs ziņas par godīgiem īrniekiem. Kāpēc tad jūs viņai pašai nepaprasāt?"

Teobalds aizšāva roku mutei priekšā un nokrekšķināja. Durvis aiz sētnieka aizkrita ciet.

Un drīz detektīvs atkal bija ieslēpies četrdesmittrešā numura vārtos.

*

„Saules" viesnīcas saimnieka meita šai laikā klusi kāpa augšā pa kāpēnim. Uzmanīdamās, lai netrokšņotu, viņa pienāca pie 3. numura durvīm. Paausījās: istabā skanēja skaļa, vienmērīga gulētāja elpa. Meitene pagriezās un tāpat klusi dipināja lejup pa kāpnēm.

*

Cik grūts — savā vārtu ailē slēpdamies, domāja Teobalds Biezulis — cik grūts tomēr ir detektīva darbs. Pat šis vienkāršais gadījums tik daudz aizgaitām pilns. Vēl nav pat skaidrs, kā īsteni rīkoties. Un arī grāmatās atbildes nav. Ievērojamie detektīvi, tā vien šķiet, vispār sievietēm neseko. Tie vajāja tikai šķībacainus ķīniešus vai elegantus džentlmeņus bambuka spieķīšiem. Viens otr. vēl pātvarstīja pa aizplīvurotai dāmai, vai aizdomīgai meičai ar lielu krokodiļādas somu. Tomēr visos gadījumos pati sekošana bija itin kā blakus lieta, mazsvarīgs sīkums, kuru grāmatā neaprakstīja, vai pieminēja tikai vietas, kurp izsekojamā devās, kamēr nonāca bēdīgi slavenas dzertuves krēslainajās dibenistabās. Kā tad lai praktiski sievietei izseko? Kā lai to izdara gaišā dienas laikā?

— Piecdesmit soļu aiz noslēpumainās lēdijas nemitīgi slīdēja kāda ēna...

— Seržants Berijs klusi pie sevis iesvilpās un devās viņai pa pēdām...

— Viņš sekoja viņai pāri Kensigtona skvēram un raudzījās, lai tā nepazustu ļaužu drūzmā. Kāds kungs elegantā ketavejā šķērsoja viņa ceļu... Tā du aprakstu, protams, netrūka. Bet kā lai Teobalds Biezulis pārvēršas par ēnu? Un Rūpniecības ielā taču nav drūzmas!

11.

DABISKĀS IZLASES TEORIJA

Tas bija viņā karstā vasarā, kad visi vienojās vienā kliedzienā: slāpst!

Brīvi pēc Stefana Cveiga

Bija vēl otrs, kurš darbojās pilnā sparā, par spīti agrai rīta stundai. Tas bija Andrejs Dzilzers, kurš, vispār vēl pie miera neticis, tai brīdī, kad Teobalds Biezulis atkāpās no nesekmīgas sētnieka iztaujāšanas, nolika izdzertu alus kausu uz stacijas bufetes galda un teica jūrniekam, kas sēdēja blakus: „Jā, redzi, to sauc par dabisko izlasi. — Vai esi kādreiz par Darvinu dzirdējis? — Nē. Kuģa kapteinis viņš nebija vis, kaut gan esot dziegan daudz braukājis. Bet viņš izgudrojis, ka cilvēks cēlies no mērkaķa. Tu man netici? — Es, jāatzīstas, arī tā gluži ne. Es domāju: cilvēks ir cēlies no dažādiem lopiem. Visskaidrāk tas taisni krogū redzams. Liels ļaužu bars ņiem. Visskaidrāk tas taisni krogū redzams. Liels ļaužu bars cēlies no cūkām. Vai ne? Vai atkal no suņiem. Pa vidu, protams, netrūkst arī mērkaķu pēcnācēju. Un tad ir visādi krustojumi. To taisni visvairāk. Jā, jā. Krogū tas skaidri tā kā uz delnas redzams. Šņabis, tā teikt, atšķaida iekšķīgo poli-tūru, un kļūst redzams īstais cilvēciņš. Paveries kaut vai uz to pašu manu draugu Džoni, pēdējo, kas man vēl uzticīgs palicis — tas ir īsts visādu sugu maisījums. — Ikdienā skaidri pēc zirga: strādā, plēšas, svīst, lauž problēmas tā kā celmus, pakaviem ārda vecas tradicijas un iesūnojušas manieres, tā ka mēsli vien jūk. Un nevis tāds paviegls rikšotājs, bet, zini, īsts smags, nopietns arkla vilcējs, izturīgs, iecirtīgs. — Tā tas ir ikdienā. Bet, kad sāk dzert, tad sākumā ostās ap glāzi kā izlutināts sunītis ap telegrafa stabiem, pēcāk sāk strēbt kā vērsis, pamazām kļūst grūtsirdīgs kā veca govs, atkal raujas no draugiem nost, nezin ko prāto un nezin par ko sēro. Palūk, kā tagad arī apsēdies viens pats un nemaz nenāk pie manis. — Bet palēnām virspusē uzpeldēs vēl viena Džoņa daba. Kā tad! Ieskaties vien, kā vīrs bungā pirkstiem pa galdu. Tā ir zīme ,ka Džoņi mostas gorilla. Tu tačū zini, ka tādi veci gorillas, naktī zem koka sēdēdami, dauza paši sev krūtis, un tas skan skaļāk par visiem nēģeru tam-tamiem. Džonis bungā galdu, jo krūtis viņam nav diezcik stipras, un mums nevienam netīk sist sev pa vājām vietām. — Jā. Bet Džonis tagad palēnām uzbungās savu pēdējo dabu. Tad viņš uzvedās kā gorillas un nikna ķēdes suņa krustojums. Vai varbūt, vienkārši sakot, kā nikns ķēdes gorilla, kas no ķēdes norāvies. Nezinu nevienu reizi, kad godīgi būtu dzerts vairāk kā divas dienas un Džonis nebūtu ar kādu sakāvies. To tu saprati. Vai ne? — Vismaz par to kaušanos. Un uz to mēs atkal varētum iedzert. — Saimniek: vēl divus alus!"

*

„Saules" viesnīcas saimnieka meita jau pa otram lāgam šai rītā bija pienākusi pie 3. numura durvīm. Brīdi tā ausījās: tā pati vienmērīgā gulētāja elpa. Tad meitene klusi un piesardzīgi nospieda durvju rokturi, pablenza pa spraugu: jaunekļis gulēja uz muguras, rokas aiz galvas sametis. Gulēja ciešā miegā. Brīdi viņa skatījās, tad nosmaidīja un klusi atkal pievēra durvis.

(Turpinājums sekos)

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no plkst. 9-11 un no 5-7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās RO 2-6324

Dr. SILVIJA UŽANS
BĒRNU, IEKŠĶIGĀS UN ADAS SLIMĪBĀS
pieņem no plkst. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās un sestdienās no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892, Toronto

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķigās, sieviešu un venēriskās slimībās
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķigās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-6708
Toronto

Dr. T. L. Granovsky
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
902 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus
Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Aiz DZELZS aizkara

KĀ RĪGĀ DZĪVO STRĀDNIEKI

„Dārzeņu bazē Āgenskalna tirgū ik dienas var redzēt šādu ainu: Strādnieku grupa dzied Dubinušku un ar virvi velk no pagraba ārā smagas kastes un mucas. Direktors Vatļecovs, nod. vad. Sadovņikovs un ministrijas darbinieki solījuši mēchanizēt bazi, bet tagad saka: „Drīz uzcelsim jaunu bazi, kas būs mēchanizēta." Bet Lattorgstroja trests nesteidzas." (Sov.L. 28.1.55.).

„Rīgas Autoelektro piederumu rūpnīcā pusdienas pārtraukums ilgst stundu, bet dažos cechos tikai pusstundu. Taču ēdienu izsniegšana ēdnīcā ir tik gausa, kā daudziem jāaiziet neēdušiem. Jau ilgāku laiku izsniedz saldus kartupeļus — tie ir apsaluši. Pankūkas parasti dod ne ar smalko cukuru, bet ar cukura graudiņu, un tēju... pavisam bez cukura. Gadās, ka dakšiņas jāmeklē pa visu ēdnīcu un tikai ar lielām mokām tās izdodas dabūt, bet nazi parasti no pieciem cilvēkiem saņem viens... Ēdnīcas sūdzību un ierosinājumu grāmata pilna sūdzību par nekārtībām... Šo grāmatu pat rokās ņemt ir nepatīkami — tā ārkārtīgi netīra... 1. Rīgas ēdnīcu, restorānu un kafejnīcu tresta vadītāji arvien vēl uzskata mūsu rūpnīcas ēdnīcu par priekšzīmīgu un atstāj tai ceļojošo Sarkano karogu... — Kad redakcija pārbaudīja vēstulē norādīto, izrādījās, ka viss minētais atbilst patiesībai un līdz pat šai dienai ēdnīcā nekas nav mainījies — strādnieku vajadzības arvien netiek pienācīgi apmierinātas..." (Cīņa, 9. 3. 55.).

„Rīgā, Maskavas ielā 139 atrodas 4. autotransporta celtn. un montāžas tresta strādnieku kopmītne. Tajā dzīvo ap 200... Vakaros virtuvē kā bišu stropā: daži mazgājas pie vienīgā ūdenskrāna, citi mazgā cimdus, zeķes, veļu, gatavo ēdienu. Virs plīts izžautas darba drēbes. Neizturot pastāvīgo nīkšanu rindās, daži iegādājušies mazgājamās bļodas, mazgājas paši un mazgā arī veļu tieši istabās... Istabās dzīvo no 7-12 cilvēku, tomēr katrā tikai viens galds un 2—3 ķebļi... Komandantei Soldatovai ir sava istaba un virtuve, netrūkst ne galdu, ne krēslu. Strādnieks Siļeckis ar sievu un 2 mēn. bērnu dzīvo kopējā istabā, kur mitinās vēl 6 cilvēki.

Atsevišķa istaba ierādīta bij. arodorg. kom. loc. Geruckim. Tresta pārvaldnieks Siliņš nesen notikušajā strādnieku sapulcē deklarēja, ka kopmītnē dzīvojošiem ir viss nepieciešamais, ka viņiem labākus apstākļus nemaz nevajagot. Šie vārdi izklausījās kā ņirgāšanās. Kopmītnē sarkanajam stūrītim ir ierādīta ap 50 kv/m platība, bet parasti tas ir slēgts. Kaut gan kopmītnei piesūta laikr. Sov. Latvija un Cīņa, taču tos pievāc bij. arodorganizāc. kom. loc. Geruckis un tur ieslēgtus savā istabā..." (Cīņa, 26. 2. 55.).

SPEKULĀCIJA

Viņi ierodas pie kinoteātra tad, kad pie kases parādās uzraksts: visas biļetes pārdotas — un čukst: „8, 10, 12 rub. par 3½ rub. biļeti." Atkalpārdevējus var satikt pie katra kinoteātra. Viņi labi pazīstami direktoriem, kasieriem, milicijai.

Prokurātūra viņus skaita par sīkumu. Jau ilgi pirms kases atvēršanas viņi ieņem rindā vietu, nopērk 4 biļetes, pēc kam atkal stājas rindā, tā līdz vakaram šakrājas pietiekams skaits biļešu tirdzniecībai. Te daži spekulanti: 17 g. v. Staņislavs Krasovskis, 16 g. v. Vasilijs Panko, 12 g. v. Jānis Mālnieks (jau 2 gadi spekulē ar biļetēm), bij. 35. skolas 5. kl. skolnieks Sergejs Ivanovs..." (Sov. L. 10. 2. 55.).

Latvieši pasaules lielākās spēkstacijas būvdarbos

AR KALTU UN MAKŠĶERI AKMEŅOS UN ŪDEŅOS

Kad Kanadas laikrakstos parādījās ziņa, ka Sv. Labrenča upes kuģu ceļa un spēkstacijas izbūves projekts beidzot pēc desmitiem gadu ilgas spriešanas un atlikšanas sākts īstenot, tad visa sabiedrības interese un kalkulācijas pārsviedās uz šo jauno milzīgo būvi, atstājot neievērotu, ka Kvīnstonā, 5 jūdzes no Niagāras, rit līdzīgi darbi, un nobeigumam tuvojas pasaules lielākās spēkstacijas būve. Interese par spēkstaciju Ontario iedzīvotājos „uzliesmoja" tai laikā, kad ilgi nepieredzēti plūdi ar milzīgām ledusmasām draudēja pārplūdināt spēka mājas iekārtas un ielauzt ārējo sienu. Šīs briesmas aizgāja garām ar samērā maziem zaudējumiem, Haidro cietis ap pusmiljonu dolaru, bet civīlajiem iedzīvotājiem upes lejas daļā plūdi sagādājuši ap miljonu dolaru zaudējumu. Šīs spēkstacijas būvdarbos šeit dažādos darbos strādājuši ap 200 latviešu. Būvdarbi pašreiz notiek samērā šaurā apjomā: spēka mājā Kvīnstonā un „ietekā" — Čipavā, pirms Niagāras ūdenskrituma, kur pašreiz ceļ ūdens plūsmas regulēšanas dambi, bet aprīlī sāks darbus pumpju ēkā un rezervuārā. Jaunajā spēka mājā griezīsies 16 turbīnas. Jaunā spēkstacija dos 1.828.000 HP elektriskās enerģijas.

Rok arī mākslīgu ezeru, 700 akru lielumā, kas uzņems 650.000.000 kub. pēdu ūdens. Šo mākslīgo 4½ jūdzes apkārtmēra ezeru naktīs, kad strāvas patēriņš un izlietotā ūdens daudzums mazs, speciāli būvētu pumpju sistēma atkal papildinās nākošajai dienai. (Ja dienā vienlaicīgi ņemtu ūdeni no Niagāras upes visu 16 turbīnu griešanai, tad no skaistā Niagāras ūdenskrituma maz būtu ko redzēt).

Latvieši Haidro dienestā.

Ar savu stāju tie izpelnījušies labu vārdu
J. Ligera foto

DARBS 300 PĒDAS ZEM PILSĒTAS

Viens no lielākajiem darbiem bija divu apakšzemes tuneļu, katra 5½ jūdzes gara, izspridzināšana un izbetonēšana, caurmēra dziļumā 300 pēdas zem Niagāras pilsētas. Betonēto tuneļu diametrs ir 45 pēdas, bet izgrābto akmeņu masa kopā sasniedz 4 miljoni kub. metru. Vietā, kur tuneļi iznāk virszemē un pāriet vaļējā kanālā, kas ir 2¼ jūdzes garš, ir nogrābti 3½ miljonu kub. metru zemes un izspridzināti 5 miljoni kub. metru akmeņu. Jaunā spēka māja atrodas 300 pēdas zemāk kā kanāls Niagāras upes krastā, tieši blakus pirms 33 gadiem celtajai un Haidro celmlauža" Ādama Becka vārdā nosauktajai spēkstacijai Nr. 1. Pašreiz notiek darbi abu spēka māju kontroles ierīču apvienošanai vienā telpā.

350 MILJONU DOLARU DARBS

Jaunā spēkstacija, kas izmaksās 350 miljonu dolaru, būs otrā lielākā pasaulē, bet pēc kontroles apvienošanas vienā būs pati lielākā pasaules spēkstacija.

GRUTIBAS ĢIMENES MĀJIŅU IPAŠNIEKIEM

Ja pirms pāris gadiem būves „ziedu laikos" starp 7.000 nodarbinātajiem varēja saskaitīt līdz 200 latviešu, tad šodien to ir tikai vairs desmitā daļa. Izkūpēja arī vairāku tautiešu lolotās cerības saņemt darbu turpināšanas zīmi jaunajā Sv. Labrenča projektā, jo Haidro lielāko tiesu darbu izdod privātiem uzņēmējiem, kas paši komplektē savu strādnieku kadrus, bez šaubām, dodot priekšroku tuvumā esošās Montreālas lētākajam franču darba spēkam. (Darbi gan atradīšoties stingrā arodbiedrības kontrolē.) Tautieši, kuri iepirkuši mājas Niagārā un negrib dzīvot šķirti no ģimenēm, pārgājuši uz pagaidu darbiem apkārtējās rūpnīcās, kas strādā ar pārtraukumiem, vai pa sezonas laiku auglu un tabakas novākšanas darbos. Papētot tuvāk Haidro dienestā nodarbināto tautiešu profesijas, jākonstatē, ka tautieši pratuši pārskoloties un iekļūt labi atalgotajos darbos. Ja iebraucot Kanadā un sākot savas līguma gaitas, latviešiem bija jāstrādā ar lāpstu rokā, tad šodien tādus atrast ir grūti. Augstākais atalgojums ir elektriķiem ar piecu gadu praksi $2.40 stundā, un tieši elektriskajā departamentā strādā lielākais tautiešu vairums, bet arī pārejās nozarēs var sastapt pa pārstāvim, tāpat nometnes darbos, velas mazgātuvē un citur.

AR ZIVI JĀCINĀS 2 STUNDAS

Šo darbinieku vidū ir arī vairāki īsti spēcīgi sava amata pratēji. Sarunā ar Georgu Ādleri, kas kā elektriķis strādā jau 25 gadus, strādājis Latvijā pie Ķeguma būves, un Ontario Haidro dienestā, izrādās, ka viņam šī ir jau piektā spēkstacija. Strādājis parasti katras būves spēka māju kontroles telpās, komplicēto mērinstrumentu pievienošanā paneļos un skapjos. Kā īsts dabas mīļotājs un makšķernieks, Ādlers ar patiku atceras tās lieliskās makšķerēšanās iespējas, kādas bijušas strādājot Ontario ziemeļos. Viņam no darba vietām un makšķerēšanas izbraucieniem vesela bilžu kollekcija, kuŗā var skatīt tiešām retus un skaistus uzņēmumus: svītroto asaru smagāko lomu, vizuļojošās foreles, gan arī stori pašа gaŗumā, kuŗu izceļot krastā, bijis jācīnās 2 stundas! Kad „Džordžs" sāk cilāt savas makšķerēšanas piederumu kastes, tad tur var skatīt visādus vizuļus un āķus, arī pašа speciālos, ilgajās sporta makšķernieka gaitās gatavotos. Viņš pazīstams kā rosīgs latviešu makšķerēšanas sporta organizētājs, un arī viņa dēlu, brašo „Diždanča" dejotāju, jau pazīst visi torontieši.

KAD FORDIŅŠ MAKSĀJA 420 DOLARU

Divdesmit Kanadā aizvadītajos gados daudz pieredzējis un interesantus notikumus man pastāstīja Haidro mūrnieku meistars veckanadietis — Čarlis Reinis. Kanadā ieradies 1929. gadā, un sācis darbu lielo siltuma katlu uzstādīšanas firmā, kur viņa uzdevums bijis apmūrēt katliem ugunsdrošo ķieģeļu apvalku. Darba vietām bieži mainoties, viņš šķērsojis Kanadu visos virzienos, bieži pavadot dzelzceļos 20—30 stundu. Toreizējiem dzīves apstākļiem viņa atalgojums — $1.30 stundā — bijis ļoti labs, jo jauns „fordiņš" toreiz maksājis tikai 420 dol. Ilgās pēc dzimtenes R. 1939. gadā atgriezies Latvijā, — bet neveiksmīgi, jo, sākoties kaŗa vētrām un pārmaiņām, visu Kanadā ietaupīto atkal pazaudējis. Cauri Vācijas nometņu dzīvei ieradies Kanadā otro reizi, iepircis māju St. Katerīnā, kur arī domā vadīt savas turpmākās dienas.

VOLEJBOLISTS UN ELEKTRIĶIS

Administrācijas sarežģīto elektrisko ierīču un vadu mudžekļos, vienmēr smaidošu un dzirkstoša humora pilnu sastopu elektriķi un Niagāras sporta kluba „Dzintars" izcilo volejbolistu — Viesturu Skidru, kas ar savu darbu ļoti apmierināts, jo šajā ēkā varējis daudz ko mācīties un gūt pieredzi savai nākotnes praksei. Vācijā, Pinebergā, S. beidzis lauksaimniecības fakultāti, bet ar savām agronoma darba iespējām Kanadā nebijis apmierināts, tāpēc sācis studēt korespondences ceļā elektrības mācību, un drīzā laikā cer kļūt par inženieri.

Nometņu darbu vadītājs Haidro būvēs jau ilgāku laiku ir bijušais Liepājas stacijas pr-ks Rūdolfs Kalniņš. Pašreiz viņa pārziņā notiek darbi Niagāras upes ūdens regulēšanas dambja būvē. Viņa vadībā strādājuši un darbu atraduši daudzi latvieši-namdari. Nav bijis vēl tāds gadījums, kad, būvēdams spēka mājas, Kalniņš daudzo izvirzumu, siju, dzegu vai pārsedžu labirintu formas būvēdams, būtu „zilajos" plānos kādreiz „apmaldījies". Varētu minēt vēl vairākas nozares — stiegrotājos, dzelzs atbalsta konstrukcijās, elektriskā departamentā un citur, kur ar katru gadu arvien atbildīgās vietās izvirzās latvieši Haidro dienestā, bet par to atkal citā reizē. Jākonstatē, ka Haidro būvēs latvieši ar savu darbu un stāju izpelnījušies sev labu vārdu.

J. L.

IR VĒRTS ZINĀT ŠĪ KANADIEŠA VĀRDU

Kur iespējams iegādāties labas kvalitātes ražojumus par mērenām cenām?

Vairāk kā pirms 80 gadiem John Penmans ieceļoja Kanadā no Savienotajām Valstīm, apmetās uz dzīvi Parīzē (Ont.), kur atvēra mazu trikotāžas fabriku (The Penman Manufacturing Co.), kuŗa šodien ir izveidojusies par ievērojamu uzņēmumu, kas gatavo veļu katra vajadzībām.

Jau pašā sākumā Penmana nodoms bija ražot labas kvalitātes preces par piemērotām cenām.

Kaut gan pats Penmans ir jau miris, firma patur viņa vārdu un turpina darbu. Savā laikā Penmans plānoja, ka viņa rūpniecībā, kuŗas zīmes ir Penmans un Pen-Angle, izvērtīsies par plaši pazīstamu un labu ražojumu gatavotāju visām iedzīvotāju šķirām Kanadā. Un šodien Penmana firma ražo īsās vīriešu biksītes, sieviešu un bērnu zeķes, sporta tērpus, darba zeķes un cimdus, dažāda veida adītu apakšveļu, zīda, vilnas, kokvilnas ražojumus, ieskaitot pulovērus, mēteļus u. c.

Pirmais, ko Penmans ražoja, bija ziemas apakšveļa — Penmana markas 71, 95, 27 un 251 ir vislabāk pazīstamas Kanadā. Vairāku paaudžu laikā ir izveidojies patīkams stils, augstvērtīgs izstrādājums un mērenas cenas. Šodien šī firma ir tikpat populāra, kā pirms 80 gadiem.

Pēc tam Penmans sāka ražot darba zeķes, un ziemas veļu. Kā jaunākais no Penmana ražojumiem ir dubultpēdu zeķes, kas nāca tirgū apmēram pirms gada. Šī veida zeķes nav neko biezākas par parastajām, bet ir gan nesalīdzināmi izturīgākas. Priekšrocība ir tā, ka šis zeķes ir mīkstākas, vēsas vasarā un siltas ziemā.

Pirms apmēram 20 gadiem firma nopirka apakšveļas ražotāju Watson Manufacturing Co. Šī veļa ātri kļuva pazīstama kanadiešu sabiedrībai. Vēl šodien Watson uzrakstī atrodami uz dažiem veļas priekšmetiem. Watsons un Penmans ir pazīstami kā labas kvalitātes preču ražotāji.

NEAPDZĪVOTAS ZEMES AIZSARDZĪBA

Pēdējos trijos gadu simtos cilvēki daudz ir centušies civilizēt Kanadas neapdzīvotās zemes platības. Bet ir arī kanadieši, kas domā, un ar zināmu pamatu, ka dažas Kanadas daļas būtu jānosargā no t. s. modernās pasaules labumiem. Pateicoties šādu vīru garam, ir saglabāti Kanadas lielie, dabiskie parki un meži.

Ir kāds apgabals Ontario provinces ziemeļrietumos gar Kanadas un Savienoto valstu internacionālo robežu, ko sauc par „Kvetiko." Tas ir miljons akru mežonīgu un mirdzošu ezeru apgabals, kur nav ceļu un kas nav redzējis vēl balto cilvēku. Caur šo apgabalu iet vecais kanu laiviņu ceļš, ko lieto nedaudzi zvēru ķērāji, ceļodami no Austrumkanadas un rietumiem. Mūšu dienās tas ir sasniedzams 45 miljoniem Kanadas un Savienoto Valstu iedzīvotājiem, un, ja nespertu soļus, tā aizsardzībai, Kvetiko drīz vien kļūtu par trokšņainu komerciālu vasaras atpūtas vietu.

Kāda sabiedriski noskaņotu vīru komiteja ir iestājusies, lai panāktu, ka Kvetiko apgabals paliktu par mūžīgi neapdzīvotu zemi. Ir nodibināts īpašs Kvetiko fonds, lai veicinātu šo ideju. Fondā iemaksas ienāk privātu ziedojumu ceļā.

Fonda sekretārs D. P. O'Hīrns, paskaidro, ka šī ir samērā jauna kustība Kanadā, bet tā ne ar ko neatšķiras no to laužu pūlēm, kas dibina mūzejus un gleznu galerijas. Kaut gan valdība rūpējas, lai aizsargātu mežonīgos apgabalus, tomēr iniciātīvai ir jānāk no privātu cilvēku puses, kā tas ir arī bijis Kvetiko gadījumā.

Kvetiko ir nometņotājiem un makšķerniekiem viens no pēdējiem šī kontinenta nesamaitātās dabas stūrīšiem.

GRĀMATAS DRAUGIEM UN PAŠIEM

K. Raudive — Neredzamā gaisma, romāns	„	$3.90
A. Eglītis — Nesaule, dzejas	„	$3.60
V. Strēlerte — Gaismas tuksneši, dzejas	„	$2.75
J. Janševskis — Dzimtene, romāns, kopsējums	„	$5.30
Latviešu trimdas 10 gadi	„	$4.30
H. Hesse — Narciss un zelta mute, romāns	„	2.60
H. Martinsons — Ceļš uz zvanu draudzi, romāns	„	$3.20
A. Žīds — Sievu skola	„	$2.60
P. Lagerkvists — Baraba	„	$2.40
G. Flobērs — Bovarī kundze	„	$3.20
Dz. Svifts — Gulivera ceļojumi	„	$3.20
R. Blaumanis — Kopotie raksti, kompl.	„	$18.00
K. Skalbe — Kopoti raksti,	I — V	$4.50—$4.75
Ortegas-Y-Gasset — Meditācija par mīlestību	„	$3.35
J. Klīdzējs — Viņas un viņi	„	$3.35
Latvian Literature,	broš.	$5.50
Latvian Literature,	ies.	$6.70
Latgaļu dziesminieki dzeju antoloģija	„	$3.00
Alb. Sprūdžs — Daugavas vēji, stāsti un noveles		$2.80
Bokačo — Dekamerons, ies.		$5.80—7.00
Mancela spredīķi		$3.20
Ceļā uz Purgatoriju		$1.70
Bruņu kalps		$1.70
V. Dambergs — Sarakstīšanās		$2.40
O. Freivalds — Kurzemes cietoksnis I		$3.80
Il. Leimane — Kailā dzīvība		$3.80
Dr. H. Biezais — Kristīānisms un humānisms		$2.90
Dž. Kronins — Tiranns		$5.40
„ — Zvaigznes raugās lejup		$5.65
„ — Citadele		$3.60
I. Grebzde — Rudens negaiss, romāns		$2.80
S. Ziemelis — Džungļu mednieks		$3.00
K. Miķelsone — Ēdenes rapsodija		$3.00
Rabindranats Tagore — Gājputni — Zelta laiva	„	$2.10
„ — Lirika	„	$2.50
T. Celms — Tagadnes problēmas	„	$2.50
P. Dāle — Vērojumi un atziņas	„	$2.00
A. Franss — Silvestera Bonāra noziegums		$2.90
P. Ērmanis — Atmiņu vija		$2.80
J. Janševskis — Bandava II		$2.50
J. Janševskis — Bandava II		$2.50
Ivande Kaija — Iedzimtais grēks		$2.80
K. Students — Ēnu spogulis		$1.70
E. Zālīte — Agrā rūsa		$2.50
E. Zālīte — Agrā rūsa II		$2.80
„ — Līgavu mednieki		$3.30
A. Niedra — Rūžu Kristīne		$3.85
„ — Pie Azandas upes		$3.50
M. Vesterlinds — Nemirstīgais Mocarts		$3.50
Latviešu nerātnās anekdotes, luksa izdevums		$6.00
P. Aigars — Līgodama upe nesa		$2.80
Orvels — Dzīvnieku farma		$1.50
J. Veselis — Viesturs Varapoga, romāns	„	$2.50
A. Rubulis — Ar nāvi uz Tu, romāns	„	$3.00
A. Šiņķis — Kurzemes cietoksnis I un II ā		$3.50
J. Sudrabiņš — Nicības viesuļos (Volchova)		$2.90
Ingrida Vīksna — Mums jābrien jūrā		$3.20
Z. Lāgerlēva — Kristus leģendas		$4.00
F. G. Bengstons — Sarkanā odze		$4.50
J. Janševskis — Mežvidus laudis I un II		$6.50
K. Hamsuns — Mistērijas		$3.30
V. Molbergs — Liktenīgā liecība		$3.00
H. Budulis — Cilvēks dzīves spogulī		$2.75
V. Molbergs — Emigranti		$3.40
K. Hamsuns — Pāns		$3.00
P. Klāns — Rūsa, rom., ies.		$5.60
Ešots — Leģionāri		$1.50
Ģ. Salnais — Atvars	„	$2.20
Ģ. Salnais — Vīri	„	$2.20
J. Sārts — Pieviltie, broš.		$2.00
Lai atskan dziesmas		$4.00
A. Niedra — Anna Dzilna		$2.60
S. Hols — Oktobra diena		$3.00
S. Undsete — Dortejas kundze		$2.80
A. Gailītis — Toms Nipernadijs, broš.		$3.20
A. Kivi — Septiņi brāļi, broš.		$1.90
Z. Lāgerleva — Portugales ķeizars, broš.		$1.90
S. Undsete — Kristīne Lavrāna meita		$8.50
K. Ieviņš — Putras Dauķis, broš. I, II		$5.40
V. Kārkliņa — Vientulības kalns, broš.		$3.00
Latvijas skatu albums		$6.50
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata, broš.		$2.50
A. Gailītis — Skarbā jūra, broš.		$2.20
Z. Mauriņa — Cilvēces sargi, ies.		$3.50
„ — Pilsētas un cilvēki		$3.45
„ — Baltais ceļš		$2.30
„ — Dante		$2.60
„ — Traģiskais skaistums		$2.80
„ — Dzīves apliecinātāji		$2.30
A. Gailītis — Pāri bangainiem ūdeņiem, broš.		$1.80
Ž. Unāms — Laiku atspulgā, ies.		$2.00
„ broš.		$1.50
E. Kociņa — Dārzniece		$2.40
J. Akuraters — Pēteris Danga		$1.50
M. Bendrupe — Smieklīgais un viņa sirds		$1.50
A. Munte — Grāmata par San Mikēlu		$1.80
Ed. Rommels — Tuksneša velns		$3.30

GRĀMATAS BĒRNIEM

J. Širmaņa — Kriksis		$2.00
J. Širmaņa — Kriksis mežmājā		$2.50
J. Sviestiņa — Mana Tēvu zeme, rakstu izlase		$2.50
Usmas zēnu dēkas		$2.80
A. Brigadere — Anneles grāmata	ies.	$3.50
E. Lange — Bērnu draugs	broš.	$1.80
E. Zicāns — Vieglā gaita		$1.30
Valodiņa	broš.	$1.00
M. Timma — Zelta atslēdziņa	ies.	$3.50
Vecais abrinieks		$1.10
Andr. Niedra — Zemnieka dēls	ies.	$1.00
A. Kronbergs — Zelta atslēdziņa, ābecīte		$1.50
Brāļu Grimmu pasakas, ies.		$4.25
Divkāršā Lotīte, ies.		$2.00
Langes — Ticības mācība		$3.40
V. Stēlerte — Zelta cirvītis		$2.00
A. Andersone — Augsim Latvijai		$1.25
J. Širmanis — Pīkstīte		$2.50
Valdis — Staburaga bērni		$3.80

Kā arī daudz citu vecāku izdevumu grāmatas

NOTIS

Volfganga Dārziņa — Sonāta in F	$2.50
Volfganga Dārziņa — 50 latviešu tautas dziesmas	$2.50
E. Dārziņa — Rezignācija un A. Jurjāna lūgšana	$1.20
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis	$0.70
E. Melngaiļa — Solo dziesmas (31)	$2.00
Vīru koŗu I krājums (50)	$2.00
T. Ķeniņa — Kantāte, korim solistiem un ērģelēm	$1.50

ROKDARBIEM UN ATPUTAI

Modernie rokdarbi, nr. 2., 3. ā	$1.00
Latvju Zeltene, nr. ā	$0.75

Dažādas apsveikumu kartītes. Keramika
Grāmatas izsūtām arī uz rakstveida pieprasījumu

123 Huron St. TORONTO **DV** Tel EM 8-0792 NO PLKST. 9—18

GRĀMATNĪCĀ

DZIMTĀ ZEME apgādā Čikāgā

IZNĀK 2 VĒRTĪGAS GRĀMATAS
1. maijā, slavenā norvēģu rakstnieka
B. Bjernsona ievērojamais romāns

PA DIEVA CEĻIEM

370 lapp., ies. $3.00

25. maijā, latviskās senvēstures nodibinātāja, prof. Dr. Fr. Baloža goda vietā liekamā grāmata

LATVIEŠU SENVĒSTURE

Grāmatā daudzas ilustrācijas, 160 lapp., ies. $2.50

Pirmo grāmatu par $2.50, bet otro par $2.10 saņems pasūtinātāji, samaksājot — par pirmo līdz 25. aprīlim, bet par otro līdz 20. maijam. Abas grāmatas kopā par $4.50, samaksājot līdz 1. maijam. Tikai ierobežots eksemplāru skaits. Sūtīšanas izdevumus sedz apgāds.

Apgādus un grāmatu galdus lūdzam pasteigties ar pasūtinājumiem, jo metiens ierobežots.

Apgāds DZIMTĀ ZEME

Vadītājs H. Riekstiņš, 1815 N. Mulligan Ave., Chicago 39, Ill., U.S.A.

DZIMTENES ZVANI

Archibīskapa T. GRŪNBERGA 85 g. jubilejas grāmata, 40 autoru kopdarbs, 320 lpp., maksā $3.30

Saturā: I daļā biografija: II — 11 apcerējumi par dzīves posmiem; III — 70 spredīķu visām gada svētdienām.

Pasūtināma tiešī uz adresi:

Rev. A. SKRODELIS, 99 Herkimer St., Hamilton, Ont., Canada.

Pieprasāma savā draudzē un pie mācītāja.

Izņēmums (Kanadā) Hamiltonā, Vinipegā un Montreālā, kur abas draudzes un pa vienai draudzei Montreālā un Vinipegā grāmatu nelzplata.

Tāpēc: Montreālā visiem jāgriežas pie Pāvila dr. māc. H. Kušīļa (4571 Coolbrook Ave), Vinipegā pie Mārtiņa dr. pr-ka A. Kēlera (272 Mountain Ave), bet Hamiltonā J. Dāvis grāmatnīcā (49 Gladston Ave) un M. Zitmaņa veikalā (170 James N.)

Nelzpārdoti vairs tikai 540 eks.

SAIMNIECE AR LABU PRAKSI
klāj siltus un aukstus viesību galdus
Zvanīt RO 4538, Toronto

Iepērcieties pie TIP TOP TAILORS

Vecie klienti, tāpat arī jaunie — visi priecājas par zemajām cenām un labo apkalpošanu Kanadas lielākajā, plašāk pazīstamajā firmā. Pēc mēra gatavotas drēbes vīriešiem un sievietēm

Veikali vai pārdevēji atrodas katrā pilsētā visā zemē

Arī jūsu tuvumā ir TIP TOP veikals vai pārdevējs

T-34

SINGER

PILNA CENA $19.50

Iesp. uz nomaksu

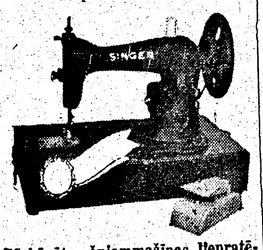

Pārbūvētas šujammašīnas Iepratēju uzraudzībā ar importētām daļām

IZPARDOŠANA

Jaunas

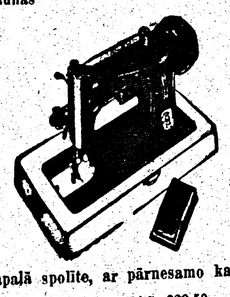

apaļā spolīte, ar pārnesamo kasti

TIKAI JAUNAS $29.50

5 gadu garantija — Jauns motors — Jauns kājas pedālis — Jauns pārvalks

Demonstrē mājās pa brīvu. Par brīvu izlasa pogu caurumus pirmajiem 25 pasūtinājumiem

Tel. WA 1-5161

IMPERIAL SEWING MACHINES Co. Ltd.

289 College St., Toronto

High Park rajonā latviešu mājā uzskata bērnu pa dienu no 3-5 g. vecu.
RO 7-7646, Toronto (120)

IZNOMĀ PILNĪGUS TĒRPUS DĀMĀM UN KUNGIEM

Kāzu un citu svinību gadījumos

FREEMANS

KĀZU TĒRPUS IZNOMĀ

256 COLLEGE (pie Spadina)
556 YONGE (pie Wellesley)
JOHNSTON's MEN's WEAR
8 Simcoe St., N., Ošavā
MEL ALLAN LIMITED
127 St. E., Hamiltonā
SAUDER's MEN's WEAR
38 King St., W., Kičenerā
LORD's MEN's WEAR
160 Wyndham St., Gvelfā
JACK NASH
298 St. Paul St., St. Katarīnēs
JACK E. THOMSON
421 Richmond St., Londonā, Ont.
RICHMAN CLOTHES
1235 Ottawa St., Vindzorā
JACK ROGERS
133 East Main St., Vellandē
GORD WRIGHT
105 King St., W., Catamā

ST. CATHARINES DĀMU KLUBS RĪKO
š. g. 23. aprīlī, plkst. 7.30 v., Hotel Queensway Elizabetes zālē (ieeja no Division St.)

JURĢU BALLI

Būs labs deju orķestris, priekšnesumi — pārsteigumi Jurjem.

Sarīkojuma atlikums trūkumcietēju atbalstam.

Ciemiņus no tuvienes un tālienes gaida Dāmu klubs

JAUNAS GRĀMATAS

T. Plivjē — Berlīne	$4.20
S. Salminene — Ilgais pavasaris	$3.40
M. Vētra — Mans baltais nams	$3.40
M. Vētra — Karaļa viesi	$2.00
E. Hemingvejs — Vecais vīrs un jūra	$2.00
H. Lācis — Toreiz, kad Latvija tapa	$2.50
J. Janševskis — Bandava IV	

ATKAL DABŪJAMAS

A. Eglītis — Neierastā Amerika	$4.50
K. Strazds — Nāves ielenkumā	$3.50
A. Grīns — Klusie ciemiņi	$2.00

ŽURNĀLI

Cela zīmes	$1.20
Laikmets	$0.75
Modernie Rokdarbi I, II, III ā	$1.00

Ādas izstrādājumi un keramika plašā izvēlē

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Pasūtinot pa pastu pasta izdevumi, sākot ar 10c

LIKUMĪGA IZVĒLE

Laime, droša, sirsnīga draudzība, romantika, laulība.

Slepena, uzticama personīga apkalpošana pa pastu

Fotogrāfijas, apraksti, vārdi un adreses $1.00. Mūsu bilžu žurnāls (6. izdev.) $2.00. Augšā minētais plūs biedru karte $3.00

Lūdz piesūtīt aprakstu, uzdodot vecumu.

CANADIAN STAR BUREAU
388 William St., London, Ont., Canada

Jauna vēsturiska grāmata
Prof. Dr. agr. H. LĀCIS

Toreiz, kad Latvijas valsts tapa

Grāmatā daudz nepublicēta materiāla, un tā stāsta, cik grūti nācās izcīnīt dzimtenes neatkarību. Cena $2.00. Dabūjama

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO

Izsūtām arī pa pastu, 10c pasta izdevumi

Milzīga vecu lietu izpārdošana Varsity arēnā, Bloor St., Toronto

Otrdien, 3. maijā, no pl. 7—9 vakarā galvenā izpārdošana. Ieeja 50c. Trešdien, 4. maijā, līdz pl. 12 naktī. Ieeja brīva

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Starp Yonge St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

Abonementu pieteikumus, sludinājumus un informāciju pieņem
Čikāgā
LA pārstāvis
K. KALNGARS
4936 W. Henderson St., Chicago 41, Ill.
Tel. AVenue 3-3529

Frank Vass, B.A.
ADVOKATS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un SPADINA ielu stūrī
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112

R. BLAUMAŅA
KOPOTI RAKSTI
8., 9., 10. sējumi, ies. $11.60
Dabūjami
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto

KĀRĻA LAZDIŅA
B. Sc. (Com.)
SANSKRIT–LATVIAN WORDS

Interesanta un pamatota viela dziļām pārdomām par mūsu tūkstošiem gadu veco un ievērojamo pagātni.

Galvenie nodaļījumi:
Sociālā iekārta, Amati, Būvniecība, Zemkopība, Reliģija, Rīgas nosaukuma atrisinājums.

Grāmata saprotama arī angļu valodas nepratējiem.

Glīts izdevums, piemērots dāvināšanai
Cena $1.75

DABŪJAMA
DV KANADAS GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont.

DĀMU FRIZIERSALONS
MODEL
VIJA KREMANIS
109 Moberly Ave Toronto
Tel. OX 4-0464
Danforth-Woodbine, 2. stāvā

Latvijas 7. Siguldas kājn. pulka bij. virsnieki un virsdienesta karavīri

tiek laipni lūgti apzināšanas nolūkā uzdot savas adreses: T. Miezītim, 227 Indian Grove, Toronto 9, Ont.

ZEMA IEMAKSA

8 istabu mājai St. George — College rajonā. Loti labā stāvoklī. Tvaika apsildīšana. Lūdz zvanīt nekavējoties

WA 2-9254, Toronto

IZĪRĒJAMAS divas mēbelētas istabas ar virtuvi pagrabā. Nav iebildumu pret bērniem. Zvanīt pēc pl. 5 vakarā. WA 2-3736, Toronto. (126)

GERRARD — GREENWOOD rajonā lēti izīrējama liela saulaina istaba 2 personām. Virtuves lietošana, ledusskapis un pastāvīgi silts ūdens. Zvanīt GL 7904, Toronto. (121)

BLOOR — DANFORTH rajonā izīrējamas saulainas mēbelētas istabas ar virtuves un labierīcību lietošanu. Zvanīt plkst. 4.30, tel. — HA 8359, Toronto.

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)

Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury

Lūdz zvanīt OL 1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

Penmans

WARRANTED PENMANS GRADE KNIT-GOODS

BALBRIGGAN VIEGLA APAKŠVEĻA

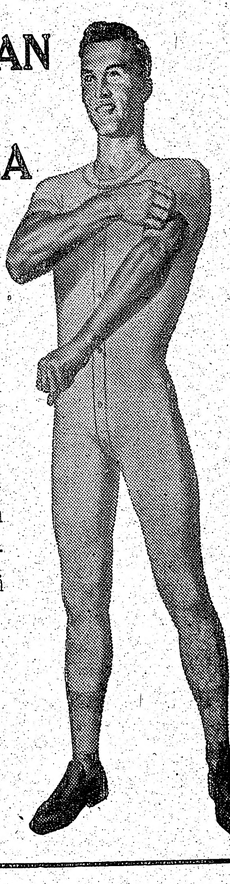

Jūtieties mājīgi, valkājot piemērotus apģērba gabalus.

Penmana vieglā kokvilnas apakšveļa labi pieguloša, nekrunkojas un viegli mazgājama. Visiem piemērota veida preces kā vīriešiem, tā zēniem

SLAVĒNS
KOPŠ 1868. GADA

B-FO-5

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937

Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana. Sejas kopšana

(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

LUNSKY
WA 1-3924

OPTIĶIS
470 College St.

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem. Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-3451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

ESIET MODERNI!

Pārslēdzieties uz gāzi! (Zemās cenas jau spēkā)

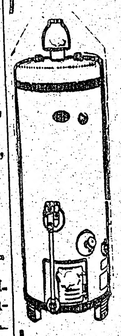

BRYANT
Red "D" ūdens sildītājs $129.00 ierīkots

Silta gaisa vai silta ūdens apsildīšana

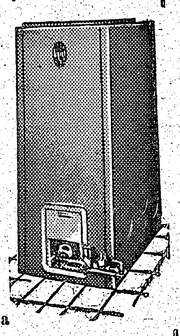

60 mēnešu nomaksa
BEZ IEMAKSAS
36 mēnešu nomaksa

Ierīkošanu pārskata Consumer's Gas Co

24 gadu apkures ierīkošanas pieredze ir mūsu garantija

GARNEY & COMPANY
15 Barton Ave, ME 2554, Toronto

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y.

Betlemes baznīcā dievkalpojums 24. aprīlī, pulksten 3.00 pp., māc. R. Zariņš. 1. maijā ALAs kongresa dievkalpojums.

9. maijā Ģimenes diena ar dievgaldu un kristībām.

Sv. Toma baznīcā, Bronksā dievkalpojumi katra mēneša otrā un ceturtā svētdienā. 24. aprīlī, pl. 5 māc. A. Ozols vadīs skautu un gaidu dievkalpojumu, pēc tam mītnes vakars apakšējā zālē.

Dayton, Ohio, latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums svētdien, 24. aprīlī, plkst. 2 pp. St. Paula ev.-lut. baznīcā (239 Wayne Ave). Mācītājs Jēkabs Osis. Bērniem turpat svētdienas skola plkst. 1 pp.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302):
Svētdien, 24. aprīlī, plkst. 6.30 vakarā dievkalpojums.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).
Londonā 24. aprīlī, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.
Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.)

Trešdien, 20. aprīlī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme — 116 Hughson St. So.

Piektdien, 22. aprīlī, plkst. 6.00 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st. tel. WA 4-1563).
Svētdien, 24. aprīlī, plkst. 11-os dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi Toronto sv. Jāņa draudzē 1955. gada aprīļa mēnesī.

24. aprīlī, plkst 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis.

Māc. E. Caune, 11506 109 Ave, Edmonton, Alta, tel. 25081.

Edmontonā, sv. Jāņa baznīcā, — 10759 — 96 ielā

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pēteŗa baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

24. apr dievkalpojums pl. 5 pp.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

1. maijā dievkalpojums pl. 3 pp.

8. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums plkst. 3 pp. Pēc dievkalpojuma Ģimenes dienas akts un groziņu vakars.

15. maijā dievkalpojums plkst. 3 pp.

22. maijā dievkalpojums pl. 3 pp.

29. maijā — Vasaras svētkos — dievkalpojums pl. 3 pp.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 24. aprīlī, pl. 13 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums.

Norsbejā, svētdienā, 1. maijā, pl. 17. lut. baznīcā dievkalpojums.

Sadberijā, svētdien, 8. maijā, pl. 13 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) Ģimenes dienas dievkalpojums.

Māc. H. Kušīls (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

24. aprīlī, Lieldienas atsvētes dievkalpojums.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojums 24 aprīlī, plkst. 12.35 pp.

TORONTO EVANĢELISTU TEMPLI

Latviešu dievkalpojums (latv. valodā) Dundas — Bond ielu stūrī, katru svētdienu plkst. 4 pēc pusdienas.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9369

APKĀRT ZEMES LODEI

● Rietumberlīnes senāts piekritis žīdu draudzēm Berlīnē izmaksāt zaudējumu atlīdzību pāri par 10 miljonu marku vērtībā. 6.600.000 marku no augšminētās summas saņems iestāde, kas pārstāv savā laikā nacionālsociālistu noslepkavotos žīdus.

● Marta mēneša beigās izbeidzās Itālijas un Rietumvācijas tirdzniecības līgums. Šinī sakarā Romā abu valstu tirdzniecisko speciālistu sarunas, Itālija cerēja, ka tai izdosies noslēgt izdevīgu līgumu, kas dotu tai iespēju palielināt savu eksportu uz Vāciju. Itālijai tomēr iecerētais neizdevās un bija jāapmierinās ar vecā līguma pagarināšanu. Jāatzīmē, ka Itālija ir labākais Vācijas preču noņēmējs. Itālijas tirdzniecības bilance iepretim Vācijai ir negātiva, importējot preces par 201 miljardiem liru, bet eksportējot tikai par 1155 miljardiem. Šo deficītu daļēji izlīdzina ap 2 miljonu Vācijas tūristu. Maijā vēlreiz sanāks Itālijas un Vācijas saimniecisko speciālistu komisija, kas mēģinās vēlreiz apspriest šo abām valstīm tik svarīgo jautājumu.

● Pēc divu gadu sarunām beidzot martā Vašingtonā parakstīts Pasaules bankas aizdevums Britu Austrumāfrikai — 24 miljonu dolaru, kas jāatmaksā 20 gadu laikā. Aizdevums tiks izlietots satiksmes izbūvei Kenijā, Tanganaikā un arī Ugandā.

● Pēc oficiāliem datiem Dienvidāfrikas ūnijā darbojās 7 urāna rūdas raktuves. Paredzams, ka raktuvju skalts drīzumā vēl palielināsies.

● Maskavas laikraksti ziņo, ka šajās dienās Chabarovskas apgabalā kāds krievu mednieks nošāvis sarkanu vilku. Šī vilku suga sastopama ļoti reti. Daži tās pārstāvji vēl redzēti Ķīnā, Mongolijā un Altajā. Pa lielākai daļai tie esot spēcīgi un viltīgi, baros parādoties tikai naktīs. Trīsdesmit gadu laikā šis esot otrs gadījums, kad Chabarovskas apkārtnē nošauts sarkanās spalvas vilks.

● Sakarā ar to, ka Londonas līdzšinējā nobeigušies 340 pērtiķi, Indijas valdība, šo dzīvnieku izvešanu turpmāk atļaus tikai sevišķi nepieciešamos gadījumos, piem., medicīnas pētījumiem, un ja būs nodrošināta laba apiešanās ar tiem transporta laikā. Līdz šim pērtiķus varēja izvest no Indijas neierobežotos daudzumos. Ik gadus uz ASV vien izveda pāri par 100.000 pērtiķu.

● Itālijā pie kāda bankrotējuša tirgotāja durvīm stāv gara rinda ļaužu un gaida sávu kārtu, kad varēs piekļūt pie devīgā tautiešа galda. Kā viņa galds ir klāts, par to neviens nešaubās. Un ka atraidīts netiks neviens, to zina visi. Bet kas īsti ir šis miklainais labdaris — to nezin neviens. Taču tas nav arī svarīgi, galvenais, ka vēders pilns. Teodoro Mandato gādīgā roka pabaro vairāk kā 500 cilvēku dienā.

Teodoro galds viehmēr pilns labiem ēdieniem, dažādām maizēm un augļiem. Visi viņa viesi tos bauda bez naudas un, atstājot viesmīlīgo saimnieku, klanās baltās bārdas priekšā. Viņš atbild, ka pats esot nabags, un šī bagātība nākot no „dievišķās pilnības." Šāds izskaidrojums liekas pilnīgi pietiekams ļaužu tūkstošiem, kuŗi, viesojoties **pie viņa galda, divu gadu laikā apēduši tonnām** barības. Iestādes pārbaudījušas visus viņa pagātnes ceļus, pētīdamas, kā nabadzīgs cilvēks var paēdināt dienā vairāk kā 500 cilvēku. Taču pie skaidrības neviens nav ticis.

KĀ TOP JAUNĀ VĀCU ARMIJA

Vācu armijas augšāmcelšanos neviens vairs neaizkavēs, neatkarīgi no tā, ko darīs franči. Ka Savienotās Valstis šo lietu ņem nopietni, to pierāda vācu jaunās armijas apmācības vienības, kas tērptas amerikāņu armijas uniformās, cītīgi cenšas piesavināties modernās tehniskās instrukcijas, jauno, pēdējā karā vēl neredzēto ieroču lietošanu un nākošās vācu armijas jaunuzbūvi. Šīs vienības sastāv no bijušiem armijas instruktoriem un virsniekiem, kuŗi jaunās armijas iestvaros brīvprātīgi un, bez šaubām, priekšlaicīgi tajā pieteikušies.

Kaut gan Francija vācu armijas jaunuzbūvi ratificējusi, daudz franču ir ieskatos, ka Francija pati sev iedūrusi dunci mugurā. Briesmas, kas raugās tai sejā, savas maldīgās ticības dēļ tā neredz vai arī negrib redzēt.

Ir vairāk kā skaidrs, ka šīs pirmās vācu vienības savos hakī krāsas tērpos, klusībā pie sevis smaidot, mācās modernā kara vešanu piedzīvojušu amerikāņu virsnieku un instruktoru uzraudzībā. Bez šaubām, tās būs topošās vācu armijas pamats. Un šodien franči jautā: vai pievienoties šim kopējās aizsardzības vairogam, ko kaldina aizsardzībai pret austrumiem, jeb vai mēģināt vācu armijas tapšanu vēl vismaz uz laiku aizkavēt? Kaut gan, diezin, vai tas vairs viņiem izdotos. Paraugoties šīsdienas notikumos, liekas, ka vācu militārisma atdzimšana ir ierakstīta tās traģiski liktenīgajā vēsturē. Kāda franču žurnāla korespondents raksta: Jāpateicas debesīm, ka tām labpaticis pasteidzināt franču un vācu vienošanos, bet tajā pašā laikā jālūdz Dievs, lai nekad vairs vācu aizsardzības vairogs nepārvērstos Francijai uzbrūkošā tankā. Kāds cits franču žurnālists jautā, kā gan tas varēja notikt, ka franču parlamenta vairākums nobalsoja par vācu armijas jaunuzbūvi, jo atmiņā vēl stāv franču zvērests, vācu okupācijas laiks. Un tālāk šis pats vīrs saka, ka nekādā gadījumā krievus nealzturēs šīs 12 divīzijas alvas karavīru, ko Atlantikas apvienības kollekcionāri stumdot pār savām kartēm. Un vai 1939. gadā Hitlers nevienojās ar Staļinu uz Polijas muguras? Ādenauers gan neesot Ribentrops, bet nevajagot aizmirst, ka viņam uz muguras jau 80 gadu . . .

ASV Senāts ratificējis Parīzes līgumus — top Vācijas armija

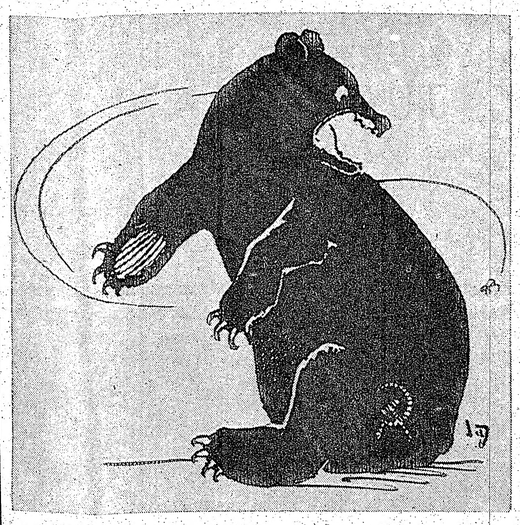

Krievu lācis: „Cort poberi! — šī muša mieru man nedos."
J. Dekšņa zīm.

PARĀDI

Nopūzdamies savus parādus skaitījis Augusts Nopūta, bildes uz parāda piemālējusi Zete Palete

Pakistanas premjēra otrā sieva kanadiete

Pakistanas ministru prezidents Mohameds Ali apreceējis savu sekretāri kanadieti Aliju Sadi, 26. g. v. skaistule jau piecus gadus bija 46 gadīgā ministru prezidenta sekretāre. Viņa kļuvusi Mohameda otrā likumīgā sieva; pavisam varot būt 4. No pirmās sievas viņam ir divi dēli.

Kāzu dāvanu jaunā sieva no Ali saņēmusi 25.000 dol. naudā un kasti ar dārgakmeņiem. Ali pirmā sieva par šādu viņa negaidītu izdarību bijusi pilnīgi pārsteigta. Kāzu dāvanas dārgakmeņu īstā vērtība nav zināma, bet domā, ka tā nebūšot mazāka par 25.000 dolariem.

Sadija dzimusi Edmontonas dienvidos un izglītojusies Edmontonā. Ar Mohamedu Ali viņa iepazinās 1949. gadā Otavā, kad Ali tur bija ieradies kā Pakistānas pārstāvis.

Žēlastība bija ieņēmis galvā domu, ka savu puikiņu Darivari izaudzinās par lietderīgu sabiedrības locekli ar to paņēmienu palīdzību, kā pats bija audzināts. Saklausījies, ka bērnos ieaudzināms tautiskais gars, Žēlastība to dažreiz Darivari mēģināja iedzīt ar līdzekļiem, kas, varbūt, bija vietā un piemēroti pirms pus gadu simteņa, bet kas šodien bija uzskatāmi par savu laiku pārdzīvojušiem.

Sestdienas pievakarē, kad Taisnība pa sava pēdējā laika paradumam iegriezās Žēlastību mājās, lai izlasītu laikrakstu un pārrunātu šo un to, viņš atrada veco Žēlastību un Darivari naidā. Šķelšanās tēva un dēla starpā bija izcēlusies sakarā ar to, ka tēvs savu divpadsmit gadus veco atvasi bija mēģinājis piespiest — kā vēlāk noskaidrojās, ar brutālas varas līdzekļiem — rakstīt krusttēvam uz Pigtaunu pateicības vēstuli, ka tas Darivari Ziemassvētkos uzņēmis pie sevis viesoties un bez tam vēl brangi apdāvinājis.

„Un to es tev saku," Žēlastība nobeidza jau Taisnības klātbūtnē, „ja tu nemācīsies paldies pateikt kā nākas, tad tu dabūsi tādu klājienu, ka trīs nedēļas sēdēt nevarēsi! Nu — rakstīsi vēstuli? Teikšu paldies?"

„Neteikšu!" puika dīca, bet nepadevās, „tas bija viņa pienākums. Par ko viņš ir mans krusttēvs?"

Žēlastības paplatā plauksta aprakstīja gaisā elipsi un novietojās ar raksturīgo skaņu uz Darivara kreisā vaiga. Taisnība, kas drauga namā bija nācis baudīt mieru un klusumu, ar lietas attīstības gaitu nebija visai apmierināts. Viņš gribēja atvadīties un pieteikt apciemojumu citā reizē, bet tad viņam ienāca prātā, ka tas, ko Žēlastība pašreiz dara, nav attaisnojams darbs.

„Paklausies," viņš teica, „apdomā, ko tu dari! Ko tu no sava dēla gribi izaudzināt?"

Žēlastība paskatījās uz savu miesu un asini ar skatu, kuŗā jaucās tēva mīlestība ar ļaunumu.

„Ko es gribu izaudzināt? Kārtīgu cilvēku, kas zina, ko vajaga un kā vajaga. Cilvēku, kas māk paldies pateikt, ja šķiņķību dabūjis!"

„Tad tev viņu nevajaga sist," Taisnība mācīja, „tas bērnā rada mazvērtības izjūtas un . . ."

„Tā viņš te kaķas jau visu pēcpusdienu!" Darivaris, aizstāvi juzdams, žēlojās, „kā es ko pasaku, tā viņš man — blīc! Tas tāpēc, ka moms nav mājās un nevar mani aizstāvēt."

„Dēmokratiskā zemē katram tiesības aizstāvēt savus uzskatus," Taisnība mācīja Žēlastību, „tu neapspied viņa brīvo gribu, tas vēlāk ļoti nelabvēlīgi atsauksies uz viņa psīchi."

„Vai tu pillā vai esi?" Žēlastība kļuva gandrīz vai rupjš, „kur tu tādas gudrības esi ņēmis?"

„Nē, draugs," Taisnība neļāva sevi sanervozēt, jo jutās garīgi pārāks un drošs par savu uzskatu nemaldību, „bet es tevi brīdinu — nenoziedzies pret mūsu jaunatni! Nenoziedzies pret tiem, kas kādreiz nesīs mūsu karogu tālāk. Māci, lai mūsu jaunatne iet lepni paceltu galvu! Nemāci to kūkumu mest un kungu rokas laizīt!"

Tai brīdī ienāca Lampatāns un pārtrauca draugu sarunu. Darivaris izmantoja situācijas maiņu un aizlavījās pie kaimiņu puikām, Žēlastība, kas vispār bija pazīstams kā viesmīlīgs un laipns cilvēks, sagrabināja ledus skapī dažas pudeles alus, un Taisnības lietpratīgā vadībā sākās neliela apmēra omuļīga iedzeršana. Tā kā Žēlastībene mājās tik drīz nebija gaidāma, tad viņi pacienājās pa Žēlastību ledus skapi pamatīgāki un Lampatāns, tālredzīgi un mērķtiecīgi rīkodamies, no attiecīgās iestādes atnesa jau laikus lielāka izmēra plakanu pudeli. Līdz ar to sestdienas vakars rādījās izvērsties omulīgs un jauks. Laiciņu patērzējuši par šādām tādām vispārīgām lietām, viņi savās sarunās nez' kā atkal pieskārās Žēlastības un Darivara konfliktam un no tā pārgāja uz līdzīgu jautājumu skaidrošanu, tā sakot, principiālā plāksnē.

„Skaidrs, nav nekāda klanīšanās," Lampatāns piekrita Taisnībai, „tie laiki tagad garām! Par ko mums kādam paldies jāsaka? Par to, ka te sviedriem vaigā maize jāpelna? Kas mums dīpiņu nometnēs vainas bija? Šodien vēl varētu dzīvot un andelēt! Bet toreiz kungi kā miegs virsū: braukt! braukt! Un kāpēc braukt, jāprasa? Kāpēc es tev prasu?"

Žēlastība laikā nepatapa atbildēt, un tāpēc Taisnība nāca viņam talkā:

„Ko par to runāt!" viņš nicīgi atmeta ar roku un uzpildīja pus tukšo glāzi, „vergu — balto vergu viņiem te bija aptrūcis!"

„Jā," Lampatāns, Taisnības atzīšanu iemantojis, risināja savu domu tālāk, „un padomā, kas viņiem par velna aprēķinu: atrauj mūs te, liek strādāt, ka gaismas neredzi, un tad atkal visu naudiņu izvelk ārā — par autiņiem, par ledus skapīšiem, par mājām! Fi! Ja tā apdomā — viena sapuvusi pasaule! Prozīt!"

„Sakiet, vai jūs abi no tiesas, vai tikai vellu dzenat?" Žēlastība diezgan paglupi skatījās draugos.

„Anton, Anton," Taisnība pamācoši un labvēlīgi uzsita Žēlastībai uz pleca, „kur te būtu vella dzīšana? Vai tevi neatrāva šurp, ka ir apskatīties nedabūji? Vai agents, tiklīdz biji drusku naudu iepelnījis, nepierunāja tevi māju pirkt?"

„Bet māju man mīļnieki samaksā!" Žēlastība mēģināja iebilst.

„Kā tad!" Taisnība nepadevās, „Un cik tu remontos un nodokļos neesi izdevis? Un auto? Vai neesi auto nopircis? Pats zini, ka kājām iet veselīgāki, bet tagad — tev jābrauc un jābojā sava veselība. Un par to tu viņiem paldies teiksi?"

Žēlastība nogrozīja galvu: no šī viedokļa viņš lietas nebija vērtējis.

„Sveiks!" Taisnība uzdzēra Žēlastībai, „ja te kāds kādam ir pateicību parādā, tad tie ir viņi — mums. Kas viņi bez mums būtu? Kultūras viņiem nav. Speciālistu — nav. Gara gaismas — nav. Operas — nav. Teātra — nav. Nekā nav! Tu domā, viņi nezināja, ko dara, mūs šurp raujot?"

„Kā tad nezināja — skaidrs, ka zināja! Nez', ko viņi būtu darījuši, ja mēs būtu teikuši: nē! Paldies, kungi — nebrauksim!" tā Lampatāns.

„Daudz jau netrūka," Taisnība vērpa domu dziju tālāk, „krievs mums ienaidnieks — tas visiem skaidrs. Un šie krievu bruņoja un baroja visu kara laiku. Nu? Vai tā nav viena liela pretimnākšana no mūsu puses, ka mēs viņiem to piedevām un braucām?"

Taisnībai un Lampatānam, ap pusnakti Žēlastības viesmīlīgo māju atstājot, Žēlastības domāšana bija beidzot ievirzīta nacionāli pareizā gultnē. Kad nedaudz vēlāk pārnāca Žēlastībene, viņa atrada vīru viesistabā.

„Ko te kverni? Kāpēc neej gulēt?" viņa stingri noprasīja, tad pamanīja zvaigžņoto mirdzumu vīra acīs un pārgāja citā toņkārtā, „Āk, tad atkal plostojis? Atkal pilnā?! Un atkal visa nauda pudelē?"

Žēlastība saprata, ka izredzes uz patīkamu omulīgā vakara noslēgumu kļūst mazākas un tāpēc sāka manīties uz durvju pusi, bet sieva iecirta rokas sānos un aizstājās priekšā.

„Āk gulēt iesi?! Izpriecāsies, izdzersies, izēdīs tukšu manu ledus skapi, notrieks naudu, un tad ar launakti! Kungs aizies gulēt! Un es lai tev vergoju un visu te tīru?! Nekā, firstiņ! Paliec vien un tīri pats!"

Šī doma pati par sevi nebija nepareiza, un Žēlastība citā reizē tai daudz pretojies nebūtu, bet šoreiz viņš ar draugu palīdzību iekšķīgi bija uzstrādājies par kungu. Sakarā ar to abu laulāto starpā attīstījās debates par vīra un sievas pienākumu koordinēšanas vajadzību un iespējām laimīgā laulībā. Vārds pa vārdam, līdz Žēlastībenei, īsi pirms tīrīšanas darbu nobeigšanas, nelaimīgi paspruka teiciens, ak šim — Žēlastībai pašam — vajagot justies šai pateicību parādā, ka šī — t. i. Žēlastībene — esot pie šā visparīgi gājusi. Vārdi par pateicības parādu Žēlastībā atmodināja jaunu drosmi un sparu.

„Pateicību parādā?" viņš draudzīgi parāva uzacis uz augšu, „es — brīvs letiņš — pateicību parādā? Ko? Kam? Tev? Ne vella! Es nekam neko nav parādā! Citi man gan — bet es ne!"

„Nu ir gan pilns! Ej nu tagad izgulies!" sieva mudināja Žēlastību uz labu, bet tas nerimās.

„Tu arī, Brut!" viņš citēja klasiskus, „tu — mana sieva, mana laulātā draudzene — tu arī mani nesaproti . . . neviens mani nesaprot... kas ir parāds? Cēlonis vai sekas? Ja tas ir sekas — kur tad ir cēlonis?"

„Vai tu iesi ar labu, jeb man būs jānāk ar slanju lupatu?" sieva kļuva nepacietīga, „atradies filozofs!"

„Nesaprot, nesaprot . . ." Žēlastība, vāļas stūrī iegāzies, klusi sevī bubināja, „neviens mūs nesaprot... vajā.... tramda... izsūc... izmanto... apspiež... mēs visu atdevuši... upurējuši... labākos spēkus... kultūru nesuši... cēluši. . .veidojuši.... paldies? — neparko! . . ."

Pēc pēdējā vārda viņš iemiga. Neskatoties uz uzskatu pretešķībām svarīgajā pateicības jautājumā, sievas līdzjūtīgās rokas tomēr pastūma zem viņa nogurušās galvas spilventiņu.

Tad viņa nogrieza ugunis, un mājā ieslājās klusums un miers.

Augusts Nopūta

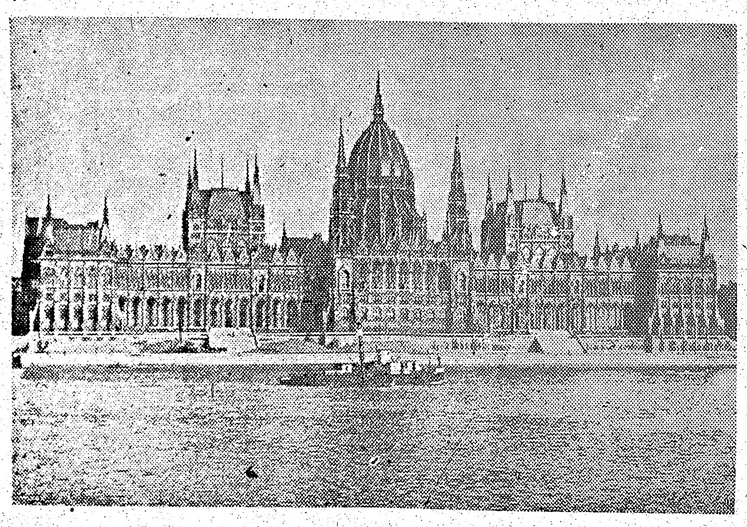

JAUKAS ATMIŅAS...

VALDĪBAS CELTNES BUDAPEŠTĀ

Pēc divu pilsētu — Buda un Pešt apvienošanas 1872. gadā Budapešta kļuva par politisko, komerciālo un intellektuālo Ungārijas centru. 11 gadus vēlāk uzsākti monumentālās Parlamenta ēkas būvdarbi. Ēku cēla modernizētā gotiskā stilā. Pēc darbu nobeigšanas 1902. gadā šī celtne kļuva par reprezentācijas un magnātu uzturēšanās vietu.

Kaut šodien svešā vara aizēno Ungāriju, Parlamenta celtne vēl atspoguļo ungāru nacionālo nostāju... uz priekšķara atgādinot Ungāriju, kāda tā bija... norādot uz citiem laikiem... uz laikiem, kas saistīti ar patīkamām atmiņām.

Jūsu uzjautrinājumam

Izrunā BRĒDINGS

OTAVĀ, VINDZORĀ,

MONTREĀLĀ, HAMILTONĀ

BRADING'S
Cincinnati Cream
BREWERY LIMITED • WINDSOR, ONTARIO

SPORTS

BALTIEŠU SPORTA FEDERĀCIJAS SĒDE

Šestdien, 16. aprīlī notika Baltiešu sporta federācijas sēde, kuŗu vadīja priekšsēdis Roberts Plūme. Sēdē apsprieda jautājumus par paredzētajiem Baltiešu sporta svētkiem Kanadā, kas šogad būs piekto gadu pēc kārtas. Ž. Zentiņš referēja par svētku organizēšanas norisi. Sakarā ar plašo programmu šogad svētku ietvaros paredzētās sacīkstes notiks vienā reizē. Galda tenisa sacensības jau notikušas un tanīs uzvarēja latviešu vienības. Šacha sacenčības jau sākušās un tās beigsies 23. un 24. aprīlī. Maija pēdējā piektdienā un sestdienā satiksies baltiešu sieviešu, vīriešu un jaunatnes izlases vienības volejbolā un basketbolā. Iespējams, ka tanī pašā reizē uzstāsies īgauņu vingrotāji un notiks latviešu svaru cēlēju demonstrējumi. Jūnija mēnesī notiks trīs dienu ilgs baltiešu futbola turnīrs, kā tas bija savā laikā dzimtenē. Vieglatlētikas sacensības notiks jūlija vidū. Futbola organizātorisko vadību uzņēmās kādreizējais Lietuvas valsts vienības spēlētājs Jonas Normantas, kas pieaicinās sev asistentus no pārējām tautībām. Vieglatlētikā organizācijas vadību uzņēmās igauņu pārstāvis E. Kosekamp, kas tuvākā laikā sazināsies ar pārējo tautu šīs nozares speciālistiem.

MONTREĀLAS LSK — TORONTO DV 75:74

9. aprīlī Montreālā viesojās Toronto DV basketbolisti, lai sacenstos Kanadas latviešu basketbola meistarības fināla grupas pirmajā spēlē. Uzvaras favorītiem — DV bija jāpiedzīvo 74:75 (36:36) zaudējums. Šis rezultāts pilnībā atspoguļoja arī līdzvērtīgo spēles gaitu.

DV spēli sāka ar Litaunieku un Brici aizsardzībā, bet A. Richteru, Timberu un Spricenieku uzbrukumā. Spēles sākums piederēja DV, kas, apdomīgi saspēlējoties, meta drošus punktus un bija 8—10 punktu vadībā. MLSK piecnieka spēles sākuma posmā aizsardzībā bija Spruženieks un Zommers, bet uzbrucējos Lukstiņš, Kraulis un R. Zemīckis. Zommeram ejot uzbrukumā, bet aizsargu rindās nākot J. Zemīckim, MLSK rada izdevīgāku spēlētāju grupējumu, kas drīz panāca punktu stāvokļa izlīdzinājumu. Tā līdz puslaika beigām pārmaiņus vadībā atradās abas vienības, bet puslaiks beidzās 36:36 neizšķirti.

Otrā puslaikā DV turējās apm. 5 punktu vadībā. Lielākā rezultāta starpība bija puslaika 13. minūtē, kad DV pārsvars bija 68:61. Tad MLSK veiksmīgi izrāvieni un precīzi metieni rezultātu atkal samazināja, un 2 minūtes pirms beigām punktu stāvoklis jau bija 75:72 MLSK labā. DV vēl atguva vienu grozu, bet spēle tomēr beidzās ar — 75:74 MLSK uzvaru.

Pakavējoties pie vienību sniegumā, jākonstatē, ka Montreālai bija ātrāks uzbrukums un labāk tika izmantoti malējie uzbrucēji. Ļoti veiksmīgs bija Zommers ar izmanīgiem metieniem un enerģisku spēli zem groza.

Salīdzinot DV sniegumu ar MLSK, jāsaka, ka pirmie laukumā spēlē drošāk un ilgāk pietur bumbas. Taču MLSK zonas aizsardzību neprata pāvarēt tik veiksmīgi kā pagājušā pavasarī, kad MLSK spēlēja cilvēks-cilvēku aizsardzības veidu. DV rindās nebija Miezīša.

Pati spēle gan sniedza interesantu risinājumu, taču nepārsniedza vidusmēra kvalitāti.

Vienībām punktus guva: MLSK — Zommers 22, Krauklis 20, R. Zemīckis 16, J. Zemīckis 8. Spruženieks 3, Kalniņš 2, Klaiše 2, Rozenbergs 2, Lukstiņš 0. DV — Richters 18, Litaunieks 18, Spricenieks 11, Ozoliņš 8, Timbers 7, Ārgalis 6, Bricis 4, Jēkabsons 2.

PĀRSKATS PAR VOLEJBOLA SACENSĪBĀM ONTARIO PROV.

Pēc Ontario volejbola savienības biletena The Spiker 11. aprīļa informācijas Rietumontario volejbola meistarībā pirmo vietu 7 komandu starpā izcīnījusi Vindzoras Polonia, atstājot otrā vietā ukraiņus.

Labus panākumus sieviešu intermediate līgā guvusi Toronto latviešu sporta kluba komanda, kas bez zaudējuma ieguva pirmo vietu. Līgā piedalījās 5 vienības. Otrā vietā esošām Kaleva sešniekam ir 3 zaudējumi. Vīriešu senioru grupā uz pirmo vietu iet Centrālās YMCAs igauņi, kas nav zaudējuši nevienu spēli. Otro vietu ņēgūt vislielākās izredzes ir latviešu YMCAi, kas 7 spēlēs uzvarējuši 5, kamēr Sokoli 9 spēlēs guvuši 5 uzvaras. Latviešu YMCAi no 3 priekšā stāvošām spēlēm jāuzvar tikai viena, lai iegūtu otro vietu un varētu piedalīties Kanadas meistarības finālā. Grūtāk šogad veicies TLSK, kas 8 spēlēs guvis tikai 1 uzvaru, paliekot līgas pēdējā vietā.

Toronto intermediate līgas A grupā uzvarēja Centrālā Y. TLSK šinī grupā 6 vienību sacensībā palika 5. vietā. B grupā uzvarēja Kalevs B. Šinī grupā spēlējošā DV A vienība 5 komandu sacensībā ierindojās 3. vietā. C grupā 5 komandu sacensībā uzvarēja Eagles B. DV B vienība palika 4. vietā.

Sieviešu seniorgrupā ļoti stiprā konkurencē 5 komandu starpā tikai ar 1 zaudējumu uzvarēja TLSK vienība, atstājot otrā vietā spēcīgo Kalevu, bet 3. vietā YWCAs komandu.

Volejbola savienība Ontario intermediate finālā no 26 vienībām iedalīja 8 veinības — 1 no Pēterboro, 1 no Hamiltonas, 2 no Vindzoras un 4 no Toronto. Sacensības iedalītas 2 grupās. A grupā tiksies Hamiltona, Vindzora un 2 Toronto vienības, bet B grupā Pēterboro, Vindzora un 2 Toronto vienības. Abu grupu uzvarētāji tiksies finālā.

SACENSĪBU KALENDĀRS

Trešdien, 20. aprīlī, plkst. 7 vakarā Centrālā YMCAā meistarības spēlē tiekas TLSK ar Latviešu Y. Sestdien, 23. aprīlī, plkst. 7 Centrālā YMCAā senioru līgā tiekas Y igauņi ar latviešu YMCAs vienību, Y igauņi ar Kalevu un Tridents ar latviešu YMCAs komandu. Tad arī notiek siev. senioru Ontario meistarības finālspēles.

Ontario intermediate finālspēles sāksies 30. aprīlī, plkst. 1.00 Centrālā YMCAā.

Kanadas volejbola meistarības spēles notiks 7. maijā Centr. YMCA no plkst. 10.00 rītā līdz 11.00 vakarā.

Ieejas cenas 50c priekšspēlēs, bet 75c finālspēlēs. Biļete visām sacensībām maksās $1.00. 1 dolara ieejas biletes varēs dabūt tikai iepriekšpārdošanā klubos vai volejbola savienībā, bet nebūs pārdošanā sacīkšu dienā.

Kanada, šķiet, nokavējusi gūt iespēju 1960. gadā sarīkot pasaules Olimpiskās spēles Toronto. Iespējams, ka Toronto iegūs tiesības rīkot Ol. spēles 1964. gadā.

PIRMĀ JAUNATNES BASKETBOLA MEISTARIBAS SPĒLE

Marta beigās sākās spēles Kanadas latviešu jaunatnes (līdz 18 g.) basketbola meistarības izcīņā, kuŗā Ontario apgabalā pieteiktas trīs vienības — Toronto latv. sporta kl., Toronto DV un Hamiltonas Sparta. Meistarības izcīņas pirmā spēlē Hamiltonā Sparta pārspēja TLSK — 46:37 (28:24).

Uzvarētāju rindās krietnākais cīnītājs, kas arī izšķīra Spartas uzvaru, bija Strautnieks, kas jau spēlējis arī Spartas I piecniekā un izveidojies par teicamu spēku. TLSK vienībā labāko spēles māku demonstrēja J. Petmanis.

Spraigā spēle rādīja, ka interese par basketbolu netrūkst arī Kanadas latviešu jaunatnei, kas jau drīz spēs aizstāt vecākās paaudzes basketbolistus.

Spartas piecniekā spēlēja un punktus guva: Gerdelis 13, Smiltnieks 7, Strautnieks 20, Moruss 4, Rudzītis 2, Zibens, Kalve; TLSK — M. Ozoliņš 6, J. Petmanis 17, O. Puķīts 6, Šebrants 4, Kalniņš 2, E. Petmanis 2 un Ezers.

Meistarības spēles paredzētas divās kārtās, vienībām spēlējot katrai ar katru.

KRIEVU FUTBOLISTI NEPIEDALĪSIES

Šajā vasarā Francijas futbola savienība rīkos Eiropas kausa izcīņu futbolā, ziedojot šim sacīkstēm vērtīgu trofeju. Kā liels pārsteigums tagad nākusi krievu atbilde, ka viņu vienība nepiedalīsoties. Motivācija — klimatiskie apstākļi, kas neatļaujot spēlētājiem pietiekami sagatavoties. Piekritīgas atbildes jau saņemtas no pasaules meistara — Vācijas, cietā rieksta — Dienvidslavijas, Ungārijas, Itālijas, Anglijas u. c. futbola lielvalstīm. Krievi gan sūtīšot savus pārstāvjus un novērotājus.

Krāsa, kas aizmiglo radara ierīces

Divi vācu rūpnieki ziņo, ka pārdevuši ASV kādu jaunizgudrotu krāsu, kas radara ierīcēm padara neredzamus kuģus un lidmašīnas. Šo krāsu, kas apzīmēta ar zīmi S-321, atraduši divi bijušo nacistu zinātnieki. Pagājušā gadā viņi ieguva izgudrotāju tiesības un nodibināja Toronto savu uzņēmumu. Šis izgudrojums varot būt ļoti noderīgs kara laikā. Nav dzirdēts, ka krieviem būtu kaut kas līdzīgs. Jau ilgu laiku krievi mēģinājuši stāties sakaros ar abiem vācu izgudrotājiem, bet bez panākumiem.